

Kürdistan tarihinde:

İHANETİN SON PERDESİ

ÇÖZÜM

A. ÖCALAN

**Güney'deki emperyalist
komploya karşı
devrimci kurtuluş
savaşımızı geliştirelim**

Düşmanın yoğunlaşarak üzerimize geldiğini iyi biliyoruz. Bu topyekün saldırısını, 15 Ağustos Atılımı'nın ertesinde daha da somutlaştırmış, parlamento-da, partiler arasında bir anlaşmaya da -konsensusa- gittiğini duyurmuş, ardından son diplomatik girişimiyle İran ve Suriye kanalları üzerinde de sözde bağlantıları kesme biçiminde bir faaliyetle tamamlayıp Güney'in işbirlikçi hain güçlerini devreye sokmaya çalışmıştır.

Devamı 2. sayfada

**KDP ve YNK uşak ve hainlerinin
saldırılarını değerlendiren
çeşitli çevrelerin görüşleri**

**Baba Barzani'nin,
dönemin ABD başkanı
J. Carter'e utanç mektubu**

Almanya'nın Frankfurt ve Fransa'nın Paris şehirlerinde onbinlerce yurtsever Kürdistanlı ihanetçilerin saldırılarını kınamak için yürüdüler.

Haberleri 15 Kasım Berxwedan sayısında

BERXWEDAN'DAN

● İhanetin hançerleri / s. 18

● Berxwedan Haber Merkezi'nin Günlüğünden Güney Kürdistan'daki gelişmeler / s. 16-17

● Barzani ve Talabani'nin anatomileri / s. 5 ve 7'de

● Şakşakçılar ve ihanetçiler / s. 16-17

● İhanetin resimleri / s. 20

● Belgelerle ihanetçilerin içyüzü

Güney'deki emperyalist komploya karşı

DEVİRİMCİ

KURTULUŞ

SAVAŞIMIZI

GELİŞTİRELİM

Baştarafı 1. sayfada

Özellikle Demirel'in "belini kırma" biçiminde bir değerlendirmeye dile getirmek istediği Güney Kürdistan üzerindeki faaliyetlere yönelmeyi esas almışlardır. Uzun bir süredir böyle bir planı hazırladıklarını biliyoruz. Güney saldırısı her an beklenebilirdi. Bunu çeşitli nedenlerle bu zamana bıraktılar. Özellikle ABD'nin ve Avrupa'nın onayını alarak, hatta ABD seçimlerini gözönüne getirerek, Ekim ayının sonlarına denk gelecek bir biçimde hazırlıklarını yaptılar. Ve en önemlisi de peşmerge saldırılarının sonucunu bekleyerek uygulamaya geçirmek istediler.

Mesut Barzani'nin "Türkiye bana yedi günlük müddet verdi. Mutlaka başarmak zorundayım," demesi, bu gerçeği ispat ediyor. Ve sanıyorum 23 Ekim'de Iraklı muhalif güçler'in "alternatif hükümet" açıklama günü de kesinlikle bu planın oynanması sonrasına denk geliyor. Yani aslında 23 Ekim'e kadar bizi temizlemeleri gerekirdi. Fakat peşmergenin başarısızlığı, TC'nin de operasyonlarının fazla sonuç vermemesi bu toplantıyı da şimdilik ertelemişe benziyor veya sonuçsuz bırakacağına benziyor. Gerçekten 23 Ekim -ki TC'nin kuruluşuna da denk geliyor- bizi, hem Güney'de, hem Kuzey'de oldukça imha etmek gibi alçakça bir niyeti de taşır.

Hali hazırda çok yoğun bir biçimde bu topyekün savaşın bir aşamasını yaşıyoruz. Kendi deyişleriyle; "en kapsamlı operasyon"dur. Tüm güçlerini kullanmışlardır. Özellikle hain güçlerin iki yıldır geliştirdikleri açık iliş-

kilerle bu plana en kapsamlı bir biçimde destek veremeleri durumu vardır. Aldıkları para karşılığı, yiyecek-giyecek vb. karşılığı en hainane bir saldırıyla uşaklıklarını ortaya koymuşlardır.

Türk ordusunun bugünlerde devreye girişi, aslında uşaklardan beklenenin yerine getirilmediğini gösteriyor. Aslında niyet tam böyle değildi, ama başka çareleri de yok. Dolayısıyla Güney'e yönelik bu saldırıya daha özel bir dikkat göstermemiz ve buna karşı gerillayı başta olmak üzere bütün cephelerde yaygınlaştırmak; yine serhildanları yaygınlaştırmak, milis faaliyetleriyle sabotajları geliştirerek arkadan, hertürlü yönden saldırıya girişmek en doğrusudur.

Gerçekten düşmanın en çok umut bağladığı, bu hükümetin umut bağladığı, "her türlü iç ve dış tedbiri aldım" diyerek saldırdığı ve özel savaşı da aşan bu topyekün saldırısına karşı böylesine topyekün bir karşı koymayla karşılık veriyoruz. Ve bu karşılık vermemiz eğer başarılı olursa, unutmayalım ki düşman, özel savaşı tamamen kaybetmiştir. Ve geliştirdiği bu son topyekün saldırısı veya hamlesi de boşa çıkarılırsa geriye düşmana düşen, Kürdistan'dan daha fazla geriye çekilme olacaktır. Düşmanın bu topyekün saldırısı da boşa çıkartıldığında Kürdistan artık büyük oranda özgürdür. Özgür bir Kürdistan, önemli oranda yakalanmış demektir. Gerçekten nereden bakılırsa bakılsın, herşeyimizi ortaya koyarak bu saldırıyı boşa çıkartalım, ve özgür bir Kürdistan'ı birçok alanda kurtulmuş Kürdistan parçalarını, O'nun gerçekten ilk defa gerçekleşir durumunu gözönüne getirerek görevlerimize sarılalım.

Özellikle hain güçlerin ne kadar nefret topladığını biliyoruz. Halkın giderek artan bir huzursuzluğu vardır. Yine peşmergenin savaşmama niyeti açıktır. Peşmergeleri savaşa zorla sürüyorlar. Uzun vadeli bir savaş, kesinlikle bu hain güçleri hem halktan soyutlar, hem peşmergeden dışlar. Aralarında çelişkiler yoğunur. Bütün umutlarını Türk birliklerine bağlamışlardır. Türk birliklerinin de başarısız kalması halinde bunlar hızla çözülecektir. Dolayısıyla Güney'deki Bağımsızlık-Kurtuluş Cephesi asıl rolünü bundan sonra oynayabilir. Bunun için Güney'deki savaşı biz PKK-peşmerge savaşı olarak değil, Güney halkının kurtuluş savaşı olarak değerlendiriyoruz. Doğru anlayış buydu. Şimdi bundan sonra bunun siyasi çalışmalarını da önem kazanır. Bunlara karşı birçok güç vardır. Onların birliğine yardımcı olunur. Bu hainlerin gerçekten çok sayıda düşmanları var; giderek onların bir araya getirilmelerine ağırlık verilebilir. Ve böylece Güney cephesi, oturtulur.

Ortaya şu çıkıyor; Güney cephesi'nde her zamankinden daha fazla devrimci çizgi, onun gerillası ve cephesi gelişmeye açık bir dönemeçtedir, onun fırsatını yakalamıştır. Bunun gelişimine sonuna kadar destek vereceğiz ve bu büyük devrim cephesine büyük umutlar kadar -denilebilir ki belki de Kuzey cephesinden de daha fazla -gelişmeye de tabi tutabiliriz. Ve şunu şiarlaştıracamız ki; **Güney cephesi geliştirilemeden, Kuzey cephesi fazla geliştirilemez!**

Nasıl ki Kuzey cephesi geliştirse, bu Güney cephesinin oluşumuna yol açtıysa; aynı şey Güney cephesi için de geçerlidir. Dolayısıyla mevcut savaşı biz, bir zorlama olarak değil, Güney'de geliştirilen bu savaşı kendi taktiklerimizin bir gelişmesi biçiminde değerlendiriyoruz. Savaş buraya taşımakla çok ileri bir mevziye kavuşmuş bulunuyoruz. Bu mevziyi eğer bundan sonra bütün yönleriyle işlerliğe kavuşturursak, düşman daha fazla batağa çekilmiş olur. Ve düşmanın Güney'de kalması, daha şimdiden Kuzey'in işini kolaylaştırmıştır. Onu daha fazla batağa çekelim, daha fazla içeriye de çekelim; unutmayalım ki her geçen gün oldukça aleyhlerine olacaktır. Onun için buna "sınırlı hareket" diyorlar. Biz bunu "sınırlı" değil, "sınırsız" bir harekate dönüştürmeliyiz, bunlar için. Ve onu Güney'den bir daha çıkmayacak bir duruma sokmalıyız. Kaldı ki hain güçlerin de bu ihanetlerini Güney'de bir daha adım atmayacak duruma getirmeliyiz.

Böylesine soluklu ve uzun vadeli yaklaşıldığında, Güney cephesi iş yapacak, tarihi rolünü oynayacaktır. Hiç şüphesiz buradaki tüm savaşanlar önemli zorluklarla karşı karşıya olsalar da, geçmiş PKK tarihinde ve gerilla savaşımının gelişmesinde gördüğümüz türden zorluklar değildir. Geniş olanaklar vardır. çok önemli uluslararası çelişkilerin düğüm noktasını teşkil etmektedir. Buraya vurulacak her devrimci darbe, bir dönemler Lübnan'da, nasıl ki uzun süre uluslararası alanı işgal etmişse burada da aynı rol oynanacaktır. Burada savaşan, yalnız PKK ile peşmerge değil; tam tersine, tüm emperyalist-sömürgeci komplo güçleriyle, başta Kürdistan halkı olmak üzere bölgenin tüm ilerici, anti-emperyalist devrimci güçleridir. Buna öncülük ediyoruz. Bir anlamda bölge devrimine en iyi önderlik edilecek bir fırsat yakalanmış olunuyor. Dolayısıyla uluslararası kapsamı büyüktür. Dar, mahalli bir çatışma alanı olarak bakmıyoruz. Yine "Kürdün Kürde karşı savaşı" olarak bakmıyoruz. Tam tersine, kesinlikle uzun süredir ABD'nin geliştirdiği, Türkiye'nin de önemli rol oynadığı ve hain güçlerin de birkaç dolar ve kırıntı kabilinden alet oldukları bir komplo bu. Bunun yanında Kürdistan halkının da direnmesinin ilk defa derli-toplu bir devrimci kurtuluş savaşına dönüştüğü, gerillaya kavuştuğu, uluslararası alanda da gerçek anlamını ifade edeceği bir dönemece gelmesi demektir. Bu, şimdiden anlaşılmıştır. Bu noktayı ısrarla sürdürüceğiz. Federe devlet ilan edildiğinde dayatılan bu hain saldırıya karşı, bizim de böylesine tam kurtuluş için dayattığımız devrimci savaşla halkın alternatifinin ne olduğunu göstereceğiz.

Görüyorsunuz ki savaşın Güney'de şiddetlenmesi, Kuzey'in daha rahatlamasına ve rolünün sınırlanmasına değil, bilakis daha hareketli, zorlu ve oldukça da başarılı bir dönemece girmesine yol açıyor, onun imkanlarını daha fazla artırıyor. Düşman, bütün seçme birimleriyle Güney'e yönelirken ve hain güçlerin elebaşları burada savaşa böyle açık katılıp teşhir olmuş iken; Kuzey'de yapılacak çok işler vardır.

Böylesine bir savaşı geliştirme, düşmanın bu gibi savaş hamlesini ve hatta savaş aşamasını böylesine boşa çıkarma bizi Kürdistan'da önemli oranda egemen kılacaktır. Dolayısıyla buna basit bir taktik olarak yaklaşmıyoruz; savaşın çok önemli bir stratejik aşaması olarak değerlendiriyoruz. Bu savunmadan, denge durumuna geçişi ifade ediyor. Düşman için özel savaştan topyekün savaşa, bizim için de gerilla direnmesinden gerilla saldırılarına ve topyekün bir ayaklanmaya giden bir aşamaya denk geliyor. Savaşta denge durumuna ulaşabilme imkanlarını veriyor. Böylesine önemli bir aşamadır. Kazanmak için herşey ortaya konulmalı. Bunun gerektirdiği ordu düzenlemesi, ayaklanma örgütlemesi seferber edilmeli. Başarıdan başka hiçbir çalışmaya şans verilmemeli. Burada herkes gözünü başarıya dikmeli. Zorluklar ne olursa olsun, geçmiş dönemlere kıyasla daha fazla aşılabacağı orta yerdeyken, bahane ileri sürmeden, geçmiş yetmezliklere fazla yaslanmadan, onları mesele yapmadan dönemin emrettiği bu savaş tarzına herkes yaklaşırsa, devrime en doğru yaklaşmış, döneme en doğru yaklaşmış, partiye ve onun devrimci savaş çizgisine en doğru yaklaşmış ve dolayısıyla rolünü en iyi oynamış olacaktır.

Böylesine yaklaşım gösterirsek, gerekenleri ısrarla, sabırla ve büyük bir inatla uygularsak başarı kesindir. Tüm savaşçılar Güney'deki bu devrimci savaş mevsizlerine bu temelde yüklenmeli, eksikliklerini hızla gidermeli, tekrar üstün bir saldırı hamlesine yönelmeli, hatta savunma yerini sık sık saldırılara bırakacak bir taktik atılma yönelmelidir. Şimdiden girilen bu doğrultuyu daha da yaygınlaştıralım, hep saldırı durumunda olalım, başaralım ve kazanalım.

25 Ekim 1992

Abdullah ÖCALAN
PKK Genel Sekreteri

Berxwedan

Aylık Gazete

Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 10 15 31
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

(HABER MERKEZİ)
Tel: (49-0211) 77 57 22
Berxwedan
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Matbaa: Druckhaus Bonn
Dağıtım: Agri Verlag Köln

Avustralya 4.00 \$ / Avusturya 25.00 s.
Belçika 70.00 bfr. / Danimarka 12.00 dkr.
Fransa 12.00 ff. / Hollanda 4.00 hfl.
İngiltere 1.20 £. / İsveç 12.00 skr.
İsviçre 3.00 sfr. / Norveç 12.00 nkr.

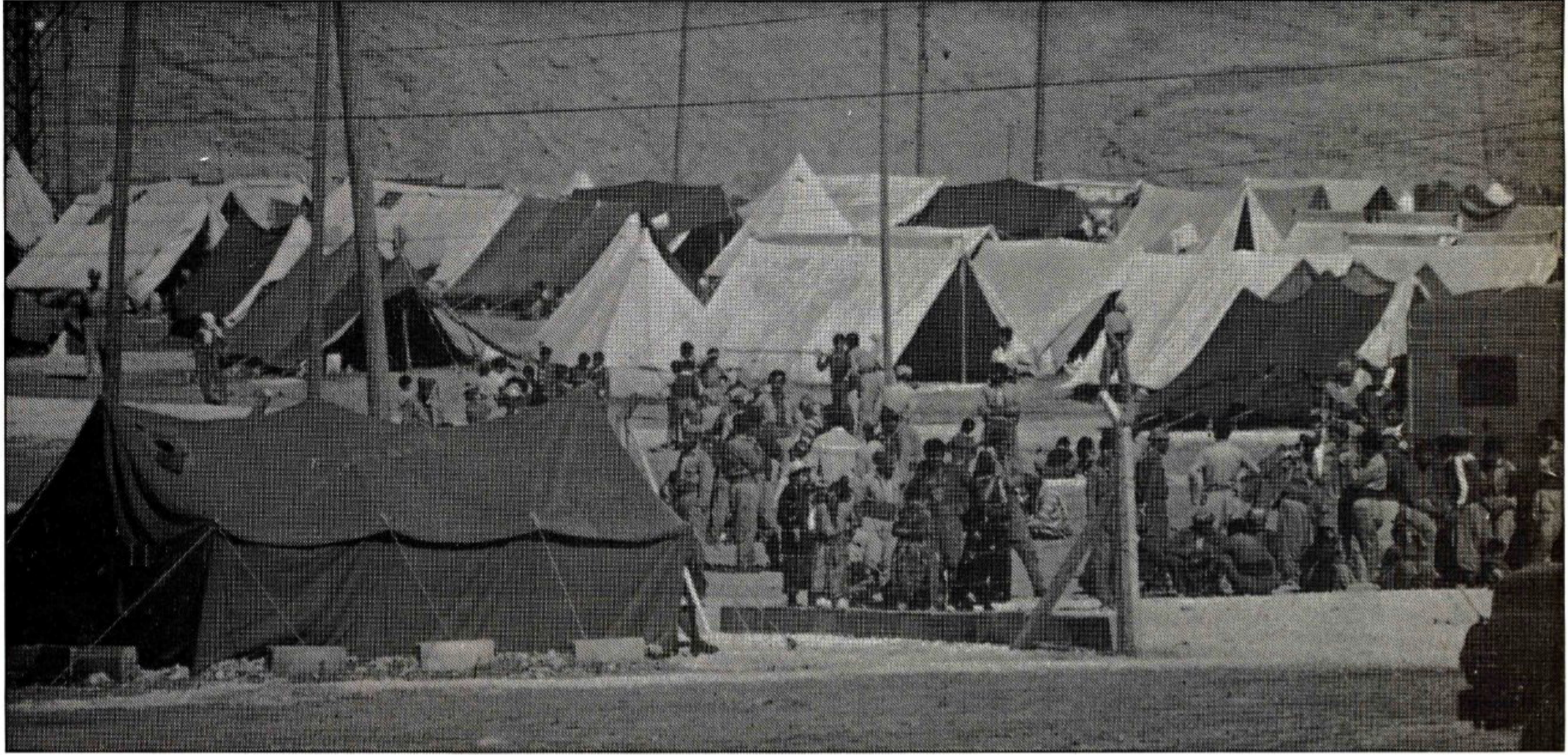
ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 36.- DM	6 ay 40.- DM
12 ay 72.- DM	12 ay 80.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

Kürdistan tarihinde: İHANETİN SON PERDESİ

Ülkelerini başkalarına peşkeş çektiler. Halkımızı çadırlara mahkum ettiler

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine karşı ABD, TC ve Kürt uşaklarının saldırısı, Kürt halkının kardeş kavgası değildir

Sömürgeci siyasi-statükocu literatüre göre İran-Irak-Türkiye üçgeni ve Türkiye-Irak sınırı boyunca PKK "teröristlerine" karşı peşmergelerin imha saldırısı başlatmıştı. Dünya basın ajansları çatışma ve çarpışmaları "kardeş kavgası" şeklinde veriyorlardı. Gerçekte Kürdistan'ın coğrafik olarak kalbinde uzun süredir yaşanan bir çatışma vardı, bu çatışma açık savaşa dönüşmüştü. Kürt halkı tarafından istenmeyen, Kürt halkının bağrında yeni yaralar açacak olan bu savaş önlenemez miydi, gerçekte bu savaş kardeş kavgası mıydı, yoksa Kürt halkının düşmanlarına alet olan Kürt hainlerin, yeni Hamidiye Alayları'nın, zaferi kaçınılmaz hale gelen Kürdistan halkının özgürlük mücadelesine saldırısı mıydı? Bu savaş Kürdistan'ın sömürgeci-empyralist statükosunu devrimci tarzda parçalayan PKK ile statükoyu korumak isteyen, hatta Kürt halkının aleyhine daha da katmerleştirmek isteyen TC-ABD ile Kürt işbirlikçileri arasında yıllardır süren uşaklığın gelişiminin zorunlu aşaması mıydı? Savaşın gerçek tarafları kimdi? Kim nereyi tutmalıydı? Mevcut düzeyde bile kalsa savaşın sonuçları ne olacaktı, siyasal ve pratik olarak Kürt halkına ve bölge halklarına ne verecek, ne alacaktı?

PKK ile TC-ABD ve diğer empyralist-bölge gerici güçleri tarafından desteklenen

KDP-YNK arasındaki çatışmalarla ilgili sorular daha da çoğaltılabilir ve çoğaltulmalıdır da. Çünkü bu çarpışmalar içinde Kürt halkının ulusal çıkarları, bölge halklarının çıkarları, ilerici insanlığın çıkarları gizlidir. Saldıranlara kesinlikle başarı şansı vermemekle birlikte, saldırganlar sıraladığımız çıkarlara saldırmışlardır. Bu nedenle hemen başta söyleyelim, her namuslu Kürt insanı, bölgenin her devrimci birey ve örgütü, ilgili ilerici insanlık ve kurumları bu savaşta taraf olmak ve saldırganın karşısında aktif olarak durmak zorundadır.

Hemen baştan belirtelim ki savaş Kürdistan'a egemen güçlerin tarihsel Kürdü Kürde kırdırma politikasının tezahürü olarak görenler büyük yanlış içindedirler. Eğer çatışmaları bu şekilde görenler, bu bakışı bilinçli olarak sergiliyorlarsa, diyeceğimiz bir şey olamaz, çünkü savaş çıkaranların kendileri Kürdü küçümsemek için, Kürdün hiçbir zaman birlik olamayacağı intibasını yaratmak için savaş bu şekilde izah ediyorlar. Ama soruna bu şekilde yanılgıyla bakanlar varsa onlara savaşın doğuran nedenleri, bu nedenlerin gelişimini, savaşın kimler tarafından hangi amaçla hazırlandığını, Kürtlerden kimin bu planlara alet olduğunu izah etmek gerekmektedir.

Açık ki olayın güncel aktarımını yerine, bunun yanında sıraladığımız sorulara cevap olacak kapsamlı tarihsel izahını

da yapmak gerekmektedir.

Güneyli Kürtler çok acı çekti, ABD'nin kontrolünde de olsa bir devlet kuruyorlar, PKK oradaki varlığıyla bu devleti sabote ediyor, TC ordusunun saldırılarına gerekçe oluşturuyor, bu durumdan TC ve İran'ın yanısıra Irak rejimi yararlanıyor vb. yaklaşımlar mevcut savaşın gerçeğini izah etmeyen, yanlış ve saldırganların işini kolaylaştıran anlayıştır.

İşte bu ve benzeri sorulara cevap vermek, savaşa bakışı doğru temellere dayandırmak, savaşta alınacak pratik-politik tutumu netleştirmek ve savaşın muhtemel sonuçları hakkında doğru neticelere varmak için sorunu tarihsel ve güncel olarak yaşadığımız son yirmi yılın pratik dersleriyle izah etmek istiyoruz.

Barzani direnişinde dış faktörün rolü:

Sovyetler Birliği'nin Kürt direnişine karşı tutumu oldukça olumsuzdu. SB, statükocu açıdan yaklaşıyordu. 1958 darbecilerinin şoven ve diktacı karakterleri ortada olmasına rağmen General Kasım'ı Kürtlere karşı destekledi. Irak ordusunu silahla donattı. 1963 ve 1968 Baas darbecilerinden sonra bu destek daha da arttı. SB, Irak Baas rejimiyle stratejik, ekonomik, siyasi ve askeri işbirliği anlaşması imzaladı.

SBKP Komitesi'nin yönetimindeki Irak Komünist

Partisi (IKP-kuruluşu 1934), Kürt direnişini uluslararası dünya devrimine ihanetle eşdeğer gördü. (2) IKP bu değerlendirmesi doğrultusunda Kürtlere karşı Baas saflarında savaştı, esir Kürt direnişçileri karşı-devrimci diye arabaların arkasında sürükledi. Irkçı-diktacı Baas rejimi, IKP ve bölgedeki yandaşları tarafından sosyalist olarak nitelendiriliyordu.

IKP'nin şoven tutumu KDP önderliğinin de hesabına geliyor, henüz aydınlanmamış, aşiret bilinci ve örgütlenmesi içindeki halkı anti-komünist duygular içine alıyordu.

Kürdistan dört parçaya bölünmüştü. Egemen devletlerin tümü de bu statükoyu korumak istiyor, çatırdamasından korkuyor, ama buna rağmen Kürt hareketlerinden taktik araç olarak yararlanma yoluna gidiyor, birbirine karşı kullanıyor, tehlikeli boyuta gelince aralarında anlaşıp boğuyorlardı.

Irak, SSCB'ye dayanmıştı, üstelik 1959 yılında CENTO'dan çıkmıştı. O halde ABD'ye dayanan İran ve TC, bu rejime karşı olan direnişi desteklemeliydi, ama sözkonusu direniş Kürtlere ait olunca aynı zamanda başarılı olmaması için herşeyi yapmalı, aynı zamanda Irak Baas rejimiyle işbirliği yapmalıydılar. Barzani hareketine İran ve TC'nin tutumu tam da bu eksende seyrretti.

KDP'nin feodal-aşiretçi karakteri dış güçlere kullanma

olanağı veriyordu. Barzani zaten çoktan ABD'ye daha doğrusu CIA'ya bağlanmıştı. Şah ve CIA yardım ediyor, danışman yolluyor, silah veriyor, ama başarılı olamayacakları kadar. Her zaman Barzani'nin karargahında TC'nin MİT, İran'ın SAVAK ve ABD'nin CIA ajanlarını görmek mümkündü. Barzani bu durumu izah edecek slogan da bulmuştu. "Arapların düşmanı benim dostumdur". M. Barzani'nin TC'ye bakışı da değişmiş, babasının onlar tarafından asıldığını unutmamıştı, Barzani için "Türk devleti dosttu, her kim TC'ye düşmanlık yapıyorsa o aynı zamanda Barzani'nin düşmanıydı".

Kürdistan Barzani ailesi eliyle bölge gericiğinin ve empyralizmin at oynattığı bir merkez haline gelmişti. Bu ilişki çok yönlüydü. TC ve ABD hareket üzerindeki denetimde birbirini kolluyor, Güney direnişinin Kuzey ve Doğu Kürdistan'a sıçramasını ya da etkilemesini önlemeye çalışıyorlardı. Türkiye'de 1960 darbesinin gerekçeleri arasında bile Kürt sorunu vardı. Barzani ABD'ye o denli bağlanmıştı ki CIA ajanlarının günlük talimatlarıyla yürür duruma gelmişti. Barzani'nin o dönemki ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'e yazdığı yarı karış dolu mektuplar ve hediyelere bakarak bu bağlantının çirkin yüzünü görebiliriz. Barzani bu mektuplarında son umutlarının ABD olduğunu yazıyor, ABD'den ver-

diği destek sözlerine bağlı kalmasını istiyordu. Bu otonom çizginin, dış bağımlılığın yarattığı bir zavallılık ve düşkünlüktü.

Kürt sorunu ağır, direniş "tehlikeliydi". Güney'deki direnişin uzun sürmesi hem Bağdat, Ankara ve Tahran rejimlerinin, hem de statükocu ABD ve SSCB'nin hesabına gelmiyordu. 6 Mart 1975 tarihinde İran Şahı ile Bağdat rejiminin perde gerisindeki asıl adamı Saddam Hüseyin biraraya geldiler. İmzalanan anlaşma karşılığında Kürt direnişi masaya yatırıldı. Buna göre Barzani'ler silahsızlandırılacak, en az 10 yıl alana dönmelerine izin verilmeyecekti. KDP yönetimi yayınladığı bildiride halkın önüne iki seçenek koydu; ya teslim olmak ya da göçetmek. Yönetim zaten ikinci yolu seçmişti. İntihar eden peşmergeler çoktu. Önderlik halkı umutsuzluğa sürüklemişti. KDP askeri değil, siyasi yenilgi almıştı. Stratejik olarak dış bağımlılık, iç çatışmalar, KDP önderliğinin aşiretçi karakteri, anti-demokratik yanı, halkı yenilgi ve umutsuzluğa sürüklemişti.

Gelenekti, ABD "dostlarını" hemen terketmezdi, onları Amerika'ya yerleştirir, besler, bakardı, nasıl olsa birgün tekrar kullanabilirdi. M. Barzani, yenilginin arifesinde Kissinger, Nixon ve daha sonra Carter'e yazdığı mektuplarda, "ABD ve İran'ın şeref sözüne güvenerek direnişe girdiğini" söyleyerek sitem eder. Zaval-

lığın bu kadarına ne demek gerekir? Mustafa Barzani, 1 Mart 1979 günü ABD'nin Washington şehrinde bir hastanede öldü.

1975 yenilgisine bakarak bazı sonuçlara varmak mümkün değil miydi? Kürdistan'ın bölünmüş durumu Kürt halkı aleyhine bir olumsuzluktu. Egemen sömürgeci güçler Kürt halkına karşı aralarında sürekli anlaşıyorlardı. Gerek emperyalist, gerekse sosyalist sistemin statükocu politikaları ve sömürgeci yönetimlere destekleri Kürt halkı aleyhine işleyen bir faktördü. Ama Kürdistan'daki aşiretçi yapı, bunlardan kaynaklanan politikanın direnişe damgasını vurma ve ulusal birliği baltalayan iç çatışmalar her zaman yenilginin asıl belirleyici yönünü oluşturmuştur.

Kürtler olarak ne yapmalıydık; kadere boyun mu eğmeliydik, sömürgeci sınırları kabul mu etmeliydik, dış güçlerin himayesini hep temel mi almalıydık? Dış faktörün Kürdistan sorununun çözümünde rolü çok büyüktü, bazen uygun koşullar yaratıyor, bazen

de durumu oldukça ağırlaştırıyordu. Ama ulusal kurtuluşta her zaman belirleyici olan bir halkın iradesi, örgütlenmesi ve mücadelesiydi. Bu koşul yerine getirildi mi, dış faktör belirleyici olmaktan çıkardı. Halbuki KDP öncülüğü dış faktörü belirleyici alıyordu, böyle olunca da taktik uzantı, yabancı çıkarları için savaş aracı olmaktan çıkmıyor, halka demokrasi uygulamıyor, aşiretçi yapının karakterinden kaynaklanan nedenlerden iç çatışmaları derinleştiriyor, dünyanın ilerici ve hümanist güçleriyle bağlantı kuramıyordu.

KDP feodallerin örgütü olarak Kürt egemenlerinin tarihsel olarak biçimlenmiş uzantı olma, işbirlikçi olma gerçekliklerinin politik alanda ifadesi olmuş, Kürdistan'ı sömürgeci güçlerin ve emperyalist gericiğin cirat attığı bir alan haline getirmiş, Kürdistan sorununun özüne küçük Kürdistan parçası olan Güney'i koymuş, bu modeli tüm Kürdistan için ölçüt olarak ve tüm Kürdistan parçalarına dayatarak bir de bu yönlü Kürdis-

tan sorununu ağırlaştırmıştır. Belliydi ki eğer Kürt halkı ve ileride çıkacak devrimci öncüler eğer Kürdistan'ı kurtarmak istiyorlarsa sadece egemen sömürgeci güçleri Kürdistan'dan çıkarmakla yetinmemeli, aynı zamanda durumu ağırlaştıran feodal-otonom gericiği de aşmalıydılar.

Feodal-aşiretçi önderlik Kürdistan için umut değil, umutsuzluk kaynağı oldu:

KDP ve YNK'de somutlaşan otonom politikanın en belirgin özelliği, Kürdistan sorununu ille de emperyalist-kapitalist sistemin alanı içinde çözümlemek ve Kürdistan'a egemen sömürgeci güçlerle işbirliği yapmaktır. İkinci özellikleri iç çatışmalarıdır. Çünkü parti politika ve yönetimleri aşiret ağalarının ayrıcalıkları üzerine oturtulmuştu. İç çatışmaların ürünü olarak öncülük sürekli bölünüyor, çatış-

malar süreklileşiyor öte yanda sömürgeci gücün direnişi bölme oyununa zemin yaratıyordu. Örneğin Barzani aşiretiyle kavgalı Rekani, Bradost, Zibari aşiretleri Bağdat yönetimiyle işbirliğini tercih etmişlerdi. Otonom politikanın üçüncü bir özelliği de şuydu; Kürdistan halkının bağımsız olabileceği imkansız görüyor, adeta özgürlüğün Kürt halkının hakkı olmadığı yasa haline getiriliyordu. Halbuki sözde bile olsa her halkın bağımsız ve özgür olma hakkı BM yasalarına bile girmişti. Otonom güçlerin daha da olumsuz yanları şuydu ki işbirlikçi modeli tüm Kürdistan'a dayatıyor, bu politikalarla çelişme durumunda kompo ve cinayetlerden geri durmuyorlardı.

KDP'nin bu son özelliğine dayalı pratiği içinde SAVAK ve MİT sürekli vardı. Örneğin Barzani önderliği İran-KDP'sine sürekli karşı oldu. Barzani ve daha sonra Celal Talabani bu anlayışları doğrultusunda diğer Kürdistan parçalarında kollar oluşturmaya, olumlu gelişmeleri frenlemeye

İhanetler zincirinin bir halkası

Haluk Gerger

- Sayın Gerger, Güney Kürdistan'daki gelişmeleri nasıl yorumluyorsunuz?

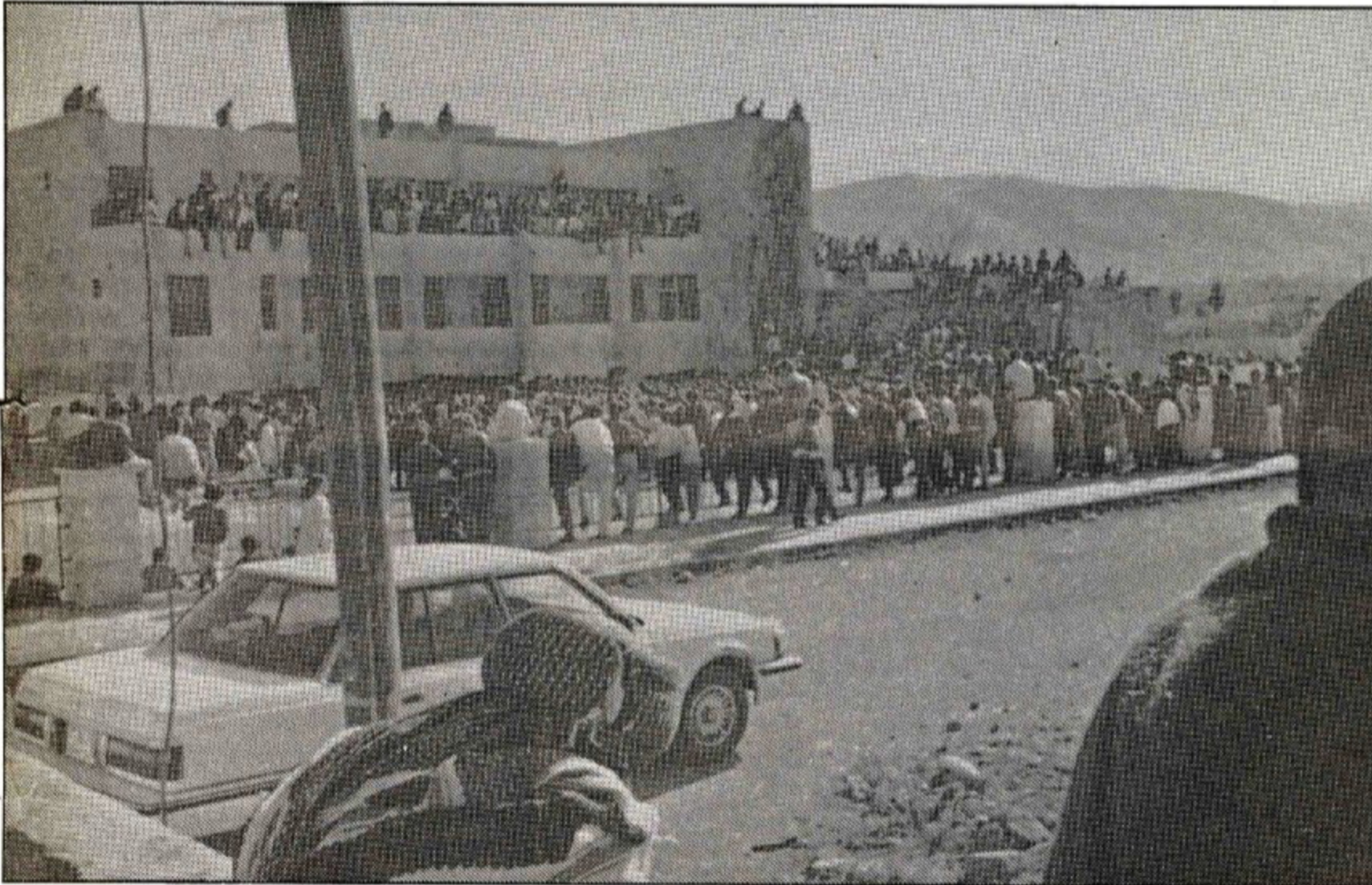
- Böl-yönet politikasının klasik bir örneğidir. Yine Kürt tarihinde iyi bildiğimiz ihanetler zincirinin bir halkası, ama bunlar umulur ki gelip geçicidir. Bu politikalar Kürt uyanışını engellemeyi şimdiye kadar, bundan sonra da artık zaten engellenmesi mümkün değildir. Tabii kan dökülüyor. Bu üzücü bir durumdur. Ama sonucu Kürt hareketinin aydınlık gidişini önleyecek bir gelişme değildir. Umuyorum bu kan dökülmesi birgün durur.

- Bazı aydınlarla görüştük bazılarının görüşlerine yansıyan işte bu bir "kardeş kavgası" dır. Bu görünümde bir "kardeş kavgası" gibi görülebilir. Ama bunun altındaki şeyler veya politikalar biraz irdelenirse, böyle olmadığı görülecektir.

- Görülüyor, görmek isteyen tabii görüyor. Görmek isteyen, ortada çok açık olan bu durumu görebilir rahatlıkla. Kürdü Kürde kirdirtme politikasının ardından kimlerin olduğu, bunun nasıl tezgahlandığı, hangi nedenlerle dayatıldığı bunlar açık görünüyor. Ortada olan bu durum gizli değil ki.

- Bazı koyu anti-emperyalist geçinenler bile bir Kürt kavgası gibi görüyorlar.

- Değil tabii hiç olur mu, bu işte emperyalizmin ve Türkiye'nin rolünü görmemek için görmek istememek lazım, çok açık ortada bunu taraflar da inkar etmiyor ki, bunu kimse inkar etmiyor. Onun için bunu görmeyen görmek istemediğindendir. Yoksa görünmeyecek bir şey değil, gerçekler ortada.

Zaxo'da Kürt halkı Talabani ve Barzani'nin İhanetini protesto ediyor - 1992

ve diğer parçalardaki ulusal potansiyeli Güney'e aktarmaya başladılar.

Bu iddiamızı örneklemek istiyoruz; Kuzey ve Güney-Batı Kürdistan'ından binlerce Kürt yurtsever Güney Kürdistan'ın direnişinde yer aldı, bu iki parçanın halkı yıllarca direnişi maddi ve manevi olanaklarıyla besledi, bu destek yüzünden yıllarını cezaevlerine vererler oldu. Denilebilir ki yapılan insanlık ve Kürt olmaktan ileri gelen yurtseverlik göreviydi. Ama madalyonun diğer yüzü de vardı. Kürdistan sorunu bir parçanın sorunu değildi, tüm parçaların sorunu, tüm parçalarda mücadele olmalıydı. Sorun otonomiyle çözülemezdi, hatta sorun tüm bölge halklarını ilgilendiriyor ve uluslararası boyutu genişti.

KDP deneyinden esinlenen Kürt milliyetçileri Kuzey Kürdistan'da 1963 yılında Türkiye-KDP'sini kurma ça-

lışmalarına başladılar. Bu çalışmayı başlatanlar 1925 direnişi ve ayaklanmasında Şeyh Said'in katipliğini yapmış olan Liceli Fehmi Fırat ile Ömer Turhan ve Said Elçi vb. oldular. 1965'te oluşturulan T-KDP'nin başına Siverekli Faik Bucak getirildi. Parti esas olarak Güney'deki direnişin desteklenmesini hedefliyor, Kuzey'de de cılız bir takım reformları hedefliyordu. Partinin kuruluşu ve amaçları mektupla M. Barzani'ye iletilmiş, destek istenmişti. Bu mektubun yazıldığı tarihin ardından daha üç ay geçmeden Faik Bucak, MİT tarafından Urfa'da öldürüldü (4 Temmuz 1966). Bu örnek bile I-KDP üzerinde Türk MİT'nin doğrudan ya da dolaylı denetimini göstermektedir.

Halbuki Kuzey Kürdistan'ın koşulları değişti. Bu parça hem nüfus hem de coğrafya olarak en büyük parçaydı. Ayrıca bu parçanın toplumsal

1983 yılının Temmuz ayı Serxwebûn sayısında yayımlanan Irak Kürdistan Demokrat Partisi ve Partiya Karkerên Kurdistan arasında yapılan ortak ittifak belgesi:

1- Başta Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmi olmak üzere, emperyalizme karşı olmak, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ona karşı bir güç olarak görmek ve bu mücadeleyi geliştirebilmek için yoğun bir çaba içerisinde girmek, emperyalizme çeşitli şekillerde ilişki kurmak isteyen anlayış ve eğilimlere karşı çıkmak, onları teşhir ve devrimci güçlerden tecrit etmeye çalışmak, emperyalizmin Kürdistan ve bölgedeki plan ve komplolarına karşı mücadele etmek;

2- Kürdistan ulusal kurtuluşunu, dünya devrim güçlerinin, ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketlerinin bir parçası olarak görmek, buna uygun ilişki ve ittifaklar geliştirmek;

3- Başını ABD'nin çektiği emperyalist güçler, bir yandan bölgesel savaşlar çıkararak, sosyalist ülkelerin içişlerine müdahale ederek, anti-emperyalist tavrı alan ülkelere işgal etme tehditleri savurarak, ilerici-radikal iktidarları devirmek için plan ve komplolar düzenleyerek saldırılarını sürdürürken; diğer yandan da insanlığın mahfı anlamına gelen bir nükleer dünya savaşı çıkarma hazırlıkları-

nı sürdürmektedirler. Emperyalistlerin dünya savaşı politikasına karşı, sosyalist ülkelerin, emperyalist-kapitalist ülkelerin işçi sınıfı ve demokratların safında dünya barışı için mücadele etmek;

4- Bölge halklarının ve aynı zamanda Kürdistan ulusal kurtuluşunun ve önderliklerinin düşmanı olan faşist Türkiye ve Irak rejimlerine karşı savaşmak, emperyalizm ve bölge gericiğine karşı mücadelede Kürdistan ulusal kurtuluşunu bölgedeki devrimci-yurtsever hareketlerin bir parçası olarak görmek, bunun için başta Filistin ulusal kurtuluş hareketi olmak üzere tüm halkların devrimci-ilerici güçleriyle ilişki ve ittifaklar kurmak;

5- Emperyalizme ve bölge gericiğine karşı mücadelede bölge ilerici yönetimleriyle Kürdistan ulusal kurtuluşu arasında çelişme yaratmayacak bir biçimde ilişki ve yardımlaşma içerisinde girmek;

6- Esas olarak Kürdistan halkının gücüne güvenmek, bu güce dayanmak ve ulusal kurtuluşun çıkarları doğrultusunda ilişki ve ittifak

geliştirmede bu anlayışı benimsemek;

7- Kürdistan ulusal kurtuluşunu, her parçada, o parçadaki halka dayalı olarak geliştirmek ve bu mücadeleyi egemenliği altında yaşanan ulusun proletaryası ve emekçi halkın devrimci-demokratik mücadelesiyle stratejik düzeyde ele almak ve bu anlayış temelinde ilişki, ittifak, birlik ve cepheler kurmak için aktif çalışmak;

8- Esas olarak her örgütün, partinin kendi parçasında çalışma yapmasını, diğer parçalarda kendine bağlı gurup ve güçler oluşturmamasını, ve her parçadaki ulusal kurtuluşçu güçler arasında aktif ilişki ve ittifaklar kurma anlayışını benimsemek. Kürdistan ulusal sorununu tartışıp belli kararlar alacak olan üst düzeyde toplantılar düzenlemek, böyle toplantılara tüm yurtsever güçlerin katılmasından yana olmak ve bunun için aktif çalışmak. Kürdistan halkının düşmanlarını hedefleyecek ilişki ve ittifak kurma anlayışını benimsemek;

9- Kürdistan'da varolan parti ve örgütler arasında ilişkileri bozacak, düşmanın işine yarayacak ideolojik sürtüşmeler yerine mücadele ve

ulusal kurtuluşta birlik olma anlayışına bağlı kalmak, çeşitli örgütler arasında var olan ya da çıkacak olan sorunları silahlı mücadele ile değil, görüşmelerle ve halkımızın çıkarları doğrultusunda çözümlenmeden yana olmak;

10- Karşılıklı olarak örgütlerin içişlerine müdahale etmemek, parti birliğini zedeleyici davranışlardan yana olmamak, partilerin ideolojik politik ve örgütsel bağımsızlığına saygılı olmak;

11- Yukarıdaki anlayış ve ilkelerin pratik uygulanmasında ortaya çıkacak hata ve yanlışlar karşısında her iki tarafın sorumluları birbirlerine uyandı bulunmalı, eğer bu uyan gözönüne alınmazsa o zaman her bir taraf çalışmasında serbest ve özgür olacaktır.

Zefer Kürt ulusundur

PDK-I
Başkanı
Mesud BARZANİ

PKK
Genel Sekreteri
Abdullah ÖCALAN

1983

Barzani:

"Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, kahrolsun PKK"

Barzani'nin anatomisi

Mesut şanssızdı, meşhur bir ailenin yetenezsiz bir evladı olarak dünyaya gelmişti. O daha doğmadan sanki kaderi çizilmişti. Büyük dedeleri Şirvan kazası etrafına yerleşen beş aşiretin şeyhleriydi. Barzani şeyhleri dinsel otoritelerini aşiret otoritesiyle bütünleştirdiler. Onlar artık hem maddi hem de manevi dünyada büyükler.

Dede Abdulsalam, 1918 yılında Osmanlılar tarafından asılmıştı. Barzaniler en büyük düşman "Türkler" diyorlardı, belki de kasten söylüyorlardı, çünkü hiç

Türk devletine karşı olmadılar. Sonradan Mustafa Barzani'nin "Türk devletinin düşmanı benim de düşmanımdır" sözü evlatlarının yaşamda takip ettikleri ilke oluyordu.

Mustafa Barzani feodal onur sahibiydi, Araplardan nefret ederdi, o kadar ki onlara düşmanlığından CIA ve Türk MİT'ile çalışmayı sakıncalı görmüdü. Sert, otoriter, ama duygusaldı. Mahabad Kürt devleti deneyinde ABD'yi, ABD'de de onu keşfetmişti. ABD'nin Tahran Büyükelçisi, devletine dikte ettiriyordu, "Aman bu adamı kaçırmayın, aman bu aşireti kaçırmayın". Barzani, kaçırmamaları için güvence veriyordu, "ABD'nin çıkarlarını en iyi savunuruz", "ABD'nin 51. eyaleti oluruz", "umudumuz ABD'de". Kissinger'e sevgilileri için yollanan mücevherler de cabası. Mustafa Barzani, Türk devletine o kadar güveniyordu ki, adamlarına Türk istihbaratıyla çalışın diyebiliyordu, Türk devletinin hatırı için Dr. Şıvan ve arkadaşlarını kurşuna diziyordu.

M. Barzani birçok evlilik yapmıştı. Bu evliliklerden çok sayıda çocuk dünyaya gelmişti, kimi uzun kimi kısa; kimi şişman kimi zayıf, kimi ahmak, kimi alık, kimi vasattı.

Baba Barzani'nin bazı evlilikleri politiktir. Barzaniler, Rekani, Bradost ve Zibari aşiretleriyle kanlı

biçaklıydı. İşte baba Barzani son evliliğini Zibari aşiretinden yapmıştı. Bu evlilikten 16 Ağustos 1946 günü, "büyük" Kürt "önderi" Mesut dünyaya gelmiş ama dayıları Bağdat rejimine çetecilik yapmaktan vazgeçmemişti. Demek ki Mesut boşuna doğmuştu.

Baba Barzani daha ölmeden aşiret içinde taht kavgası başlamıştı. Paylaşılacak o kadar çok şey vardı ki, aşiretin dini önderi kim olacaktı? Aşiretin reisi kim olacaktı? Aile örgütü haline getirilen KDP kime bırakılacaktı. Dini önderlik amca Şeyh Halit'e, aşiret önderliği İdris'e, parti de en silik oğul Mesut'a bırakıldı. Şeyh amca iki kızını sevgili iki yeğenine verdi, Mesut bir taneyle yetinmedi, bir de ikinci evlilik yaptı. Parestin'in de başkanı olan İdris'in nur topu gibi bir çocuğu olmuştu, Nohçirvan, yaşı küçüktü, velihattı, amcasının yerine hazırlandı, henüz yirmisine girmemişti ki parti politbüro üyesi yapıldı. Aile ilginçti, şeyh amca İran'a bağlı dini örgüt kurmuştu, yeğen Nohçirvan gençlik kolları başkanı, Mesut'un sevgili anası da kadın kolları başkanı.

Paylaşımında büyük kardeş Ubeydullah ve küçüğünün hakkı yenmişti. Hemen Bağdat'a koşular, oradan babaları ve kardeşlerine ve tabii ki Kürt halkına küfrettiler. Mesut ve

İdris iki abilerine Irak cahşı, iki büyük abi de iki küçük kardeşe İran cahşı diyordu. Ne fark vardı?

Baba 1979'da ölmüştü. Babanın yanısıra CIA'nin güvenilir Kürt "önderleri" listesinde yer alan iki kardeşe Irak'la savaşa tutuşan İran'a ihtiyaç duyuldu. Önce KDP'yi devraldılar. Sözde kongre seçimleriyle alınırdı, haram olsun, baba kongreleri ayakta kabilini sallayarak ve küfürle yönetirdi, oğulları bunu bile beceremezlerdi. Tahran'ın Kereç villalarına yerleşen iki kardeş, duvardan Şahın resmini indirmiş, Humeyni'nin resmini asmışlardı. İlginçtir, bu villalar Şahın istihbarat örgütü olan SAVAK'ın ajanları için yapılmıştı.

Mesut'un en büyük özelliği yetenezsiz oluşuydu, bir de silikti, görünümü hiç mi hiç etkili değildi, konuşunca ve bilgisizliğinin derinliği ortaya çıktıkça insan şaşırıyor, baba Barzani'nin Mesut'un annesiyle evlenmekle ne kadar büyük hata ettiğini anlıyordu.

Yetenezsizdi diyoruz, ABD'de birkaç yıl kalmış İngilizce bile öğrenememişti, bu büyük Kürt "önderi". Abisi gibi kısa boyluydu, yüzünde de bir beni vardı. Bunlar kabahat değildi, ama aşırı saygılıydı, asıl kabahatı buradaydı, o kadar saygılıydı ki basit bir İran askeri karşısında bile hazırola dururdu.

Mesut'un derli toplu politik bilgisi de yoktu, danışmanları eline pusulalar tutuşturmasalar çok zorlanacaktı. Yaşadığı müddetçe abi İdris onu yönetti. İdris ölünce herhalde çok üzülüyordu. Bundan sonra ne yapacağına şaşırıyor için.

Mesut sözde de olsa peşmergelerin askeri komutanıydı, ama Güney Kürdistan'da hiç bulunmadı, o babası gibi değildi, baba dağı, o ise Kereç'teki villasını çok seviyordu, bakılmasın peşmerge kıyafetiyle gezdiğine.

1988'den sonra Avrupa'ya çıktı, aman bizi kurtarın turlarına, gazetelere demec verdi, "silahlı mücadele hataydı", "Kürt sorunu otonomi sorunudur", "PKK teröristir" dedi. Bazı devletlerin büyükleriyle görüştü. Karşılarında saygılıydı.

Celal, Saddam'ı yanaklarından öpüp Kürtleri katlettiği için tebrik ettiğinde, Mesut ben olsam öpmekten tebrik ederdim diyordu. Ama hemen arkasından kendisi ve yerine hazırlanan yeğen Bağdat'a karargah kurdular. Eminiz ki ABD ve TC onay verseydi, hep orada kalacaklardı.

Kürt "önderi", Türk devleti Kürt köy ve şehirlerini bombalarken, o, "Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, Kahrolsun PKK" diye bağırıyordu.

koşulları da farklılaşmıştı. Türk burjuvazisi denetim sağlamış, topluma nüfus etmiş, sosyal yapıda asimilasyoncu olumsuzluk yanında belli bir sosyal ayrışma yaşanmış, çağdaş bir ulusal kurtuluş mücadelesini göğüsleyebilecek aydın, işçi gibi modern sınıflar uç vermeye başlamıştı. Ayrıca Kürdistan sorununun geneli açısından çözümü önündeki en büyük güç olan Türk devleti bu parçaya egemendi. Bu özellikler ölçüt alındığında Kuzey Kürdistan'da ulusal mücadelenin geliştirilmesi tüm Kürdistan parçalarındaki mücadelenin başarısı açısından zorunluydu.

T-KDP'ye katılım olunca Kuzey'de de mücadele geliştirme yönünde düşünceler biçimlenmeye başladı, en azından bu yönlü tartışmalar olduğuna o dönemde bu çalışmanın içinde olanların izahlarından biliyoruz. Bu gelişme hem Türk MİT'i hem de I-KDP'yi, özellikle M. Barzani'yi rahatsız etti. T-KDP'nin yöneticileri bu amaçları doğrul-

tusunda 1968 yılında Güney Kürdistan'a geçtiler, bunlar arasında Dr. Şıvan (Sait Kırmızıtoprak) Çeko (Hikmet Bulutekin), Brüks (Hasan Yıkılmaz) vardı. Aynı yıl kağıt üzerinde kalmasına rağmen Dr. Şıvan, "Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisi'ni kurdu. I-KDP'yle ilişkiler ve Kuzey'de mücadeleyi geliştirme tartışmaları burada da sürdü. MİT ve Barzani bu gelişmeyi tasfiye kararı aldılar. Çelişki kanlı bitmişti, bu tartışmada Barzani'ye bağlılığı temel alan ve muhtemelen T-KDP'nin çalışmalarını salt bununla sınırlandırmak isteyen Sait Elçi, diğerleri tarafından vurulmuş (31 Mayıs 1971), bu olayı gerekçe yapan M. Barzani, Dr. Şıvan, Çeko ve Brüks'ü kurşuna dizdirmişti.

1982 yılı sonlarında Tahran'ın Kereç semtindeki I-KDP bürosunda, aynı zamanda büronun temsilciliğini yapan Zaxolu olan kişiyle görüşmüştüm. Bu kişi Dr. Şıvan'ı kurşuna diken kişi olarak biliyordu. Bu şahıs olayın so-

rumluluğunu M. Barzani'ye yüklüyordu.

1971-75 yılları arasında T-KDP'nin sekreterliğini yapan Kurtalan'lı Derveşe Sado, o dönem bu konunun içindeydi. D. Sado, MİT'ten Barzani'ye mektup getirmiş, bu mektuptan sonra infazlar gerçekleştirilmiştir. Ne kadar güzel, Barzani T-KDP'yi dağıtmıyor, yurtseverleri kurşuna diziyor, örgütün başına bir MİT ajanını getiriyor. Böylesi MİT ve I-KDP'nin daha çok hesabınaydı, çünkü bu yolla örgütlenebilecek yurtsever potansiyel denetlenebilecekti. O dönem Barzani'nin yardımcılarından olan ve 1975 yenilgisinden sonra Suriye'ye yerleşen Ali Sincari, bizzat hazır bulunduğu bir toplantıda Barzani'nin Derveşe Sado'ya MİT'le birlikte çalışın dediğini açıkça söylemektedir. Bu talebi Barzani'nin kurnazlığına bağlamak gerekir. Barzani hedefini Güney Kürdistan'la sınırlamış, diğer parçaları gözardı etmiş, o parçaları elinde tutan devletlerle

sürtüşmemeyi ve o parçalar-daki Kürt halkının potansiyelini egemen sömürgeci güçler adına denetleme misyonunu da üstlenmişti.

T-KDP'nin tam olmasa da MİT'in denetimine girmesi Kuzey Kürdistan'ın sosyal hayatına da uygundur. 1925-40 direnmelerini bastıran Türk burjuvazisi, Kürt aşiret egemenlerini kendine bağlamış, sömürgeci sistemin bir parçası, ajanları durumuna getirmiştir. Aşiret ağalarının çıkarını temsilden yola çıkan bir örgütün varacağı başka bir yer olamazdı. Zaten örgütü yurtsever bir yönde gelişmeye sürükleyecek kadrolar MİT ve I-KDP tarafından tasfiye edilmişti.

Geçici Komite'nin (I-KDP-GK) marifetleri:

I-KDP-GK 26 Mayıs 1976 yılında kuruldu. 1975 yenilgisine rağmen bazı peşmergeler

silah bırakmamış, direnişe devam etmişlerdi. Bu tür gruplar; Şemdinli, Yüksekova ve Çukurca hudutu boyunca yerleşmişlerdi. Bunların direnişine Kuzey'den köylüler destek oluyor, hatta bizzat katılıyorlardı.

İşte GK'nin kuruluşuna yolaçan bizzat bu direnmeydi. Bu ilk direnişin içinde yer alanlardan bazılarıyla bizzat konuştuk. Direnişe karşı Barzanilerin tavrını sorduk, devam etsinler demişti, ancak dönmeyi reddetmişti. Kaldı ki 1975 Irak-İran anlaşmasına göre zaten geri dönemiyordu. GK'yi kuranlar ise Barzani'den onay aldıklarını söylüyorlardı. GK'nin başına 1970 Kürt otonomi yönetiminde Kürdistan İşleri Bakanlığı yapan Sami Abdurrahman yerliyordu. Sami'nin kişiliği konusunda kuşku vardı. İddialardan bazısına göre Irak istihbaratının adamıydı. Ama şurası gerçektir ki Sami, Barzani'nin İsrail bağlantısıydı.

GK bazı uygun fırsatlar ele geçirmişti. Örneğin 1975 ye-

nilgisinden ders alarak direnişi yeni bir temelde örgütleyebilirdi. Bu yönlü bazı uygulamaları olmuş, ancak bu uygulamalar biçimde kalmıştı. GK, yine otonomiyi temel almış, yine ağalara dayanmış, yine iç çatışmaları temel almış, yine TC'ye dayanmayı esas almış, yine diğer parçaları yedek olarak görmüş, üstelik Kuzey'deki sosyal ayrışmayı dikkate alarak T-KDP'nin iş yapamazlığını gözönüne alarak KUK'u (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları) oluşturmuştu.

GK, üslenmek için ilginç bir yer seçmişti. Bu yer Uludere-Çukurca ilçe sınırlarının Habur suyu üzerinde kesişme noktasının kuzeyinde, yani Kuzey Kürdistan sınırları içindeydi. Bu üslenmenin TC karakollarının onayı olmadan kurulduğunu ileri sürmek aptallık olurdu. GK'nin kuzeydeki en büyük destekçileri Jirki, Kaşuri vb. alan aşireti ağaları ve KUK'tu.

1975 yenilgisinin hemen ardından kurulan Celal Talabani öncülüğündeki YNK de

HAMİDİYE ALAYLARI

Abdulhamit, Pan-İslamist politikaya sarılınca sömürgeci egemenliklerinde tuttukları müslüman halkların egemenlerini uşaklaştırma politikasını derinleştirdi. Önce Bağdat ve İstanbul'da aşiret okulları açılır. 1896'da da Hamidiye ya da aşiret alaylarının örgütlenmesine başlanır. Osmanlılar, Rus Çarı'nın Kazak birliklerinden esinlenerek bu atlı birlikleri kurarlar. Hamidiye Alayları'nın fikir babası Şakir Paşa, örgütlemesine başlayan da Erzurum Valisi Mehmet Zeki Paşa kabul edilmektedir.

Osmanlılar, başta bu birlikleri bir gün kendilerine de yönelebileceği endişesiyle tereddütlü davranırlar. Hamidiye birlikleri; biri üç, diğeri dokuz yıllık olmak üzere iki devre halinde düzenlenir. Birlikler aşiret esasına göre düzenlenir, başlarında aşiret ileri gelenleri vardır. Kürtler'den

her biri 1200 askerden oluşan 52 alay örgütlenir. Ancak savaşta bu sayı çok arttırılır.

Hamidiye Alayları'nda ünvan vardır. Bu Kürt beylerini şımartır. Beyler, alayların gücünü birbirine karşı kullanır. Böylece Kürdistan'da iç çelişkiler ve kavgalar daha da derinleşir.

Osmanlılar, Hamidiye Alayları'nı hem Kürdistan'ın iç birliğinin parçalanmasında, hem 1915 Ermeni Katliamında, hem Pontus Katliamında hem de 1914-18 Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın Rus cephesinde kullanırlar. Bilindiği gibi bu cephede Osmanlı ordusu kırılır. Cepheden İstanbul'a dönen Enver Paşa'ya bozgunun gerekçelerini soran hükümet üyelerine karşı kendisinin "zararı yok, gerçi bozguna uğradık, ama ortalık Kürt cesetleriyle dolu" şeklinde zahatta bulunarak, savaşın Kürt katliamına dönüştürdüğünü

aktarmaktadır. (Ermeni yazar Garo Sasoni, Kürt-Ermeni ilişkileri kitabından)

Hamidiye Alayları, Kürtlerin iç zaafı açısından değerlendirildiğinde Kürt egemenlerinin yabancı egemenlere uç beyligi yapma geleneğine dayanmaktadır. Mustafa Kemal, cumhuriyet dönemi Kürt ayaklanmalarına karşı aynı silaha sarılacak, milis örgütleyecektir. Tıpkı 12 Eylül faşist rejiminin PKK'ye karşı aşiretleri silahlandırması gibi. Hamidiye Alayları sömürgeci ve Kürt egemenlerinin silahlı karşıdevrim gücü değildir. Çünkü alaylara girmeyen, girip de sömürgeci egemenliğe karşı tavrı alan aşiretler vardır. Üstelik o dönemde Kürdistan'da bir sınıf savaşından hiç bahsedilemez. Bugün bu görevi ise Güney Kürdistan'daki ihanetçiler yapmaktadır.

toparlanmaya girişmişti.

Burada ara verip diğer Kürdistan parçalarındaki gelişmeleri kısaca özetlemek gerekiyor. İran'da Şah ve ABD aleyhtarı mücadelenin alevlenmesi üzerine İran-KDP ve Komela örgütleri belli bir toparlanma içine girdiler. İ-KDP'nin en ileri ilişkileri Irak yönetimi ve Sosyalist Enternasyonal'di. Suriye denetimindeki Kürdistan parçasında da büyük ayrışma yaşanmıştı. Nüfus ve coğrafya ile yerel bileşim olarak Küzey Kürdistan'ın bu en küçük parçasında sosyal ayrışma hızlı olmuş, köylülük ve aşiretçilik çözülmüş, büyük bir aydınlanma ortamı doğmuştu. Bu parça coğrafik özellikleri, nüfus küçüklüğü ve üzerindeki Arap egemenliğinin biçiminde olacak ki örgütlenme ve mücadelede hep diğer parçalardaki gelişmelere bağlı kaldı. 1957'de kurulan ve I-KDP'nin etki ve çizgisinde olan S-KDP (Suriye Kürdistan Demokrat Partisi) 1958 yılında geri bir adım atarak adını Suriye Kürt Demokrat Partisi olarak değiştirdi. Kürtler bu değişiklikte ulusal hakları olan bir halk yoğunluğundan çok, kültürel hakları olan bir azınlık durumuna düşürülüyordu. Bu çelişki nedeniyle parti 1965 yılında "sol" ve "sağ" kanat olarak ikiye bölündü. Kanatlardan biri Celal Talabani'ye dayanırken, diğer kanat Barzani ailesine dayandı. Aslında bu bölünmenin doğrudan Talabani-Barzani çekişmesi ve müdahalesiyle bağlantısı vardı. İki kanattan ayrılanlar 1970 yılında Suriye-Kürdistan Demokrat Partisi'ni kurdular. 1975 yılında partinin sağ kanadını oluşturanlar Suriye İlerici Kürt Demokrat partisi'ni (Hamid Hac Derviş kanadı) oluşturdular. Sol kanatta yer alanlar ise 1980 yılında Suriye-Kürt Halkçı Partisi'ni (Salah Bedrettin) oluşturdular. Suriye Kürdistan'ındaki hızlı örgütsel üremeyi ve bölünmeyi salt bu parçadaki sosyal yapının hızlı değişimine bağlayamayız. Gerçekte sanayi temeli olmayan toplumun küçük burjuvazlaşma yönündeki çözülüşü örgütçü kurma geleneğini doğuruyordu. Ama bu olumsuz süreçte YNK ile I-KDP'nin etkisi ve entrikaları çok etkiliydi. Ayrıca bu bölünme ve örgütlenmeler üzerinde Suriye istihbaratının çok belirgin etkisi vardı. Bu etki nedeniyle olacak ki, bu parçadaki halk örgütlerine hiç itibar etmiyordu.

En anlamlı gelişmeler Kuzey Kürdistan'da olmuştu, sosyal ayrışma yeni sınıfsal oluşuma ve mevzilenmeye yol açmış, bu gelişme siyasal alana yansımıştı. Otonom çizginin 1975 yenilgisi siyasal oluşumların kendi özgül kişilikleriyle gelişmesi olanağını yaratmıştı. yine de örgütler üzerinde I-KDP ve YNK'nin etkisi netti; Özgürlük Yolu, DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri-Şıvancılar), Ala-Rızgari YNK çizgisine ve himayesine bağlıydılar. Rızgari, Kawa ve KUK ise I-KDP çizgisine.

Biçimde bu örgütlerin tümü ulusal bağımsızlığı istiyordu,

ratik dönüşüme -tabii ki burjuva anlamda- ya da Güney Kürdistan'daki otonomi için mücadelenin başarısına bağlıyorlardı.

Bu geleneği bir tek bozan örgüt PKK idi. 1973'te grup olarak biçimlenen PKK örgütü 1978 yılında partileşiyordu. PKK, otonom çizgiyi işbirlikçilikle eşdeğer görüyor, Kürdistan sorununun ulusal bağımsızlık sorunu olduğunu çok net koyuyordu. PKK, reformist araçları reddetmiyor, ama güçlü parti örgütlenmesini, ulusal kurtuluş cephesini ve kurtuluş için silahlı ve siyasi mücadeleyi temel alıyordu. PKK, iç çatışmaları da

ların devrimci hareketi içindeki sosyal-şoven anlayış ve güçleri mahkum ediyordu.

Diğer örgütler ayakları üzerinde iki gün durmayı beceremezken ve teorik olarak getirdikleri ulusal bağımsızlık için hiçbir şey yapmazlarken PKK, söyledikleri doğrultusunda militan bir kavgaya girişti. PKK, YNK-I-KDP çizgisinin aksine yeni bir çizgi, ulusal bağımsızlık örgütlenmesi ve mücadelesini yaratmıştı. Bu Kürdistan'da yeni bir öge idi. Bu nedenle PKK'ye saldırılar çok büyük oldu. Daha ideolojik-propaganda grubu döneminde MİT-T-KDP ortak komployla grubun önder kadroları

olarak KUK-DDKD-ÖY, PKK'ye karşı UDG (Ulusal Demokratik Güçbirliği) blokunu oluşturdular. Blokun kullandığı mücadele ve saldırı araçları sadece ideolojik-politik araçlar değildi, aynı zamanda silahlı saldırı ve kompolarla PKK'yi imha etmek istiyorlardı. Örneğin 1977 yılında PKK'nin grup dönemindeki önder kadrolarından Haki Karer'i katleden Alaadin isimli kişi Türk ajanıydı ve T-KDP'nin sorumluluğunu yapan Derveşe Sado'yla doğrudan ilişki içindeydi. Çünkü o dönem T-KDP'nin sorumluları Kürdistan'da marksist devrimci bir örgütün kurulma-

layışlarına göre politika yapma olanağını elde edeceklerdi. Bu gelişmenin engeli olarak, onlara göre PKK terörünü görüyorlardı. DDKD ve ÖY, aynı zamanda YNK ile ilişki içindeydiler. Bu blok Avrupa sosyal demokrasisine dayanmayı hedef alıyordu. Toparlanan YNK, dağılan I-KDP'ye karşı üstünlük sağlamaya çalışıyor, dostları DDKD ve ÖY vasıtasıyla Türkiye'nin -Ecevit hükümetinin desteğini almaya çalışıyordu. KUK zaten I-KDP-GK'ye bağlı çalışıyordu. O dönemde KUK, T-KDP mirası üzerinde hareket ettiğinden henüz KDP'ye tavır alıyordu. T-KDP'nin sosyal dönüşümüne bağlı olarak KUK tehlikeli bir örgüt durumuna gelmişti. Madem ki PKK Kürdistan'daki klasik politikaları aşırıyordu, o halde cezalandırılmıyordu. 1979'da yoğunlaşan ve onlarca PKK kadrosu ile yurtseverin ölümüne yolaçan KUK provokasyonunun arkasında böylesine karmaşık bir ağ vardı. Bu karmaşıklık doğaldı, Kürdistan'ın siyasal haritasından kaynaklanıyordu. Doğal olmayan yan şuydu: Kürt halkının bağımsızlığını isteyen ve TC'nin en büyük düşman ilan ettiği PKK'ye saldırılıyordu. Saldırgan KUK, daha o dönemde büyük silahlar kullanıyordu, bu silahlar kesinlikle I-KDP-GK ve IKP menşeliydi. Kürdistan yeniden TC'nin ve diğer sömürgeci güçlerin ilgi merkezi haline gelmişti. Türkiye'de sırayla iktidara gelen Bülent Ecevit ve Süleyman Demirel ardarda sıkıyönetim ilan ediyor, yönetimi adım adım askerlere devrediyorlardı. Güney Kürdistan'daki hareketlenme de TC'yi endişeye sevk etmişti. Üstelik Ocak 1979'da İran'da Şahlık rejimi yıkılmış, Doğu Kürdistan halkı ayaklanmıştı, bu gelişmeler sadece TC'yi değil, bölgesel üstünlüğü Sovyetler Birliği'ne kaptırma telaşına düşen ABD'yi de endişelendirmişti. Ama TC'nin asıl endişesi Kuzey Kürdistan'daki gelişmeler ve PKK'nin durumuydu.

Güneyli güçler tekrar TC'nin oyununa geldiler. Sınıfsal konumları, örgütlenmeleri ve TC'ye bakışlarıyla bu oyunlara alet oluyorlardı. 1978 yılında Celal Talabani güçlerini Behdinan bölgesi (Şemdinli hizasından başlayıp Silopi'ye kadar devam eden Güney'in sınır şeridi) ve Suriye'ye göndermeye kalkıştı. Yüzlerce silahlı peşmergeden oluşan bu güç Şemdinli, Yüksekova, Çu-

“Dün dündür, bugün bu gündür”

Barzani'nin 1983 yılında Serxwebûn gazetesiyle yaptığı röportajdan:

SERXWEBÛN: 1980'lerde faşist yönetime geçen Türk burjuvazisinin emperyalizm adına üstlendiği görev muhtemel saldırgan emelleri, bunun için yaptığı askeri hazırlıklar sizce nelerdir? Gerek partiniz ve gerekse üyesi bulunduğunuz cephenin bu konudaki düşünceleri nelerdir? Eğer böyle bir tehlikeye siz de katılıyorsanız, bunun karşısında aldığınız veya almayı düşündüğünüz tedbirler nelerdir?

M. Barzani: Hiç şüphesiz emperyalizmin bölgede en çok güvendiği esas dayanaklarından biri de, faşist Türkiye rejimidir. Kürt halkına, özellikle de Türkiye Kürdistan'ına karşı Türkiye rejiminin uygulama ve günahları açıktır ve bunlar Hülagu'nun uygulama ve katliamlarını aratmayacak cinstendir. Hiçbir devletin askeri gücü halkları yok edemediği gibi, Türkiye'nin askeri gücü de, Kürdistan halkını yok edemez. Eğer Türkiye rejimi Irak halkına, özellikle Kürdistan halkına karşı Irak rejiminin menfaatlerini korumak için mücadele etmeye kalkışır, tüm "CUD" güçleri fedakarca bu saldırının karşısında duracaklardır. Türkiye'nin içinde Türkiye rejimine karşı durmak, bizce Türkiyeli özgürlükçü güçlerin ve özellikle Kürdistan güçlerinin görevidir. Bu durumda da "CUD", Türkiye rejimine karşı mücadele eden güçlere tüm olanakları sunacaktır.

SERXWEBÛN: Kuzey-Batı Kürdistan'da Türk sömürgecilerinin azgın saldırıları karşısında verdiği mücadele ile önemli mevziler kazanan PKK mücadelesi hakkında düşünceleriniz nelerdir?

M. Barzani: PKK hakkında düşünce ve görüşlerimiz olumlu ve iyidir. Biz, PKK'yi savaşı, dost ve kardeş bir parti olarak tanıyoruz, her zaman onun başarıya ulaşmasını arzuluyoruz. Hiç şüphesiz PKK, diğer partilerden daha çok Türkiye rejiminin vahşi saldırılarına uğramıştır.

SERXWEBÛN: Gazetemiz aracılığı ile Kuzey-Batı Kürdistan halkına ve onun önder gücü PKK kadro ve taraftarlarına, yurtseverlere iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

araçlarda ise bazıları silahlı mücadeleyi reddediyordu, ancak tüm bu örgütlerin dayandığı temel küçük-burjuvazi, feodal-aristokratlar, mütteahitler, bürokratlar vb. orta ve egemen kesimlerdi. Pratikte tümü reformist araçlara saplanıp kalıyor, otonom çizgiye tabi olmayı aşamıyor, gelişmeyi ya Türkiye'deki demok-

mahkum ediyor, esas olarak emekçi halkın gücünü temel alıyor, iç çatışmaların aşiretçi ayrılıklardan kaynaklandığını söylüyordu. PKK, dış ittifaklar konusunda da netliğe varmış, emperyalist ve sömürgeci dış güçlere dayanma yerine bölge ve dünya devrim ve ilerici güçlerini temel ittifak güçleri olarak alıyor, egemen ulus-

M. Barzani: Türkiye Kürdistan'ındaki aziz dostlar ve arkadaşlarımıza mesajımız şudur ki, birliklerini korusunlar ve zafer gününe olan umutlarını kesmesinler, zulüm ve baskı, ulusal birlik karşısında hiçbir şeydir. Yine tüm Türkiye Kürdistan'ındaki savaşçılara ve özellikle dostumuz PKK üyelerine hürmet ve teşekkürlerimi sunarım. Kürt ve Kürdistan'ın zaferi umuduydu.

15.1.1983

Show TV'de yayınlanan "32. Gün"

özel programında Barzani:

"Topraklarımızın PKK tarafından askeri üs olarak kullanılmasına izin vermeyiz. Gitsinler eylemlerini başka yerlerde gerçekleştirsinler. Biz buna karışmayız. Irak'ta, Tikrit'te, Musul'da kamplarının olduğunu biliyoruz. Abdullah Öcalan'la görüşseydim, kendisine onun da herkes gibi bir insan olduğunu söylerdim. Ayrıca bize Kürt olduğunu da kanıtlaması lazım. Bu konuda benim şüphelerim var. Çünkü kendisini daha önce gördüm. Kürtçe bile bilmiyor."

Ekim 1992

M. Barzani'nin KDP'nin Radyosunda yaptığı konuşma:

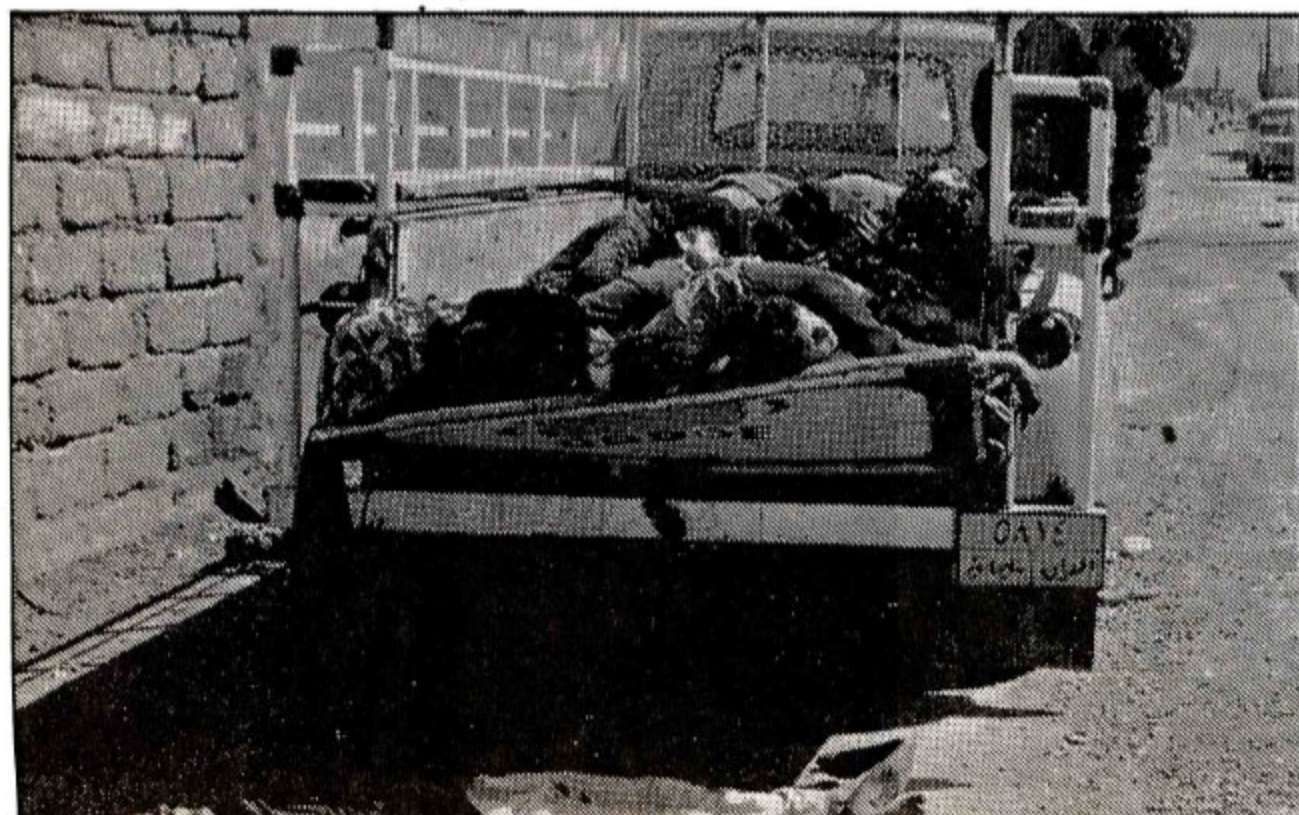
"Bizim savaşçılarımız bir Kürt örgütüyle savaşıklarını sakın düşünmesinler. Onlar düşmandırlar. Kürtlerin aleyhinde çalışıyorlar. Kürt halkının en büyük düşmanı PKK'dir, bu böyle bilinmelidir. Onlara defalarca söyledik ama gitmediler, çünkü Kürt halkının birliğini bozmak için her şeyi yapmak istiyorlar. Türkiye en büyük dostumuzdur. Dostlarımıza karşı bizim topraklarımızda terörist saldırılar yapmaktadır. Buna kesinlikle izin vermeyeceğimizi bilmelidirler. Başkanları diktatördür, PKK diktatördür ve düşmandır."

Yaşasın Türkiye Devleti, Kahrolsun PKK"
Evet ihanetçi başı Barzani "dün dündür, bugün bugündür" diyor.

na yöndiler. Bazı alanlarda feodal-komprador ağalarının çetelerini saldırtılar. Sol'dan ve Kürt ilkel milliyetçi cephesinden şiddetli ideolojik-politik saldırılar oldu. Kimine göre PKK terörist, kimine göre demokrasiyi baltalama örgütü, kimine göre karanlık bir örgütlenmeydi.

1979 yılında dış destekli

sını Kürdistan'a ihanetle eşdeğer görüyorlardı. UDG'yi kuran güçlerden DDKD ve ÖY, Türkiye'de Ecevit hükümetiyle bağışık kurmak isteyen ve o dönemde bu amaçla UDC (Ulusal demokratik Cephe)'yi kuran TKP'yle ilişki içindeydiler. Bunlara göre Ecevit hükümeti demokrasi getirecek, kendileri de an-

Celal'e verilen son rol, PKK'nin imhasında Hamidiye Alayları komutanlığı

Talabani'nin anatomisi

1934 yılında Süleymaniye bölgesinde dünyaya gelen bu Kürt "büyüğü"nin yaşamı Mesut'un ki-nin tersine çok hareketli geçti. Mesut gibi cahil ve durgun değildi. Büyük bir aşiretin sahibi olan Talabani, okumuş, avukat olmuş, yabancı diller öğrenmiş, başka ülkeler görmüş, bilgi ve görgüsünü artırmıştı. Bütün bunlar halkın lehine kullanılırsa önemli avantajlardı.

Talabani'nin bir yanı feodal, bir yanı burjuvaydı. Aydın, ama kararlısından değil, kararsız ve korkak olanlarından, başkalarına yarananlarından, halkına güvenmeyenlerinden.

İngilizleri çok seven, aynı zamanda İngilizlerin de çok sevdiği, bu yüzden İngiliz İbrahim adıyla

da anılan İbrahim Ahmet'e damat olunca şansı daha da açıldı.

Talabani sözde demokrattı, ama Kürt liderleri arasında belki de partisinin karar organlarını dışarıda bırakarak tek başına en fazla karar veren oydu. Bu özellik Talabani'nin kararlılığına yorumlanmasın sakın. O, kararsızlığın adiydi.

Talabani'nin birçok adı vardı. Bunlardan biri "Mam Celal"di. Yaşlıktan dolayı bu ad takılmıştı. Ama başka bir anlamı da vardı. "Dediklerini ciddiye almayın, ne söylese yeridir, çünkü o Mam Celal'dir" anlamına da geliyordu. Pratiğiyle en sıradan Kürt için bile inanılmaz ve güvenilmezliği gereken kişiydi O.

Bazıları ona "Kürdistan'ın Arafat'ı" diyordu. Abartma, gerçi Arafat olma öyle övülecek bir paye değildi, ama Celal, bir Arafat değildi. O, Arafat gibi gittiği ülkenin şapkasını takmaz, gömleğini de gişirirdi. Tıpkı bukailemün gibi. Bu değişiklik düşüncesinde de mevcuttu. O, saatte bir inanç değiştirecek karakterdeydi.

Bir diğer adı "66'nın cahşı"ydı. Celal, Kürt tarihinde iç çatışmaların ve bozgunculuğun adiydi. 1963'te direnişi terk etmiş, 1966'da Irak rejimiyle anlaşmış, direnişe karşı savaşmıştı. Yaptığı çete reisliğiydi.

Celal kimin adamıydı? Gençliğinde Maocu, 1963'e kadar KDP'li, 1963-66 arasında Şahçı, 1966-70 arasında Irak Baas'ısı, 1970-75 arasında Suriye Baas'ı,

Filistin örgütleri, İKP ve Moskova'nın dostu. Daha sonra da Avrupa sosyal-demokrasinin adamı, şimdi de Türk rejiminin.

Tüm bunları Kürt halkı için mi yapıyordu? Kesinlikle hayır. O, Tahrir'in, Washington'un, Londra, Paris, Bonn ve Ankara'nın adamıydı. Kürtler içinde bu odakların adamıydı, ama asla Kürtlerin adamı olmadı. Kürt olmak yetmiyordu, Kürtlerin çıkarlarını savunmak gerekiyordu. Celal'da bu özellik yoktu.

Celal'in bir yeteneği daha vardı, manevracı ve örgüt bozgunculuğu. Celal, 1970'lerin başında diğer Kürdistan parçalarındaki örgütlere el attı. Suriye Kürdistan'ındaki örgütleri allak bullak etmişti. Kuzey Kürdistan'a da el atmış, onları yedeğine almaya çalışıyordu. DDKD ve ÖY ile aynı çizgideydi. I-KDP'yi kardeş örgüt görüyordu. Celal tüm bu potansiyeli KDP'ye karşı harekete geçirmek ve Güney Kürdistan'da tek başına güç olmak niyetindeydi. Kardeş örgüt DDKD'nin feodal şefi Ömer Çetin'e bir de TC'nin sosyal-demokrat hükümetine çok güvenmişti. Bu güven 1978'de en az 500 silahlı adamının imhasına yol açtı.

Celal'de ilke yoktu. 1982'den 1987'ye kadar KDP'yle iç çatışmayı sürdürdü. Kürt halkı ve bağımsızlık mücadelesi mi? Onlar da ne. Bu değerler Celal'i hiç ilgilendirmezdi. Şoven İKP'yi de hiç yoktan güçlendirmişti. Amacı şer cephesini genişletmekti.

1983'te Saddam'la otonomi gö-

rüşmelerine oturdu. Kenan Evren müdahale edip, anlaşmayı bozdu.

Çıkar yol kalmayınca Talabani, KDP'yle ittifaka yöneldi. Kuzey'de tek güç olarak kalan PKK'yi de unutmadı. Apo'yu Kürdistan'ın onurunu yükselten büyük önder olarak tanımladı. Celal yağcıydı. PKK'yle dayanışmasının hemen ardından ABD'ye uçtu. CIA, PKK'yi terörist görüyordu. Arada TC ajanları vardı. Celal, onlara "korkmayın ben PKK'yi durdururum" dedi.

1989 Paris Kürt Konferansı'nda Fransız bir bakanın ricası üzerine Irak yönetimiyle otonomi görüşmelerine oturduğunu açıkladı. Lanetli, bir emperyalist sözcünün ricası üzerine halkı pazarlamaya oturuyor, kardeş kavgasına giriyordu.

1988, 1989 yılları boyunca silahlı mücadele ve bağımsızlık talebine küfredti. Celal'in kötü bir huyu daha vardı, hep aracılık yapmak isterdi. Kendini kardeş gören I-KDP Başkanı Kassemlo'yu İran heyetiyle görüştürmeye aracılık yaptı.

Celal yalnız kalmıştı. Gerçi KDP'yle cephe kurmuştu, ama hiçbir varlıklar kalmamıştı. 1991 Şubat'ında PKK, I-KDP ve KDP ile birlikte Kürdistan Ulusal Kongresi Hazırlık Komitesi'nde yer aldı. Doğrusunu söylemek gerekirse Celal'in samimiyetine kimse inanmadı. Yalancının mumu yatsıya kadar yanardı.

Halk ayaklanınca "en öndeydik" dedi, ayaklanma iki günde yenilince de, "biz ayaklandırmamıştık ki" dedi. İkiyüzlülük.

Halapçe katliamından sonra dün-

yanın gözü ve hayretleri içinde Saddam'ı yanaklarından öptü. Saddam, düşkünlük karşısında kendisini geri çekmesine rağmen, tepkiler gelince de "diplomasi gereği" dedi. Bu nasıl diplomasiydi ki, Kürt halkını tarihten silmeye kararlı bir cani yanaklarından öpülüyor, karşısında el pençe duruluyordu.

Celal yeni patron bulmuştu. TC, IMF-CIA memuru Özal'ın Kürdistan danışmanı olmuştu. Helikopterle seyahat ediyor. Vedat Aydın'ın katledildiği gün katil Kozakçıoğlu'nu ziyaret ediyor, "PKK silah bıraksın" diyor, "TC'nin tabiyetine geçmek istiyoruz" diyor, Kürdistan petrollerini babasının malı gibi emperyalistlere pazarlıyordu. Celal, Sosyalist Enternasyonal toplantısında bile Özal'ın gayri resmi danışmanı Cengiz Çandar'la kolkola girecek, Türk kontr-gerilla uzmanı Eşref Bitlis'le üstelik üstünde TC ordu parkasıyla beraber olacak kadar TC dostuydu. Bu dostluğunun karşılığını da almış, kardeşi Mesut'la birlikte üstün hizmet liyakatı anlamına gelen kırmızı diplomatik TC pasaportu almıştı.

Kuzey Kürdistan Kürtleri ve ulusal hakları mı, onlar da ne. Bunlar Celal'i hiç mi hiç ilgilendirmezdi.

Celal'e verilen son rol PKK'nin imhasında Hamidiye Alayları komutanlığını yapmaktı. Celal bu hain rolü gönüllüce ve elinden geleni ardına koymayarak yapıyor.

kurca sınırı boyunca ilerleyecek, yani Kuzey Kürdistan'dan geçecekti. Celal Talabani, DDKD'nin şefi Ömer Çetin'e güveniyordu. Gerçekte Ömer Çetin, Yüksekova, Çukurca ve Hakkari'de çoğu ağayı para ve silahla kendine bağlamıştı. Ya da bağladığını sanıyordu. Çünkü o dönemde Hakkari ve Botan'a giden Kürt örgütlerinin tümü KDP-YNK geleneğini sürdürüyor, aşiret bireyle ri yerine ağalarla ilişkiye geçiyor, onları para ve silahla kendilerine bağlamak istiyorlardı. Ağalar da kurnazdı, hiçbirini geri çevirmiyor, verilen hediyelerin tümünü alıyorlardı, nasılsa bu örgütlerle ilişki riskli değildi, çünkü hiçbirinin devleti fazla rahatsız edecek bir eylemi yoktu. Kaldı ki sözkonusu ağaların hemen hemen tümü Türk karakol komutanlarına bağlıydı, yani aynı zamanda MİT'in adamlarıydılar. Hatta bazıları hem İran hem de Irak istihbaratıyla çalışıyorlardı. Bu süreçteki bir iddia da Ömer Çetin'in Van'da TC'nin bölge istihbarat elemanlarıyla görüştüğü şeklindeydi. Ancak şurası kesin, sıralayacağım olaylar MİT'in denetimi altında oluyordu, ve politik maskeli birçok Kürt hain bu ilişkinin içindeydi.

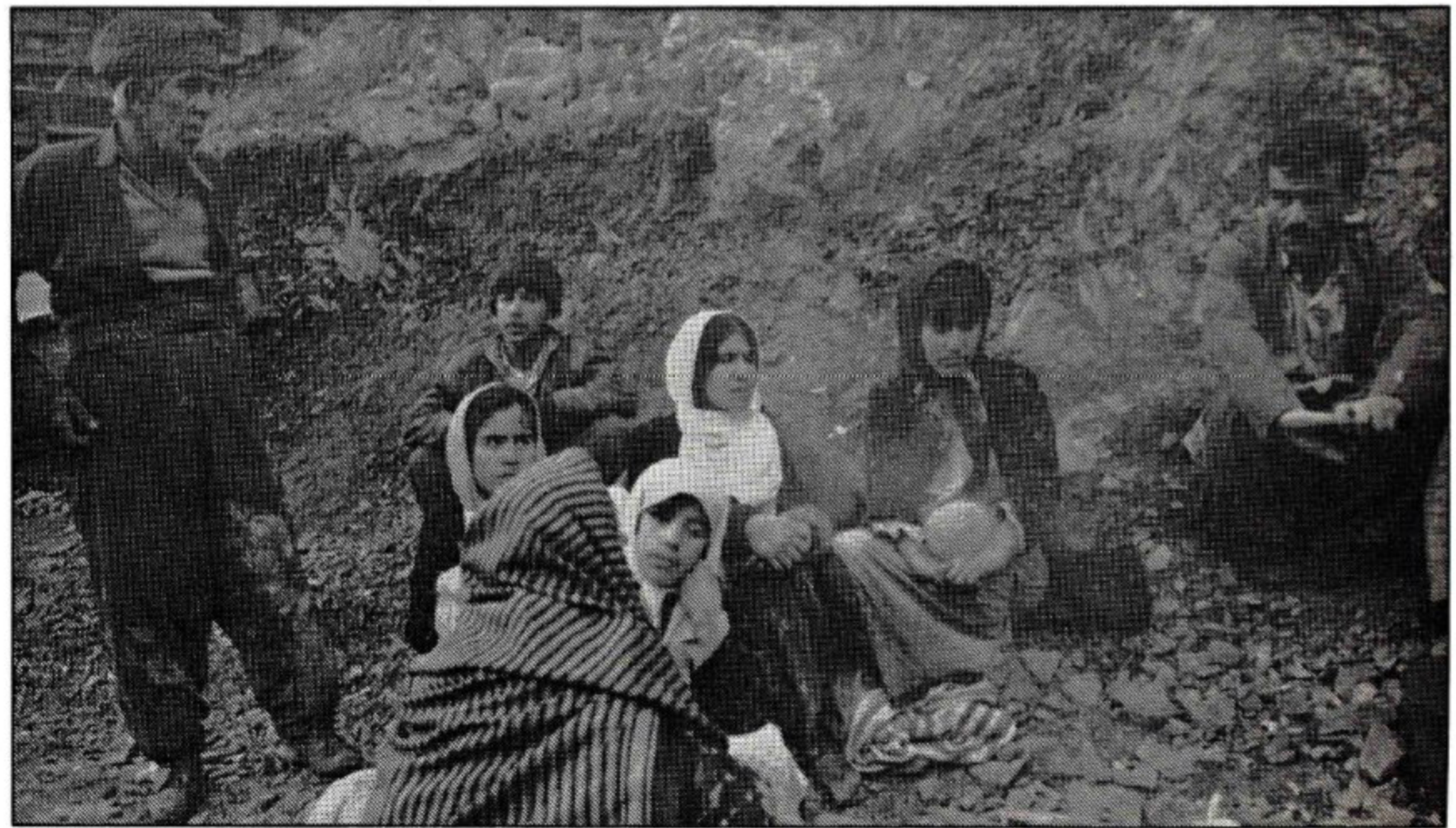
Celal Talabani bu güvenceyle adamlarını yollamıştı. YNK peşmergeleri Çukurca'dan itibaren I-KDP-GK aşiret güçlerinin saldırısına uğradılar. Saldırı Türk karakol komutanlarının gözleri önünde oluyordu. Komplö çok yönlüydü. Bu saldırıda YNK'nin en az 600 peşmergesi katledildi. Köylüler itirafta bul-

nuyordu, saldırı emri, ağalar ve I-KDP-GK'den, yani Barzanilerin görevlendirdiği Sami Abdurrahman'dan gelmiş, aynı zamanda aşiret reislerine Türk karakol komutanlarının güvencesi verilmişti. Ayrıca YNK peşmergeleri çatışmıyor, sebepsiz kendilerine saldırıran Kürt "kardeşleri"ne, "Bira emji Kurdun vusa nekin (Kardeş, bizde Kürdüz, öyle yapmayın)" diyorlarmış. Gözü dönmüş saldırganlar para ve silah için karşılık vermeyen savaşçıları vuruyorlarmış.

Celal Talabani, Ömer Çetin'i bu komploda yeralmak ve ihanetle suçladı. Daha sonra tutuklanan Ömer Çetin'in takındığı teslimiyetçi tutum gözönüne alındığında Talabani'nin suçlamasının isabetliliği ortaya çıkıyordu. Çatışmayı önlemek için Talabani'nin dönemin Türk Başbakanı B. Ecevit'e yolladığı mektuplar, sonradan ÖY vb. birkaç dergide yayınlandı. Talabani sözkonusu mektuplarına "sayın ekselans" diye başlıyor ve saldırıyı önlemek için Ecevit'ten yardım istiyordu. Ne kadar büyük saflık, ne kadar büyük zavallılık ve düşkünlük. Kürt düşmanlığında Türkes'i bile sollayan Ecevit'ten Kürde yardım, halbuki katliamın içinde biz-zat Ecevit'in kendisi vardı.

Katliamda ciddi rol oynayan Jirki ağaları, epey silahlı elkoymuşlardı. Ayrıca karakol komutanlarının musamahası onları şımartmıştı. Bunların kazandığı otorite ve ellerindeki silahlar TC'yi rahatsız etmeye başlamıştı. YNK peşmerge katliamında yeralan kendisi de Sivaslı Kürt olan Bey-

tüşşebap savcısı, yanındaki askerlerle Jirki'lerden silahları almaya gider, çıkan çatışmada Jirki ağası Ahmet Kerevan ölür, aynı çatışmada 6 asker de ölür. Bu çatışmadan dolayı 1985 yılından itibaren PKK'ye karşı silah kuşandı ve TC'nin en gözde adamlarından oldu. Bahsi geçen savcı ve

YNK peşmergeleri'nin katliamını görüntüleyen Hürriyet gazetesinin Diyarbakırlı muhabiri aynı yıl Silvan yakınlarında MİT tarafından öldürüldü. MİT'e göre bunlar herhalde fazla şey biliyorlardı. Cınayeti MİT'in işlediği bilinmesine rağmen, olay gazetele-re trafik kazası şeklinde yansdı. Hürriye gazetesi bile muhabirinin ölümünü bile bile bu

şekilde verdi. Düşünülsün bir gazete, muhabirinin öldürülmesine ortak oluyor ve bu konuda kamuoyunu yanıltıyor.

Jirki ağalarıyla ortak yapılan komplö sadece bu değildi. Jirkilerin diğer bir ağası Hacı Dırbas'tı. Bu kişi KDP'nin Habur'daki Lak-1 sorumlularına bağlıydı, aynı zamanda

I-KDP, TC, ağa ilişkileri bu kadar içiçe ve bu denli çirkindi. Güney'in otonom örgütleri iç çatışmalarını sadece güneyle sınırlamıyor Kuzey'e de aktarıyorlardı, sadece onlar TC'yle çalışmıyor Kuzey'deki ağalar yoluyla Kuzey halkını da bu çirkin ilişkiye çekiyorlardı.

tiyordu. İran'da islami devrimi en yakın komşusuna yaymak istiyordu. Arada bir de Kürt sorunu vardı. Ayaklanma yaşayan Doğu Kürdistan örgütleri olan I-KDP ve Komela Bağdat rejimiyle ilişki içindeydiler. Ayrıca bu iki örgüt TC'yi rahatsız etmemeye özellikle dikkat ediyordu. Gü-

Barzani ailesinin dönüşü:

İran'da 1979 islami devrimden sonra İran-İrak ilişkileri gerginleşmiş çatışmalar başlamış, savaş kaçınılmaz duruma gelmişti. Irak, 1975 Cezayir Anlaşması'nın maddelerini lehine değiştirmek is-

ney Kürdistan'da da Irak yönetimine karşı direnişin koşulları oluşmuştu. İran'ın Irak'a karşı kullanacağı Kürt kozuna özellikle ihtiyacı vardı. Humeyni'nin Kürt sorununa bakışı Şahkinden farklı değildi. 1 Mart 1979 tarihinde İran'da yapılan KDP kongresine Mesut Barzani parti liderliğine seçildi. Aslında yapılan bir seçim sayılmazdı,

emanet Sami Abdurrahman'dan devralınmıştı, nasılsa KDP, Barzani ailesinin malıydı. İran yönetimi KDP'nin başında uşaklıkta usta Barzanileri görmek istiyordu.

İran İslami rejiminin Barzani ailesine bakışı da ilginçti. Onlara Tahran'ın Kereç semtinde Şah'ın SAVAK ajanları için inşa edilmiş villa tipi evlerden vermişlerdi. Onlar da Şah'ın resmini indirmiş yerine Humeyni'nin resmini asmışlardı. İslami hükümet, I-KDP'yi tanımıyor, onlara Barzani güçleri diyor, resmi yayınlarında ve savaş düzenlemesinde onları yedekleri olarak gösteriyordu. Güneyli yaşlı yurtseverler, bunların durumunu kendini "sıxlemek"le tanımlıyordu. Bu deyim Şii geleneğinde erkek ve kadınların mollaların denetiminde kendilerini bir nevi cinsel olarak satmalarını tarif etmek için kullandıkları bir deyimdi.

Kürt halkı için çok uygun koşullar oluşmuştu. Doğu Kürdistan'da ayaklanma vardı. Eylül 1980'de başlayan Irak-İran savaşı Güney Kürdistan'da boşluk yaratmıştı. Halk silahlı ve direnmeden yanaydı. Ancak öncülük eden güçler halkın bu beklentilerine cevap verecek durumda değillerdi. YNK-IKDP ayrılığı sürüyordu. Hatta çatışıyorlardı bile. KDP, IKP, I-KSP (Irak Kürdistan'ı Sosyalist partisi) ve PASO (Kürt Sosyalist Partisi) arasında Kasım 1980'de CUD cephesi (Ulusal Demokratik Cephe) kurulmuş, buna karşılık bir nevi tecriti yaşayan YNK, Arap Sosyalist Partisi, Suriye yanlısı Irak Baas'çıları ve Irak'lı Demokratlar Topluluğu adlı örgütlerle Aralık 1980'de CEWQED cephesini kurmuştu. Arada olmayan IKP, başta bu iki cephede birden bulunuyordu. İran, KDP yoluyla Irak ve Kürdistan muhalif güçlerini denetlemek istiyordu, bunu beceriyordu da. SB de, IKP vasıtasıyla bu hedefe varmak istiyordu, ancak

manla çatışma yerine aralarında çatışmayı tercih ediyorlardı. Ne YNK ne de KDP, Baas rejimine karşı ciddi savaşmıyorlardı. İran saldırılarına bağlı olarak konum alıyorlardı. Kurtardık dedikleri alanlar ise Irak ordusunun taktik nedenlerle boşalttığı alanlardı. Kaldı ki Irak şehirleri, kazaları, kara yollarını ve stratejik yerleri hep denetiminde bulundurdurdu. Hem de yaşlı ve çocuk Arap milisler ve Kürt çeteler vasıtasıyla. Irak yönetimi Kürtlerden takriben 50.000 çete oluşturmuştu. KDP-YNK çizgisi ve iç çatışmalar çeteciliği körükliyordu. Çünkü, halkın ekonomik sosyal yaşamını düzenlemiyor, caydırıcı ve etkili bir askeri faaliyette bulunmuyorlardı. Her peşmergenin ya bir kardeşi ya da yakını mutlaka çeteydi. Bunlar birbiriyle savaşmayı reddediyorlardı. Erzak vb. ihtiyaçları çeteler yoluyla sağlıyorlardı. Böylesi bir önderliğin halkı kurtuluşa getirme şansı olabilir miydi.

I-KDP ve YNK'nin PKK'ye karşı kompoları:

KDP'nin durumu korkunçtu. Barzani kardeşler Tahran'da bolluk içindeydiler. Mesut, Parti Başkanı olmasına rağmen kapı ardından partiyi yöneten İdris'ti. İran'a yerleşen sadece Barzani'ler değil, Saddam'a çetecilik yapmayan, sözde direnişçi KDP'li ağaların tümüydü. Bunlar da İran'a çetecilik yapıyorlardı. Mülteci kamplarında kalanlar perişandı. Yoksulluk ve yozlaşma onları kırmıştı. Yine de KDP onları direnişe sevkedecek hiçbir çalışma ve yönelim içinde değildi. Tahran'daki KDP bürosunun işi gücü Avrupa ve ABD'ye gidecek Kürt mültecilerin pasaport işlemlerini halletmek olmuştu. Mesut Barzani sözde peşmergelerin genel komutanıydı, ancak Kürdistan'ı gördüğü yoktu. Üste-

almış, İran askerlerine teslim etmişlerdi. Onların bu hain tavrı bu parçadaki Kürtlerin nefretini kazanmalarına yol açmıştı. Halbuki İran Kürtleri gibi Barzanilere ve diğer Güneyli mültecilere yardım etmiş, her şeylerini onlarla paylaşmışlardı. Bu yardımlarının karşılığı olarak ihanet görüyorlardı.

Barzani ailesi ve İran yönetimi peşmergelerin geri dönmeye izin vermiyordu, işbirlikçiler eliyle burada da Kürt Kürde kırıdırılıyordu.

Güney Kürdistan'ın kurtarılmış alanlarında da durum farklı değildi. Peşmerge komutanı ağalar tüccar olmuş, savaşmıyor sınır ticaretiyle uğraşıyorlardı. Öyleki bazı KDP sorumlularının evleri Çukurca vb. TC denetimindeki merkezlerdeydi. Bunlar ancak onbeş günde bir Güney'e geçiyor, bir iki gün kalarak geri dönüyorlardı. Çoğu Türk karakollarıyla sıkı ilişki içindeydiler. Ajandılar demek daha doğrudur. Bu çirkin ticaret ilişkisi çetelere ve Saddam'a ajanlığa kadar uzanıyordu. Peşmergeler savaşmıyor. Sanki arada bir anlaşma vardı. Atıllık ve kendiliğindencilik çözülmeye yol açıyor, Saddam tarafına geçenler gün geçtikçe artıyordu. Halkın eğitim, sağlık, ekonomik sorunlarına hiç el atılmıyor, her şey kendiliğindenliğine bırakılmıştı. Peşmerge yapısı milisti, aileleriyle birlikte hareket ediyor, tehlike söz konusu olduğunda aile çıkarlarını ülke çıkarlarının üstünde tutuyorlardı. Daha doğrusu tehlike karşısında ya Türkiye ya da İran'a gitmek gelenek olmuştu.

Savaş Kürtlerle Irak arasında olmuyordu. Kürt Kürtle savaşıyordu. YNK-KDP çatışmaları toplumu bıktırmış ve tüketmişti. 1983 yılında bu çatışmalar şiddetlenmişti. diğeryanda Saddam'ın Kürt çeteleri. Halk arada kalmıştı Hiç

suistimal ediyor, dayanışma metnine uymuyor, örneğin PKK yeni kamp kurduğundan erzak sıkıntısı çekiyordu, KDP'nin yardımında bulunması gerekirken bulunmuyordu. Aynı şekilde örneğin PKK'nin direniş geliştirmek için silaha mı ihtiyacı var, KDP'nin elinde yeterli silah olmasına rağmen ve dayanışma ilkesinde kabul edilmesine rağmen KDP, bu konuda da PKK'ye katkı yapmıyordu. Ayrıca Şemdinli hududuna yakın yerde bulunan sorumlularının bir kesimi TC karakollarıyla ilişki içindeydiler ve PKK hakkında sistematik bilgi aktarıyorlardı. KDP ile PKK savaşçılarının içinde bulunduğu düzenleme de birbirinden çok farklıydı. Peşmergeler düzenli ordu neferleri gibi yataкта yatıyor, hepyeni elbiselerle geziyor, günlük üç öğün yemeklerinden olmuyorlardı. Buna karşılık PKK savaşçıları yokluk içindeydiler, palamutu unla karıştırarak besleniyor, sığınaklarda kalıyor, yamalı elbiselerle geziyorlardı. PKK, direniş bu zorluklara göğüs gererek geliştirmişti. KDP, PKK hakkında elaltından karşı propaganda geliştiriyor, PKK'lilerin siyasi olduklarını, ancak savaşıma yetenekleri olmadığını yayıyor, aydınları ve halkı PKK'den uzak tutmaya çalışıyorlardı. Ayrıca sistemli bir şekilde IKP'yi PKK'ye karşı kışkırtıyorlardı. Bazıları PKK'nin KDP'nin olanaklarına dayanarak direniş hazırladığını düşünebilir. Bu iddianın gerçeğe alakası yoktu. PKK'nin direnişinde KDP'nin tek mermisi ya da bir kaşık çorbalık desteği dahi yoktu. Güney Kürdistan halkının PKK'ye verdiği desteği ayrı tutmak gerekmektedir.

Politik uyanıklık başka, ancak dayanışma ilişkilerinde iyi niyet ve güven zorunluydu. İşte KDP, bu duyguyu kullanıyor, suistimal ediyordu.

Körfez Savaşı döneminde Kürdistanı Cephe ile PKK arasında oluşturulan Hazırlık Komitesi belgesi

PKK, I-KDP, Kürdistanı Cephe (YNK, I-KDP) temsilcileri arasında kurulan "Kürdistanı Ulusal Kongresi Hazırlık Komitesi" çalışmalarını üzerine

Avrupa ERNK Temsilciliği'nden aldığımız sözlü açıklamaya göre Kuzey Kürdistan'dan PKK, Doğu Kürdistan'dan I-KDP ve Güney Kürdistan'dan da Irak Kürdistanı Cephe'nin temsilcileri, Ulusal Kongre'yi toplamak için üç temsilciden oluşan bir komite kurdular. Bu komite, bir anlamda Kürdistan adına şimdiden tek inisiyatifli Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi niteliğindedir. Komite, şimdiden basın karşısına çıkmada ve çeşitli platformlarda temsil konusunda bazı kayıtlar tespit etmiştir.

Halkımıza müjdeliyoruz; Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi ulusal bağımsızlık ilkesini ve ulusal direniş; halkın siyasi ve silahlı direnişini geliştirmeyi temel almaktadır. Komite'nin çalışmaları, Kürdistan'a, halkı birleştirmeye ve birleşik mücadelesini yükseltmeye yöneliktir. Ancak böyle bir mücadele yaratıldığı takdirde, uluslararası alanda güçlü bir temsil sağlanabilir.

Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi'nin çalışmalarından, dürüst ve halkın kurtuluş davasına bağlı olan herkesin coşku ve umut duyacağı açıktır. Şimdilik çalışmaların dışında da olsalar, eğer samimi iseler güçlerin dar endişelerinden sıyrılmaları halinde, bu tarihsel karar noktasında birliğe katılmaları önünde hiçbir engel yoktur. Komite'nin hedefi, tüm Kürdistanlı yurtsever politik güçleri kapsamaktır. Çünkü, buna varmak zorunludur. Elbette, parçalanmış Kürdistan'ın parçalarında farklı mücadele süreçleri ortaya çıkabilir, Ulusal Kongre zaten bu mücadeleler arasında koordine, birlik ve birbirine destek sağlama platformu olacaktır.

Gerçek bu kadar aşikar ve görevlerin büyüklüğü ortadayken, halen dar örgütsel tase içinde olanların, birleşmeyenlerin, birleşmemeyi anlayış haline getirenlerin, geri platformları Ulusal Kongre'ye alternatif olarak alanların, bir takım kültürel platformları Ulusal Kongre'nin önüne almak isteyenlerin, kendi kendilerini aldattıklarını hatırlatmak istiyoruz.

Ulusal Kongre gibi kader belirleyici bir organa ilkeli ve sorumlu yaklaşmak, başta girişimin sahipleri olmak üzere Kürdistan adına hareket etme iddiasındaki tüm güç ve kişilerden beklenen tutumdur. Halkın bağımsızlık ve özgürlük hedefini, bir bütün olarak halkın iradesini temsil yetkisiyle tarih sahnesine çıkma iddiasındaki bir organla oynamayacağını, tersinin yaratacağı olumsuz sonuçları herkesin kavradığı inancındayız. Temsil hakkı ve yetkisi de zaten, ancak bu ilke üzerinde kazanılabilir. PKK, I-KDP ve Irak Kürdistanı Cephe'nin birlikte çabasıyla oluşturulan Hazırlık Komitesi'nin mevcut iddiasının gerçek sahibi olabilmesi için, Hazırlık Komitesi'ndeki güçlerin sorumlu yaklaşımları belirleyici olacaktır. Ve böyle bir birlik, ulusal birlik ve mücadelenin Kürdistan'da tek geçerli politika olmasını sağlayacak, bunun dayatıcı gücü olacaktır. İnaniyoruz ki, Ulusal Kongre yolunda öncü düzeyde adım atan güçler, Kürdistan halkının çıkarlarını temel alma ve bu çıkarlar neyi gerektiriyorsa öyle hareket etme sorumluluğunu göstereceklerdir.

Buna göre yurtsever kişi, grup ve örgüt olarak her Kürdistanlı'ya, örgütüne düşen görev, Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi'nin çalışmalarına omuz vermektir.

Tüm yurtseverleri, dostlarımızı ve uluslararası kamuoyunu çok yakında Komite'nin resmi açıklamasıyla bilgilendireceğimiz umuduydu.

(Berxwedan, sayı 120, 1 Mart 1991)

PKK ve APO'nun sorumluluğu büyüyor

Güney Kürdistan'a PKK kuvvetlerine yöneltilen saldırı, Doktor Beşikçi'nin "devletlerarası sömürge" görüşüne yeni zenginlikler ve boyutlar getiriyor. Ankara-Washington arasından ilhamını alan bu saldırı ile Kürtlerin kurtuluşu artık devletlerarası bir niteliğe bürünmüş oluyor. İlk sonucu budur.

Bu saldırı, Kürt kurtuluş mücadelesini, muhatapları açısından bir Ortadoğu sorunu haline getirmiş olmaktadır.

Kürtler, mücadeleleriyle, "enternasyonalist" oluyorlar. Nereye gidebilir? Hep umutlu bir insan olarak sonucun daha iyi olacağını görebiliyorum. PKK ve Başkan APO için sorumluluk alanının genişlemesi demektir.

Kaçınılmaz mıydı? Bir "kirli savaş" türü saldırıyı kaçınılmaz görmek, insana zor geliyor. Ancak PKK partizanları böyle bir savaşa zorlandılar.

Ne olabilir?

Apo kardeşimin son Ağustos mesajındaki bir noktayı hatırlıyorum. Kürtler için bir zaferden daha çok savaş vurguluyordu.

Savaşlar, insanların önce çınlıplak oldukları ve sonra yeni kişiliklerini giydikleri büyük süreçlerdir. Hiçbir savaş istenmez. Ancak devrimcilik, zorlanacak ve kirli savaştan kaçınmak demektir.

Bu zorlanan savaşın Güney insanının da yeni ve devrimci bir kişilikle çıkacağına inanıyorum.

Yalçın Küçük

IKP bu görevi yapacak güçten çok uzaktı. Diyelim ki İran ve Suriye'nin amacı buydu, ancak iki devletin de karakteri biliniyordu. Peki davanın asıl sahibi olan güçler neden aralarında birleşmiyor, savaşmıyor, taktik uzantı oluyor, düş-

lik aşırı sayıda KDP peşmergesi Doğu Kürdistan'da tutuluyordu; daha doğrusu tutturuluyordu. Bunlar İran-KDP'ne karşı konumlandırılmıştı. I-KDP (daha doğrusu Barzani peşmergeleri), Şino kasabasını İran-KDP'si güçlerinden

Evin ve Şirin, sömürgecilğe ve ihanete karşı özgürlük filizleri gibi büyüyorlar

de onurlu bir politika ve mücadele yoktu. Böyle bir mücadele kimseye umud aşılamıyordu.

KDP, PKK ilişkilerine gelince KDP, PKK gerillalarının alanda yeni bulunuşlarını ve içinde bulunduğu zorlukları

1982 sonbaharında Güney-Batı Kürdistan'ından Güney-Doğu Kürdistan'ı parçasına geçiş yapan bir PKK grubu Hezil çayı üzerinde pusuya düşürüldü, 8 PKK kadro ve savaşçısı şehit edildi. Pusu da KDP'nin de bazı peşmerge-

leri şehit düştüler. Olay hain bir komplo sonucuydu. KDP'li ve aynı zamanda Türk MİT'inin adamı olan kılavuz, grubu yalnız bırakmış pusukurulan yere sürmüştü. Bu olay PKK'ye bir gözdağı ve Güneye açılmasını önlemeye

yönelikti. O dönem KDP'nin en büyük kampı olan Habur'daki Lak-1 (1. Bölge) bu tür komploalarda ustalaşmıştı. Lak sorumluları yerel Türk yetkilileriyle düzenli toplantı yapıyorlardı.

1982 ortalarından itibaren

PKK güçleri, güneyde yoğunlaşmaya başlamıştı. Aynı dönemde I-KDP ile YNK arasındaki iç çatışmalar büyük boyutlara varmıştı. Çatışmanın tarafları Saddam yönetimiyle uğraşma yerine silahların namlularını birbirine çevirmişlerdi. Çatışmalarda ölenler ve yaralananlar çok oluyordu. Halbuki 1982 yılın-

zamanda Komela örgüt başkanı cinayeti biçimsel bir özürle geçiştirmiş, yaptıkları eylemi savunmuşlardı.

Mehmet Karasungur'un katledilmesinin anlamı açıktı, Kürdistan halkının ulusal birlik özlemine kurşun sıkılmıştı. Adamların derdi açıkça Kürdistan değildi. Çünkü 1983 yılında Celal Talabani, Sad-

laşması imzaladılar. Bu anlaşmaya göre devlet sınırlarını ihlal eden ayrılıkçı güçlere karşı, iki tarafın ordusu birbirinin sınırından 10 km içeriye kadar operasyon yapma hakkını elde ediyordu. Irak ordusu güneyde ve İran cephesinde yoğunlaşmıştı. Dolayısıyla bu anlaşmayla esas olarak Türk ordusu devreye soku-

koridor oluşturmak istiyordu. KDP bu isteği yerine getirmişti. PKK'yi sınır köylerinin kuruluşunu önlemekle suçlayanlar, TC'nin istemi üzerine köylülerin karşı çıkmasına rağmen sınır şeridini boşaltmışlardı.

KDP'nin bu teslimiyetçi tutumu halkın moralini bozmuş, peşmergelikten istifalar

tanındıklarını, her zaman başarıya ulaşmasını arzuladıklarını" söylüyordu. (4)

Barzani bu sözlerinde tabii ki samimi değildi, çünkü TC'ye karşı hiçbir tavır olmadığı gibi, direnişinde PKK'ye zerre kadar destek vermedi. Tam aksine örgütlerin bağımsızlığına saygı göstermek iki parti arasındaki dayanışmanın en

önemli ilkelerinden biri olmasına rağmen KDP, bu dönemde PKK'yi parçalamak isteyen bozguncu ve kaçkınlara arka çıktı, PKK'ye karşı bu faaliyeti doğrudan örgütleyen ve destekleyen IKP'yi kışkırttı, korudu. 1983 yılında PKK direnişi geliştirmeye çalışırken, içerden ve dışardan PKK hücumu uğruyor, PKK bölünmek ve parça-

Peşmerge, Kürtler için değil, hep başkaları için savaşı

da Irak yönetimi çok zayıflamış, savaşta kesin üstünlük kuramayan İran'ın ise birlik bir Kürt cephesinin isteklerine karşı direnme gücü azalmıştı. Fakat davaya sahiplik edecekler bu konumdan uzaktılar. PKK, ulusal birliği sağlama ve iç çatışmaları önleme misyonuyla araya girdi. PKK'nin ne KDP, ne de YNK'yle kavgası vardı, iki örgütle ilişkideydi. PKK'nin bu çalışmasında PKK-MK Üyesi Mehmet Karasungur merkezi bir rol alıyordu. M. Karasungur'u tüm örgüt yöneticileri tanıyorlardı. Kardeş kavgasını önlemeye giden Karasungur ve yanındaki PKK kadroları kendilerini YNK-IPK çatışmalarının içinde buldular. Bu çatışmanın içinde kalan Mehmet Karasungur ve diğer bir PKK kadrosu İbrahim Bilgin, Soran bölgesinde katledildiler. (2 Mayıs 1983) Cinayet kasıtlı işlenmişti. M. Karasungur, bulundukları köyü kuşatma altına alan YNK peşmergelerine doğru gitmiş, adını söylemiş, PKK'li olduğunu vurgulamıştı. Elleri havadayken ve kasıtlı olarak onu vurmuşlardı, hem de tarayarak. Caniler bununla yetinmemiş çapulcu Moğol çekirgeleri gibi Karasungur'un tabanca ve ayakabısını da almışlardı. Kürtlük onurunu zedeleyen davranış bu kadarla kalmamış, YNK peşmergeleri, IKP'li bayan savaşçıların onuruna hakaret etmeye kalkışarak öldürmeyi yeğlemişlerdi. Cinayetten sonra PKK'li grubun görüştüğü YNK sorumlusu, aynı

dam rejimiyle otonomi, daha doğrusu tekrar direnişe karşı çete olma görüşmelerine oturmuştu. İran karşısında zorlanan Saddam, iç cephesini genişletmek için bazı tavizler vermiş, otonomiye kabullenmişti. Aynı süreçte Ürdün'ün başkenti Amman'a giden Türk cuntasının lideri Kenan Evren, Irak yetkilileriyle görüşerek otonomi anlaşmasını önlemişti. Hatırlanacağı üzere 1989 yılında Paris'te Fransız yönetiminin onayıyla bir Kürt Konferansı toplanmış, Celal Talabani, bu toplantıda Fransız'ların istemine uyarak Bağdat yönetimiyle anlaşmaya oturduğunu açıklamıştı. Ne kadar güzel, yabancıların hatırlanması için halkının ulusal mücadelesini baltala, hatta sat. İşte Celal Talabani'nin Kürdistan sevgisi. Diğerleri, yani I-KDP ise ayrılıkçı tavrıyla YNK'yle birliği imkansız hale getiriyor, onu Saddam'ın kucağına itiyordu. Bu itişme arasında Kürdistan halkının umudu da yitip gidiyordu. Kürdistan sevgisi her şeyden önce dürüstlük ve kişisel onur isterdi ki, iki kesimde de bu yoktu.

1983 Türk ordu işgaline karşı I-KDP'nin teslimiyetçi tavrı:

1983 kışında Türk ve Irak yönetimleri aralarında sınır güvenliği ve işbirliği an-

laşmanın PKK'nin bölgeye yerleşme dönemi-ne denk düşmesi tesadüfi değildi. Kaldı ki Türk ordu istihbaratı, 1982 sonlarından itibaren bölgede PKK faaliyetleri hakkında istihbarat toplama çalışmasını yoğunlaştırmıştı. 1983 baharında Türk ordusu Uludere-Çukurca hudutu boyunca sınıra güç yığdı. Uludere'nin Hedriş köylüleri askerlerin köydeki terörünü protesto için işkenceci subaylara saldırmış, birkaç subay ve asker vurmuşlardı.

Türk ordusu bu olayı bahane ederek Mayıs ayı sonlarından itibaren sınırdan birkaç km içeriye kadar olan alanı işgal etmeye başladı. İşgal PKK'nin gruplarını iç bölgelere dağıtması günlerine denk düşüyordu. PKK'nin bir toplu direniş olanağı yoktu. Asıl karar verecek durumda olan I-KDP idi, daha doğrusu CUD cephesi. Cephe içinde asıl karar organı olan KDP yönetimi direnmeden çekilme kararı almıştı. O dönemki KDP Lak-1 sorumlusu Dr. Cercis, kararın partiden geldiğini, Türk ordusuna direnenin "Kürt halkına ihanet etmiş olacağını", Mustafa Barzani'nin sözlerine atıf yaparak açıkça söyleyiyordu. PKK, direnerek aktif bir şekilde geri çekilmeyi önermiş, öneri reddedilmişti. Bozguncu bir şekilde geriye kaçılmıştı. Aslında Türk komutanları peşmerge komutanlarıyla görüşüyor, şu tepeye kadar çekilin diyor, peşmergeler de çekiliyordu. Türk ordusu sınırın güneyinde boş bir

çoğalmıştı. Peşmergelikten istifa çeteciliğin gelişmesi demekti.

Türk ordusu PKK'yi sınırdan uzaklaştırmak istiyordu. KDP'yi kullanıyordu. KDP bunu becerdiğini sanıyordu. Çünkü erzak vb. konularda kendine bağlı gördüğü PKK gerillalarının kontrolleri altında hareket edeceğini sanıyorlardı.

Bu tarihe dikkat edilmeli. Bu tarihte PKK artık tamamen kendi başına hareket etti. KDP sınır boyunca boşaltmış, PKK kendi gücü ve olanaklarıyla bu bölgeye yerleşmişti. Yani KDP'nin bu bölge üzerinden hiçbir hak iddia etme hakkı kalmamıştı. Uğruna ölümlen, kan dökülen topraklar hak edilen topraklardı. KDP bölgeyi Türk ordusunun isteğiyle direnmeden boşaltmıştı.

Çok ilginçtir, "Serxwebûn" gazetesi Haziran 83 sayısında I-KDP Başkanı Mesut Barzani ile yapılan bir röportajı yayınlamış, Barzani belki de diplomatik kurala uysun diye şu açıklamaları yapmıştı: "Emperyalizmin bölgede en çok güvendiği dayanağı faşist Türk rejimidir. Eğer Türkiye rejimi Kürdistan halkına karşı Irak'ın menfaatlerini korumak için müdahale etmeye kalkışrsa, direneceklerini, hem de fedakarca..., CUD'un Türk rejimine karşı mücadele eden güçlere tüm olanaklarını açacağını..., PKK hakkında düşünce ve görüşlerinin olumlu olduğunu, PKK'yi savaşçı, kardeş ve dost bir örgüt olarak

TKP-Kıvılcım Genel Sekreteriyle, Güney Kürdistan'daki saldırıyla ilgili yapılan görüşme;

BERXWEDAN: Güney Kürdistan'daki işbirlikçi saldırıları nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Saldırının daha önceden planlandığı, tasarlanmış olduğu ortaya çıktı. Gerek Barzani ve gerekse Talabani'nin dünya turu ve de Türkiye ile yaptıkları görüşmelerden sonra, bir danışıklı döğüş olarak saldırı başlatıldı. Ve TC'de öbür taraftan, Kürdistan'daki gelişmelere karşı siyasi çözüm üretmeden önce, kendi planlarına göre PKK hareketine önemli bir darbe vurmayı tasarlıyor. Ancak böyle bir darbeyi vurma ihtimali olursa, siyasi çözümleri gündeme getirmeyi planlıyor. Bizim görüşümüze göre, şu anda topyekün savaş diye isimlendirilen, basında psikolojik savaş olarak süren, Şırnak, Kulp, Göle, Çukurca, Varto'da toplu katliama yönelik girişimler, öbür taraftan Barzani ve Talabani'nin Güney Kürdistan'daki saldırıları, aslında TC politikasında bir dönüşün tam tepe noktası. Planlandığını başarabilirse -ki buna kesinlikle ihtimal vermiyoruz- yani PKK'ye önemli bir darbe vurduğuna ikna olursa, siyasi çözümleri gündeme getirecektir. Fakat bunu çok zayıf bir ihtimal olarak

görüyoruz. Kısaca son saldırı böyle değerlendirilebilir.

BERXWEDAN: Bu saldırının ABD ile TC, Mesut ve Talabani'nin birlikte oluşturdukları plan olduğu açığa çıkıyor. Bu konuda düşünceleriniz nelerdir?

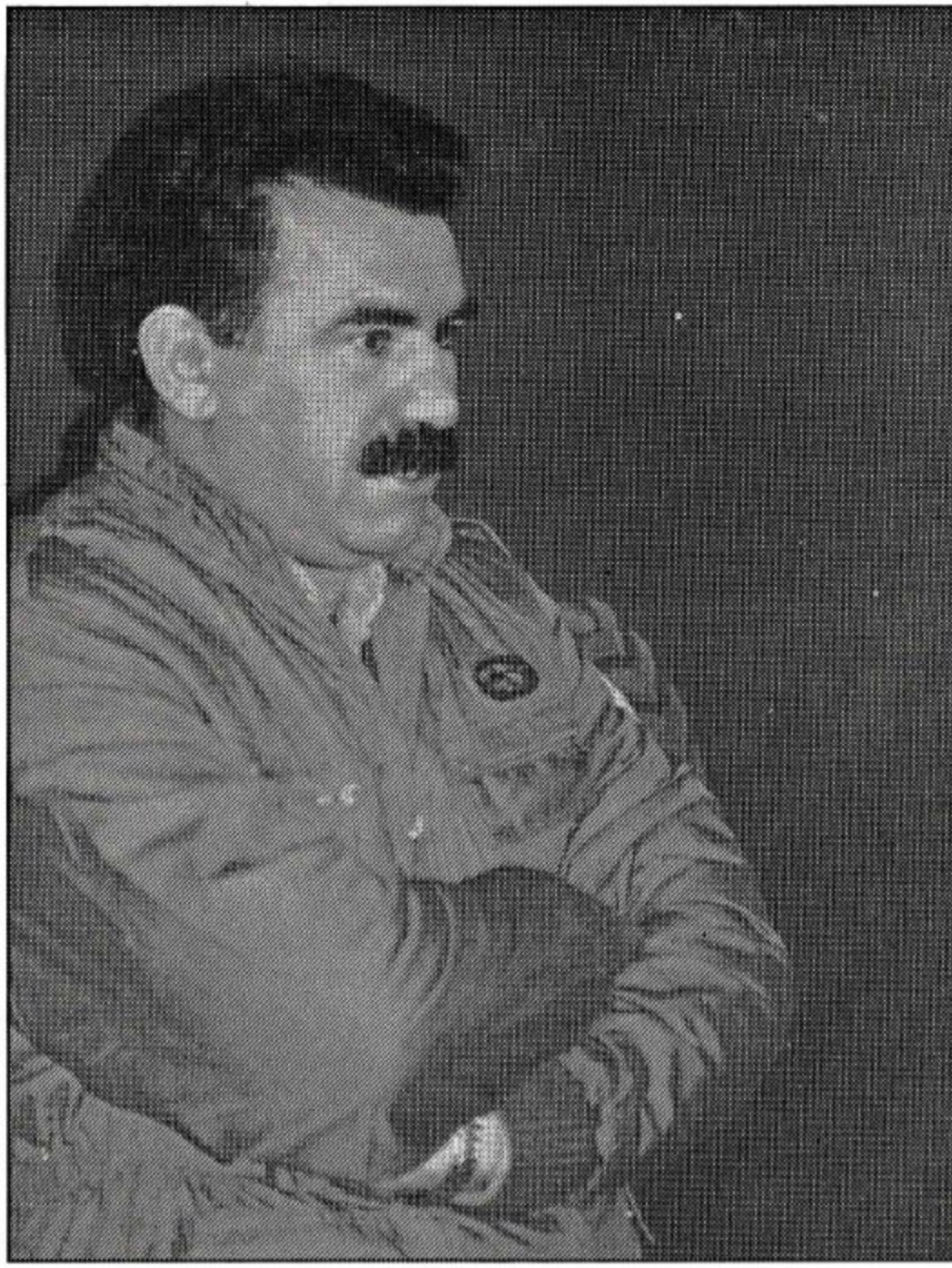
- Tabii bu konuda yaklaşık aynı düşünüyoruz. Federe devletin ilanını sanırsanız bu kapı arkası görüşmelerde dolaylı olarak icazet verilmiştir. Pratik olarak ne kadar yaşayacak o ayrı bir konu, ama, bunun için onay alındığı kesinleşmiştir. Elbette karşılığı Kürdistan topraklarındaki petroldür. Özellikle ABD'yi ilgilendiren bu petrollerin işletilmesi ve Türkiye'ye de kısmi pay verme ya da bekçiliğini yaptırma. Bunun karşılığında bir federe devlet ilanı gündeme geldi. Bu planların önündeki en büyük engel olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gerçek öncüsü PKK'nın tasfiyesiyle bu adımların rahatça atılabileceğini biliyorlar. Onun için böyle bir kuşatma başlatıldı. Fakat buna bizzat Barzani ve Talabani'nin güçleri ne kadar yetecek? Yine kendilerinin açıklamalarında ortaya çıkıyor ki, fazla dayanamayacaklardır. PKK'nin tasfiyesi ise mümkün değildir.

Bunlar sahtekarlıktan vazgeçmedikçe, bizim de onlara karşı kararlı duracağımız çok açıktır. Ve bu durum bilinmektedir. Bunlar oyun oynamak istiyor. Bu oyunlara müsaade yok. Bunlar klasik, bağımlı bir politik faaliyetin cambazlığını yapıyor. Nerede bir bağımlılık seziyorlarsa, hemen oraya gidiyorlar. Kürdistan'ın parçalanmışlığı, ve zaıflıkları, güçlü bir kurtuluş hareketinin henüz olmayışı ve işbirlikçiliği ve bağımlılığı dayatan güçlerin çok sayıda olması bu politik kişiliğin özüdür. Benzer politik kişilikler; halkların zor durumundan yararlanan ve bu zorlukları fırsat bilen emperyalist-sömürgeci güçlerin bağımlılık arayışlarına denk gelen kişiliklerdir. Onların beklentilerini konuşturan kişiliklerdir. Bunların bütün politik hüneri budur. Bu politikayı ne kadar ve nasıl durdurabiliriz? Durdurmak için çabalarımız olmakla birlikte bu politikayı boşa çıkarmak, böylesi kişilikleri etkisiz kılmak için kurtuluş hareketini bütün yönleriyle geliştirmek ve dayatmak gerekir. Ancak o zaman bunu tesirsiz hale getirmek mümkün olabilecektir. Yoksa, zaıflıklar devam ettikçe onların başvuramayacağı kapı yoktur. TC'nin kapısını tıkardatıyor. "Halen açmıyor bize" diyor. Onların kulağı hep kapılara dayanmış, birisi gel dese, hemen fırlayan davetsiz misafir gibidirler. Hertürlü değeri de kullanmaya çalışır, pazarlık konusu yaparlar. Bu konuda hertürlü değerleri satacak kadar, sınır tanımazdırlar. Karakterleri gereği böyledirler.

Bu güçlerin temsilcisi şimdide diplomatik kulaç atıyor. Onun için dönem, diplomatik dönemdir. Bu durumuyla Arafat'ın silik bir kopçesi gibi davranıyor. O da Arafat gibi sonuç almak istiyor ve bunlar devrim gelişmediği zaman çok da tehlikeli olurlar. Devrim hareketini her türlü pazarlık konusu yaptıkları için tehlikeli bir araçtırlar. Dolayısıyla tüm gücümüzle devrimi, halka dayandırarak geliştirmekten başka bir çaremiz yoktur. Bunların panzehiri halkın özgücüne dayalı bir gelişmedir. Bunların geçtiği yoldan geçmek, hatta bu yolu izlemek bile tehlikelidir. Ama bazı ara duraklarda bunların zararlarını önlemek de mümkün olabilir. Bizim onlarla ittifak arayışımız, zararlarını sınırlandırmak, dizginsiz gidişlerine dur demek içindir. Fakat onlar, doludizgin gittikçe de, bunu sağlamak güç oluyor. Böyle olduğuna göre de, yaptığımız çağrılar ve görüşmelerin nasıl sonuç verdiğinden bahsetmenin anlamı yoktur. Ancak onları yalnız bırakarak zaıf düşürebiliriz. Yani, onları kullanmak isteyen güçlere şunu hissettireceğiz: "Onlara oynatmak istediğiniz oyunları biz görüyoruz. Ve bu oyunlarda sökmeyecektir. Onlara dayalı olarak geliştirdiğiniz oyunlar da hep tepecektir." Nitekim şu anda bizim geliştirdiğimiz de, budur. Yamanmak istediği güçler de, ABD olsun, diğerleri olsun- PKK'ye karşı çekimsiz kalıyorlar. Örneğin en son çıkarılan "terörizm" ile ilgili kitapta, PKK'ye yer vermeleri ABD'nin biraz daha ihtiyatlı yaklaşmak istediğinden ötürüdür. O da bu güçlere fazla bel bağlamayacağını biliyor. Dolayısıyla bunları yalnız bırakmak sonuç verebilir. Bu yaklaşım daha doğrudur, biz de bunu yapıyoruz.

Bu konu biliyorsunuz son derece karmaşık, boyutlarını bile ortaya çıkarmakta hayli zorlandığımız bir konudur. Fakat gerçekten bunların başlangıçtan itibaren ortaya çıkışlarının radikal yurtsever olmayan özellikleri söz konusudur. Bunun yerine tamamen işbirlikçiliğe dayalı devrimciliği bile değil, bireysel, ailesel, hane-dan çıkarlarını esas alan bir çıkar grubunun

"Kürtçülük" adı altında "Kürdistan" adı altında bazen kendilerine "demokrat, sosyalist" sıfatları yakıştırarak ortaya çıkmışlardır. Bunların kötü yüzleri gizlidir, entrikacıdır, tehlikeli bağımlılığı yavaşlayan, halkın çıkarlarına bağlı özgürlük savaşçıların ortaya çıkmasını engelleyen ve bu konuda bitmez-tükenmez hilelerin sahibidirler. Bütün bunların kendini en çok açığa vurduğu ve dolayısıyla toplumsal derinlikten gelen kurtuluş mücadelemiz saflarında tahribat yaratan konumları vardır. Ve dolayısıyla yabancı güçlere, savaşlara bağımlıdırlar. Başka güçlerin ilişkilerine tamamen bağımlılık temelinde ortaya çıkan ve halkla fazla alakaları olmayan, ancak halkı kullanma, ayuna getirme, sömürme temelinde, halka yaklaşım durumları vardır. İşte bunun ağır faturasını ödeme durumuna girdiler. Bizim en büyük olumlu etkimiz burada ortaya çıkardığımız olumlu sonuç, tam da böylesine dönemde halkın nasıl bir halk olduğunu, halkın çıkarının nelerden ibaret olduğunu, halkın savaşımının nasıl geliştirilmesi gerektiğini, küçümsenmeyecek bir boyutta devrimci biçimlenişte ortaya koymuş, bulunmamızdır. Yani, onlar her yönüyle ortaya çıkarken, halkın büyük nefretini alması, halkın onları bütün yönleriyle ne olup olmadıklarını görmesi, bizi de bunlarla karşılaştırması ve aradaki farkı görmesidir. Büyük fedakarlık, büyük halk severlik, kahramanca ayağa kalkışın destansı hikayeleri, diyeceğimiz çıkışımız vardır. Biraz da halk, bunları yanıbaşında gözleriyle gördü, kulaklarıyla duydu. Bu tabii ki, halk için sınırsız bir ilgi kaynağı, seçim yapma öngörüsü, benzer adlar altında ortaya çıkanların gerçek özlərini kavrama, lafa, isim takmayla, elbise giymeyle değil, çınlıklıplak gerçeklerini olduğu gibi görme, ve dolayısıyla kendisine

uygun olanı çıkarını esas alanı benimseme dönemi olmuştur.

Hareketimize karşı daha 1975'lerden beri, bunların dayattığı tasfiyecilik biraz daha sonra başlarına geleceklerden korktukları içindir. Yani, er veya geç bütün kirli çamaşırlarının ortaya çıkacağı günü bildikleri için, bunu nefeslerinde hergün yaşadıkları için dolayısıyla PKK'nin de alternatif gücünün böylesi bir günde kendileri için en büyük tehlikeye ifade edeceğini bildikleri için, daha doğmadan ifahımızı kesmek istemişlerdir. KUK olayı, bu konuda hayli ilginçtir, iyi incelenmesi gerekir. Yalnız o da değil, KUK'un da dayandığı güçler vardır. Türkiye KDP'si denilen, "Sterka Sor" denilen ve bunlar başka bir yığın güçlerdir. Hepsinin bu mantıkla bize dayatıldığını şimdi daha iyi görüyoruz. Ömrünün sonuna yaklaşanlarını son nefeslerini verirken etraflarında ne varsa, hepsini kendileriyle birlikte gömmek için, içine girdiği tutumun bir benzeriyle karşı karşıyayız. Bunların gerçeği üzerine daha net bir sonuca varmak, bugün mümkün olmuyor.

Kaldı ki, biz bunların bütün gerçeklerini öğrendiğimizi iddia etmiyoruz. Çünkü kökleri emperyalizmle bağlantılıdır, sömürgecilikle bağlantılıdır. Ve hergün de yeni tehlikeli bağlar geliştirilmeye de uygundurlar. Öyle sıradan basit bir kişilik, onun tasfiyesi de değildir. Biz 1978'lerde bir Bucak'a karşı eylem düzenledik. Ama, binlerce Bucak vardır ve yenileri ortaya çıktı. Bir işbirlikçi gider, yerine heron yenileri daha usturuplu bir biçimde devreye geçirilir. Ama, işin özü, biraz böyledir.

KDP'nin özellikle 1985'den itibaren o anlaşılmaz davranışları şimdi daha iyi anlaşılıyor. Hani bir söz var. "Korkulu bir durumu yaşayan hain kurt" misali, kendi durumunu yaşam ga-

Başkan APO'nun 31 Ocak

"Onlar başka"

rantisinin neye bağlı olduğunu çok iyi bildiği için şimdi bizim taptaze bir güç olarak yanıbaşlarında filiz vermemizin onları ürküttüğü için işi-gücü bu filizleri tahrip etmek olan bir gücün himayesinde gelişmeyi kabul etmemizin, kurtla-kuzu oyununa benzeyeceği ortadadır. Bazı gafiller gittiler sığındılar, kendilerine "yurtseveriz" dediler. Fakat baktılar, bize bunu yutturamazlar, açıkça gidip teslim oldular. Fakat teslim olurlarken Türk faşizmine ilk hediye-likleri, bunlar oldular. İnsanlarımızı adeta tepsiye koyup, ölüsüyle, canıyla ve canıyla hediye ettiler. Bayağı diyorlardı. "Biz birkaç PKK'li vurduk", karakola haber veriyorlardı. "Gelin bu hediyeyi alın" diyorlardı. Bu büyük bir yanılgıydı, biz bunun farkındaydık. Evet, belki kuzu değiliz ama, bu denli böyle avlanmakta usta-laşmış, fırsat bulduğunda pençeyi avına geçireceğini iyi bilmek gerekirken, ama böyle yapmadan hertürlü tedbiri elden bırakmak ve de "ben de küçük bir aslanım" demek çocukluktur ama, sen ancak yavru aslan olabilirsin. Yani dışları çıkmış, pençeleri uzamış olan, seni vurur. Bizimkilerin durumu biraz böyledir. Bu bize, bu hikayeyi anımsatıyor. Evet, şimdi biraz daha büyüdük. Onlar yaşlanmaya devam ederler. Kocadılar ve can çekişiyorlar. Bizim pençelerimiz daha uzanıyor, çok enerjik, faalız ve halkız. Onlar korkuyorlar, onlara "tek dişi kalmış canavar" demek gerekiyor. Belki bu kadar değildir, başka türdüler, ama yine de hali hazırda zihniyet olarak, mantık olarak, politik olarak böyledirler. Bunların kişilikleri o kadar önemli de değildir. Şu kişilik veya bu kişilik nedir, burada kişilik mühim değil, mantık önemlidir. Eğilim, öz önemlidir ki, bu da bir sınıf için geçerlidir. Bunların sınıfının tarihi açıdan geldiği durum budur. Bunlar bu sınıf adına politika

lanmak isteniyordu. PKK binbir emekle Kürdistan'a kadro ve savaşçı aktarır, halkın kaderini değiştirecek direniş sokarken, buna karşı duranlar başarısız kalınca ya KDP, ya da IKP'ye sığınıyor, onlar da PKK hakkında bilgi vermek ve PKK'yi karalamak karşılığında onları Av-

rupa'ya yolluyorlardı. Aslında TC'den önce pişmanlık yasasını hem de en çirkin biçimleriyle bu güçler hayata geçiriyordu. KDP kurnaz davranıyordu, sözde bile kalsa PKK ile dostluk anlaşması vardı, bu nedenle kaçınları, taşaronu gibi kullandığı IKP'ye yolluyordu.

de genel bir anlayış haline gelen örgüt dağıtıcılığı, reformculuğu altetmiş direnişin yolunu göstermişti. Doğal olarak Kürt ve Türk sol örgütlerine, kendine yurtseverim diyenlere düşen görevler vardı. Bunlar PKK'yi desteklemeli, PKK'nin direniş, dayanışma ve cephe çağrılarını bir fırsat olarak değerlendirmeliydiler. Ama tam tersini yaptılar. Eski bilinenleri tekrarlamak istemiyoruz. Fakat TKSP (ÖY) Peşeng (DDKD), Ala Rızgari, IKP, TKP, TİSP ve paralellerinde düşünen örgütlerin tümü PKK'nin atılımını teröristlikle eşdeğer gördüler. Bunların PKK'nin eylemlerine itirazı iki noktada toplanıyordu: PKK eylemleriyle Türkiye'nin demokrasiye

geçmesini önliyordu, PKK eylemleriyle Türk ordusunun Güney Kürdistan'a girmesine zemin yaratıyordu. Aslında saldırganlar durumu çok iyi görüyor ama bu izahları hesaplarına geliyordu. Peki Türkiye'ye kim demokrasi getirecekti, onlara göre Ecevitli İnönülü Türk burjuva sosyal demokrasisi, hem de general-lerin balyozu ve anayasası altında, üstelik Kürt halkının ulusal sorunu bu şekilde çözüm olanağına kavuşacaktı. Bu ahmakça bir beklentiydi. PKK'ye bu şekilde karşı çıkış, karşı çıkanları cuntanın yedeğine düşürüyordu. Güney sorununa gelince güneydeki güçlerin konumları, direnişsizlikleri, atılıkları, iç çatışmaları, savaşan dış güçlere

bağımlılıkları ortadaydı. Kaldı ki Türk devleti zaten İran-Irak çatışmasının içinde ve taraftı. Öte yandan PKK'de gelişen ulusal bağımsızlık. Bu farkı görmek ve PKK'yi desteklenmek gerekirdi. PKK'nin direnişi Türk ordusunun güneye müdahalesi için bir gerekçe değil, bir engeldi. Bu gerçeğin çok iyi görünmesi gerekirdi. Aslında PKK'yi eleştirenler güneydeki direnişe öncülük edenlerin karakterini ve çıkmazını çok iyi görüyor, ancak kendileri de aynı sınıfsal karakterde olduklarından ve hatta güneydeki otonom örgütler kadar bile mücadele edecek gücü kendilerinde göremediklerinden böylesi hain bir konuma giriyorlardı.

15 Ağustos eylemleri I-

KDP'nin gerçek rengini de ortaya çıkarmıştı. KDP faka basmıştı. Herhalde PKK'den bu atılımı yapacak gücü beklemiyordu. KDP'nin PKK'ye yönelik tasfiye ve kontrol planları kesinlikle suya düşmüştü. Ancak PKK ile imzaladığı bir dayanışma metni vardı. Metne göre KDP'nin PKK'yi tüm olanaklarıyla desteklemesi gerekirdi. Yurtseverlik te bunu gerektirdi. Üstelik KDP en büyük düşman Türk devletidir demiyor muydu. KDP beklentilerin tam tersini yaptı. PKK'den sınır boyundaki kamplarını kapatın, Türk ordusuyla mücadele gücümüz yok, erzağımız oradan geliyor, Türk devletiyle aramızı açmak istemiyoruz, Hakkari ve Botan'da

PKK'nin 15 Ağustos 1984 Atılımı ve I-KDP'nin tutumu:

PKK, 15 Ağustos 1984 tarihinde Erzurum ve Şemdinli ilçelerindeki Türk ordu birliklerine saldırarak Türk egemenlik rejimine karşı açık savaş ilan etti. Bu eylemler Kürdistan sorununu tüm boyutlarıyla gündeme getirdi. PKK'nin ey-

lemleri 12 Eylül 1980 darbesini yapan generallerin huzurunu kaçırmıştı.

PKK'nin eylemleri cuntanın şiddeti altında ezilen halk kitlelerini uyarmış, umut aşılamış ve direnişe sevk etmişti. PKK bu eylemleriyle sol için-

1989 tarihinde KDP ve YNK ihanetçileri üzerine yaptığı değerlendirme:

kulağı hep, kapılara dayamış"

yapmakla, yetmiş yaşındaki bir adama gençlik aşısı yapmak gibi bir çelişkidir. Bunların sosyalistliği, demokratlığı ancak bununla karşılaştırılabilir.

Şimdi son darbeyi vurmak doğru mudur? Son darbeyi vuracak kadar güçlü müyüz? Can çekişeni kendi açısından da kurtarmak için bazı operasyonlar, ameliyatlar gerçekleştirmek yerinde midir? Bu soruya cevap vermek o kadar kolay değildir. Kaldı ki bunlar özellikle can çekişirken; çok kötü vururlar. Vicdansızdırlar. Genç olanlarda heyecanlıdırlar, kolay aldanırlar. Bizde politikacılık biraz böyle. O halde, çok büyük ihtiyatlılık, uyanıklık gerektiği ve aynı zamanda da çeşitli dürüst öğeler, kesimler, hatta halktan da bunların etkisi altında olanlar vardır. Hepsini bunlarla özdeş tutmak doğru değildir. Bir dönüşüm yaşanıyor. Bu durumları ortaya çıkınca, altüst oluşlar yaşanıyor. Doğru yolu seçecek olanlar var. Düşmana teslim olanlarla birlikte, devrime de teslim olanlar var. Bunlar tamamen karışık ve hepsine aynı anda, aynı yöntemin dayatılamayacağını, ortaya koyuyor. Doğru öz halen yaşayanlara ustaca yaklaşma, en tehlikeli olanların da, o pençelerini bize attıklarında başa çıkmanın ustalığı içinde olmalıyız. Bunlar bir-iki hamle yaparlar, ama yorulurlar. Örneğin; sen hemen "ben gider, pençesini tutarım" dersin, yanlış yaparsın. Beklenmedik anda böbürlenip karşına çıkarsa, kilosu fazladır, yalnız kilosuyla seni ezer. Ama bir-iki başa salladın mı, hatta onu çökartecek bir zemine çektin mi başarısız. Bu zemin halk zeminidir. Halk savaşının zeminidir. İşte onların da yakın olduğu alanlarda direnişi geliştirmedi. O zemin onlar için bataktır. Büyüktürler ama filde, deve de büyüktür. Sen serçe kadar hafifsin, o fil kadar ağırdır, o zemine ayak bastı

mı boğulur. Bir daha o pençesini bataklıktan bile çıkaramaz. Halk savaşı zemini, bunlar için böyledir. Ama örneğin; bir emperyalizm-sömürgecilik zemininde onlarla boy atmaya çalışırsan, sen onlar için, bir kebablıksın. Türlü tuzaklar vardır. Çünkü denetimli bir sahadır. Onlar da bunun öncü-avcı kollarıdır. Avını tutar, pişirirler. Belki bunlara da bir kemik kalır. Birkaç kuruş karşılığında devrimcilerin kellesini satmadılar mı? Bu durum da var. Dolayısıyla bu konuda gerçekten ustalık ister. Düşüncede ve fiili eylemde de bu böyledir.

Politika yapıyorsunuz. Sınıfların altüst oluşlarıyla birisi çökerken, birisi yükselirken, birisi önder olurken, birisi önder olmaktan çıkarken, bu sorunlarla uğraşmak öyle basit değildir. Uslubunuz, bu konularda hayli çiğ, amatör, ustalaktan yoksundur. Tek hamleyle bunlara darbe vurmak o kadar kolay değil, bırakalım hamle yapmamızı, bunların hamlesini başa çıkarmak, daha akıllı bir iş olabilir. Bunlara ben de çok öfke duydum ama, bu öfkeye bir-iki patlamayla gidermemiz gerçekçi olmuyor. Mücadele daha derin ve her düzeyde olmalı, özellikle de halk savaşının düzeyi geliştirilmelidir. Bugün bunları canevinden vuran da bu oluyor. Kitle bağımız, savaşı yaygınlaştırmamız bunlar için ölümcül olmuştur. Neden kitle bağlarına önem vermemek, çok büyük bir kötülüktü? Bu yönlü tehlikeler açısından da bu böyledir. "Achil'in topuğu" meselesi, kitle bağlarının kopuşu, topraktan kopuş ve devriliş için yeterlidir. Bunlar halkla yenilebilir ve ifah edilmesi gerekenler varsa, halkın gücünün büyüklüğü karşısında, bunlar imana gelebilir. Daha da somut pratik olarak; biz bir adım öngörüyoruz. Bunların tasfiye ettiği zemine de, yakın, yine bunların oynamak istediği alanlara devrimi

her yönüyle yayabilen bir konum içindeyiz. Olmalıyız. Buralara alt yapıyı biraz sağlam atmamız. Olası karşılaşmalarda yenik düşmemek için alt yapı sağlam tutulmalıdır. Gerçekçi değerlendirmeler içinde olunmalıdır. İşbirlikçiliğe karşı savaşımın koşulları biraz daha değişmiştir. Daha değişik güçler ve onların yöntemleriyle üzerimize gelmeleri, söz konusu olabilir. Bütün bunlarda bizde uyanıklığın katbekat artırılmasını, vuruş tarzımızın en uygun yerde yapılmasını, ağacı dallarından değil, kökünden vurmayı bilmemizi gerekli kılar. Yine acriyetten de kendimizin çok köklü yerleşmemizi gerekli kılar. Sen havada savururken, bunlara darbe vuramazsın. Sağlam köklere dayanmadan bunların fırtınasına karşı dayanamazsın. Bunların olası hamlelerini başa çıkaramazsın.

Fakat, partinin çıkışıyla son 15 yıldır, bunların büyük bir korkuya kapıldıkları bir gerçektir. Bu korku, karşımıza bir yığın uyduruk grup çıkararak, gerçekten Türkiye KDP'sinden tutalım, onun çok sayıda türevi olan KUK'tur. KUK'un parçalarıdır. Rızgari'dir. Rızgari'nin parçalarıdır. Yine DDKD'dir. DDKD'nin parçalarıdır. Özgürlük Yolu'dur, Özgürlük Yolu'nun parçalarıdır. Bunlar bir anlamda partimizin çok doğru temellerde olan gelişimi karşısında geleneksel ve yeni yetme işbirlikçiliğin korkusunun bir ürünü olarak karşımıza çıktığını, devrimci bir tez olarak ileri sürmek yerindedir. Bir de bunları bu korkuların bir ürünü olarak değerlendirmek, gelişimlerini kavramak doğrudur. Onlar özellikle 12 Eylül faşizmi sonrasında düşmanı hedef alan bir yaşantı, bir çaba içinde deydiler. Tamamen PKK direnişçiliğinin karşısında "ayakta nasıl dururuz" sorusuna cevap vermekle meşguldular. Ve bu cevapları karşımıza örgütçük,

ittifakçılık adı altında çıkarıyorlar. Onlar, 1980'lerde tamamen ölmüşler. Nasıl ilkel-milliyetçilik günümüzde-1988'de- daha çok bu durumu yaşıyorsa, 1980'e daha ulaşmadan ölü durumundaydı. Ve nasıl ki ilkel-milliyetçilik emperyalizmin himayesinde yaşatılmak isteniyorsa, bunlar da yine aynı şekilde emperyalizmin -sosyal- demokrasinin çok silik bir öngörüsü temelinde, öngörüsüne bağlı olarak yaşatılıyorlar. Ve daha çok kendi korkularını açığa vuran örgütçükler kuruyorlar. Ve şunu diyorlar. "PKK bizi vurur, yarın Kürdistan kurtulursa, bir daha kafamızı bile kaldıramayız" bu korku onlarda "ayakta kal, grubunu kur, ileriki günlerde yalnız kalma" biçiminde somutlaşıyor ve bu da eşittir, aralarındaki birlikler, PKK aleyhinde ittifaklar anlamındadır. İşte bugün, günümüzde de yeni ittifak biçimleriyle karşı karşıyayız. Biliyorsunuz, "Tevger" tamamen bu temelde ortaya çıkan -oluşum da demeyeceğiz- PKK korkusunun bir ürünüdür. KDP cephesinden, günümüzde Türkiye KDP'sinin tekrar inşası için ne kadar ajan-işbirlikçi varsa, hepsinin hem de Avrupa'ya kaçırılarak TC'nin de yardımıyla bunların da yaşanan PKK korkusunu "ittifak" diye ortaya çıkarmaları söz konusudur. Bu burjuva partilerine de yansımıştır. Türk burjuva partileri de PKK korkusundan milli meselede ittifak içine girmediler mi? Birbirlerine çeşitli konularda veransın ederlerken, PKK konusunda "kutsal bir ittifak" gelişti. Bu ittifak korkularının bir ürünüydü ve hatta bu ittifak o kadar genelleştiki, reformistlikle, işbirlikçisiyle, hatta oportünistlikle, sosyal-şoveniyle, hepsi icazetlilik temelinde bile TC ile anlaşmaya kadar gidebiliyorlar. THP'nin icazetliliği de bu korkunun ürünüdür. Ve bu korkunun, kendi değişleriyle, PKK'ye karşıtlık temelinde olduğu biliniyor. PKK bu anlamda bir dönem Bolşevik'lerin dünya burjuvazisine saldırdığı korkudan ötürü, etrafında kurulan büyük kuşatmaların, ittifakların bir benzerini yaşıyor. Dünya burjuvasının olsun, mahalli işbirlikçilerin olsun, sahte solların olsun, bugün anti-PKK'ciliği, bir dönemlerin Bolşevizmine karşı histeriye dönüşen yaklaşımlarının günümüzdeki tekrarıdır.

Dolayısıyla mücadeleye, gerçekleri dikkate alan, basit yüzeysel yaklaşmayan, son derece politik derinliği olan, yöntemlerini iyi seçen, zeminini iyi seçen ve planlı yönelebilen bir biçimde yapmak gerekir. Bunun bir parçasının da, işte bu, -ittifak da demeyeceğiz de, bazı görüşmeler- görüşme demek, uzlaşma demek değildir. Biliyorsunuz, ateşkes demek, devrimci savaşımdan vazgeçmek değildir. Bilkis, bir nefes almak için, mola vermedir. Hatta aralarında ki çelişikden yararlanmak için, birisiyle bir uzlaşmayı yapmaktır. Geçici uzlaşma yapmak, aynı amaçlarda ittifak yapmak değildir. Mevcut çelişkilerden birisini, diğerine karşı değerlendirmektir. Onların toptekün bize karşı birleşmelerini önlemektir. Bu devletler düzeyinde olduğu gibi, grupçuklar düzeyinde de olabilir. Kaldı ki, leninist devrim anlayışında uzlaşma sanatına hakim olmayanların, devrimi geliştiremeyeceğinden bahsedilir. Biz bu konuda, uzlaşmayı devrim hizmetinde iyi kullanmazsak, geçmişte olduğu gibi, çeşitli hata ve yetmezliklere düşülecektir. Bu konuda zaten kapsamlı değerlendirmeler yapılmıştır.

değil, daha iç bölgelerde mesela Dersim ve Diyarbakır gibi yerlerde üslenin ve eylem yapın isteminde bulundu. KDP yönetimi bu istekleri CUD cephesi adına yapıyordu, yani gerekirse cephe güçlerini size saldırtırım demek istiyordu.

KDP'nin isteklerinin yurtseverlikle ilişkisi yoktu. Bu istekler PKK'yi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tasfiyeyi amaçlıyordu. KDP'nin diğer bir korkusu da vardı. PKK, Zaxo, Amadiye-Şervan, Bradost bölgelerindeki aşiretlerle güçlü bağları olmuş, peşmergeleri ve aydınları etkilemişti. KDP bu gelişmeyi otonomi politikasının iflası anlamına yorumluyordu.

KDP yönetimi Türk yetkilileriyle görüşüyor, onlardan

aldığı direktiflerle PKK'ye dayatmada bulunuyordu. Gelişmeden tüccar-ajan ve aynı zamanda yerel sorumluluk yapan pek çok aşiret ağası da rahatsız olmuştu. Bunların ticari çıkarları tehlike altına düşmüştü. İlginçtir, durumu kardeşçe çözüme kavuşturmak için PKK ile I-KDP arasında merkezi düzeyde bir toplantı olmuştu. KDP bazı mazeretleri ileri sürerek bir iki gün toplantıyı ertelemişti. Bu sürede KDP Politbüro üyesi D. Cercis'in bu erteleme zamanı içinde TC'nin Rızaiye (Urmiye) başkonsolosuyla görüştüğü tespit edilmişti. KDP toplantıya, konsolosla yaptığı toplantının sonuçlarını getirmiş, PKK temsilcilerine yukarıda sıraladığım dayatmalarda bu-

lunmuştu.

Türk cuntasının emekli şefi Kenan Evren Milliyet gazetesinde yayınlanan anılarında, İran makamlarından KDP'ye baskı yapmalarını istediğini, KDP'nin baskısı sonucu PKK'nin kamplarını kapatıldığını yazıyordu. PKK hiçbir kampını kapamamıştı, ama TC ve KDP'nin çirkin bir işbirliği içine girdikleri kesindi.

KDP'nin içinde Türk ajanları cirit atıyordu. Bunları tespit etmek zor olmuyordu. Elinde PKK kadro ve savaşçıların fotoğraflarıyla ortalıkta gezinen bu ajanları KDP koruyordu. TC ile ilişkilerinin mantığı bunu gerektiriyordu herhalde. KDP, PKK'ye karşı önlem çerçevesinde büyük bir aydın kıyımına girişmişti,

Zaxo, Amadiye, Dihok vd. bölge komitelerinde bulunan aydınlar safdışı ediliyor, bir kısmının vurulduğu haberleri ortalıkta söyleniyordu. KDP, bazı aydınları da Tahrir'a çekmiş, PKK'ye karşı tavır için eğitime almıştı. KDP bölge ve yerel komiteleri aşırı tutucu ve komplocu yöneticilere devredilmişti. Sınır boyunda ise resmen ajanlar yönetici yapılmıştı. Zaxo bölgesinde Salman Sindi bunlardan sadece bir tanesiydi. KDP hiçbir zaman uymadığı dayanışma ilkeliklerini rafa kaldırmış, ihanet etmişti, PKK'yle ilişkilerini hemen hemen tümünden kesmişti. KDP yine de kurnaz davranıyor, doğrudan saldırı yerine bazı aşiret ağalarını, uydurmuş örgütlerini ve CUD için-

deki bazı güçleri saldırtıyordu. KDP başka bir oyuna da başlamıştı. 1984 yılı sonlarında Kuzey Kürdistan'dan kendilerine "T-KDP"nin yöneticileri diyen kuşkuyla bir takım kişileri çağırıyordu. İlginçti ki bunlar TC pasaportuyla legal yoldan hareket ediyor, rastladıkları PKK kadrolarına size eylem yaptırmayacağız tehditinde bulunuyorlardı. Bu kişiler birkaç kişi olmalarına rağmen bu cesareti kimden alıyorlardı? Tabi ki Türk MİT'inden, çünkü Kuzey'de KDP'ye bağlı aşiret ağalarının hemen hemen tümü 1984 yılının sonundan itibaren PKK'ye karşı TC'den silah almaya başlamış, korucu olmuşlardı.

PKK'nin ulusal kurtuluş mücadelesi KDP'yi korkuya

düşürmüştü, cephesini genişletmeye itmişti. 1985 yılında Sami Abdurrahman'ın I-KDHP'ne izin çıkmıştı. Aynı yıl KDP-YNK ilişkileri de sıklaştı. Bu ilişki ancak 1986 yılının sonlarında dayanışma metnine yansdı. Tabi ki Kürt örgütlerinin birleşmesi, dayanışma içine girmesi, iç çatışmaların durması iyi ve halkın beklentilerine cevap veren bir gelişmeydi. Ancak bu birlik halk için olacaksa, direnişçi olacaksa, ulusal kurtuluşun önünde engel olmayacaksa.

Kurulan birlik yine de İran'ın yedeği olmaktan kurtulamadı. 1985 yılı içinde İran ordusu Şemdinli hududundaki Lolan bölgesine yığıldı, peşmerge güçleri de bu yığılma-

G Ö R Ü Ş L E R

Serhat Bucak

(Avukat ve Yeni Ülke gazetesi sahibi):

Ben diyorum savaş emperyalizm, işbirlikçiler ile Kürt halkı arasında sürüyor. Bu hat çok açıktır. Ben halka acıyorum ve çatışmalar yüreğimi yakıyor. Ben YNK, KDP, Keda Gel, PA-SOK peşmergelerini gördüğümde bana, "böyle bir şey olsa, önce önderlerinizi öldürür, sonra kardeşlerimizin üzerine gideriz" dediler. Bugün peşmergeler bu sözlerini yerine getirmiyorlar, getirmemişler. Belki de yerine getiriyorlar ama haberim yok. Bu savaşın 3 ay önceden çıkacağı belliydi. Talabani kırmızı pasaportla Türkiye'ye gidip geliyordu. HEP toplantısından sonra genel merkezimize geldi. Turgut Özal'ın yanından geliyordu. Dostunun yanından geliyordu. Bize "yardıma gelin, kötü şeyler olmasın" diyordu. Şimdi anlıyorum

Celal bizim gönlümüzü "hoş" etmeye geliyordu. Bu planı Pentagon'da, Ankara'da yapılmıştı. Altını çizerek söylüyorum bu savaş, Kürt halkı ile sömürgeci, emperyalist ve işbirlikçilik arasında bir savaştır.

Feqi Hüseyin Sağnıç

(Dilbilimci-Kürt Enstitüsü Kurucusu):

Barzani Irak'a karşı ilk savaşı başlattığı zaman Kürtler tarafından benimsenmediği için İran'a dayandı. Bunun nedeni kendi halkına güvenmediğindendir. Mücadele eden önderlik halka dayanmasa, mutlak suretle bağlanacağı güçleri arayacaktır. O zaman İran kendi işini yaptığı süreye kadar destekledi, daha sonra ise bildiğimiz sonuç yaşandı. Eğer PKK olma-

saydı Türkiye, Celal Talabani ve Barzani'ye bu kadar olanak tanıyacaktı mıydı? Elbetteki hayır. Bir halk hareketi kandırılmaz ama feodallerin önderliğindeki bir hareket kandırılmıştır. Ne pahasına olursa olsun bu çatışmaların önüne geçilmesi gerekir. Protesto mektubunu imzalayıp göndereceğiz. Ama bu iş bir mektupla da çözülmez.

Vahap

(İsveç Serxwebûn Radyosu spikeri):

Buna kardeş kavgası denilmesi yanlıştır. Burada gerici güçlerin bağımsızlıkçı güçlere karşı savaşı söz konusudur. Bu saldırı emperyalizmin desteğiyle gerçekleştirilmiştir. Bunu mahkum etmekten başka çare yoktur.

nın yedeği oldular, Lolan vadileri savaşan iki devletin karşılıklı savaş uçağı ve top atışlarıyla çöplük haline getirildi, CUD güçleri de bu çöplük içinde boğuldular.

I-KDP, PKK'ye karşı IKP'yi kullanıyor.

Türk devleti PKK'yi imha etmek için 1984 yılı sonlarında kapsamlı politikaları hayata geçirmeye başladı. Sınırda yığılan ordu birlikleri, koruculuk, pişmanlık yasası, özel timler bu yönelimin kurumsal biçimleriydi.

TC, KDP'ye de büyük rol atfediyordu. KDP de, eline TC'yle pazarlık için iyi bir fırsat yakaladığını düşünüyordu. Sert geçen 1985 kışı çok sayıda PKK kadro ve savaşçısının şehit olmasına yol açmış, TC ve KDP'de amaçlarına varacakları umudunu doğurmuştu. PKK, 15 Ağustos 1984 Atılımından sonra yeni bir atılıma, 21 Mart 1985'te kurulan ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi)'nin kuruluşunu eylemlerle duyurmaya hazırlanıyordu. İşte bu atılımı önlemek için TC ve KDP bütün olanaklarını kullanmaya başladılar.

KDP, PKK'den kaçan kaçakların sığınak yeri olmuştu. Plan, provokasyonlarla PKK'yi güneyde çatışmalara çekmek, kuzeye girişi önlemek ve kuzeyde kalan ilişkisiz birimleri imha etmektir. Kuzey'e giriş yapan birkaç birimin, KDP'nin sınır birimleri içindeki ajanlar şikayet ederek pusuya düşürülmelerine yol açtılar.

Bu komplolar sonuç vermedi. Yine asıl kompo planı 1985 Nisan'ında hayata geçirildi. Zaxo'nun Haftanın muntakasında IKP, PKK savaşçılarına saldırtıldı, 8 PKK kadro ve savaşçısı şehit edildi. PKK komponun farkına varmış, çatışmaları büyümeden kontrol altına almıştı. Böylesi KDP'nin oyununu bozuyordu. KDP çatışmaları büyütme ve doğrudan içine girmek için yeni komplolara girişti, PKK gerillalarına yakın bir noktada Zaxo'nun Sindi aşiretinden bir köylüyü vurarak, aşireti PKK üzerine saldırtmak istedi, ancak Sindi aşireti bu oyuna gelmedi. KDP merkezi, CUD üyesi bir örgüte PKK'nin saldırdığını iddia ederek, Bosalı Mehmet Halit yönetiminde müfrezelerini PKK gerillalarının üzerine sal-

dırttı. Ancak peşmergeler ve komutanları arasında ikilik çıktı. Başta Sadike Emer olmak üzere bazı komutanlar PKK'ye karşı savaşmayı reddettiler, bir saldırı durumunda yerlerinin PKK gerillalarının yanı sıra olacağını söylediler. Bu tutum da eklenince KDP'nin planı bozulmuştu.

KDP resmen açıklamamasına rağmen PKK ile olan dayanışma belgesini yırtmıştı. Güney'de PKK'nin çalışmalarını illegal ilan etmiş, bazı PKK kadroları hakkında tutuklama kararı çıkarmış, PKK kamplarına karşı saldırılar başlamıştı. KDP aşiret ağalarını kullanıyordu. Mantık çok basit ve tehlikeliydi, PKK alanda olmasa Türk ordusu onları rahatsız etmeyecekti. Mide doldurmak ülke sevgisinin önüne geçirilmişti. Aynı mantıkla KDP'nin etkilediği aşiretlerde de vardı. Onlar da yanlarında eylem yapılmamasını dayatıyorlardı.

KDP'liler 17 Ağustos 1985 günü PKK kadrosu Hamit Avcı'yı Şemdinli-Yüksekova sınırının güneyinde şehit ettiler, cesedini Türk karakoluna teslim ettiler. Bu örnekler çoğaldı, çok sayıda PKK savaşçısı ya da yaralı Türk karakollarına teslim edilmeye başlandı. KDP'nin Lak sorumlularından Dr. Sait vb. Türk karakol komutanlarıyla açık çalışmaya başladılar. 1985 yılının sonlarında KDP peşmergeleri, Zaxo bölgesinde PKK'nin kışın kamplamasını önlemek için saldırıya geçtiler. PKK'nin bölge sorumluları kardeş kavgasına yol açmamak için bu provokasyona gelmediler. PKK savaşçıları çoğu alanda tıpkı Türk askerlerine karşı önlem gibi KDP kompo ve pusularına karşı da önlem almaya başladılar. KDP'nin Lolan'da bile provokasyonları yoğunlaşıyordu. Bölgedeki İran ordu sorumluları bile KDP'nin TC'yle olan ilişkileri ve muhtemel saldırıları karşısında rastladıkları PKK'li savaşçıları uyarıyorlardı. Çatışmalara karşı olan peşmerge sorumluları partilerinin PKK'ye karşı TC ile anlaşmasını hiç gizlemiyorlardı.

PKK ile yaptığı protokolün daha mürekkebi kurumadan ABD'ye CIA'cı amcalarının yanına koşan Talabani, verdiği demeçlerde PKK'yi silahlı mücadeleyi durdurma konusunda ikna edebileceğini açıklıyordu. Talabani, kendini adım adım izleyen Türk dışişleri uzmanları, MİT ele-

manları ve CIA ajanlarıyla çok tehlikeli bir pazarlığa oturmuştu. Tabi ki tutarsız Talabani'yle imzalanan protokolün hiçbir anlamı kalmamıştı. Anlaşmaya uymayan PKK değil, YNK olmuştu. Talabani'nin kolektif tutumu da yoktu, dışarıda kendini demokratik göstermesine rağmen, karar-

lıyor, Kürdistan sorununun siyasal çözümünü emperyalist hükümetlere devrediyorlardı. İki büyük Kürt "büyüğü" silahlı mücadelenin zamanının geçtiğini ve bağımsızlığın hayal olduğunu da söylüyorlardı. 1989 yılı 14-15 Ekim tarihlerinde Paris'te Fransız hükümetinin himayesinde topla-

meye çalışan tek örgüt olarak PKK, Kürdistan'da mücadele alanında kalmıştı. PKK sadece Kuzey'de mücadeleyi geliştirmemiş, Güney'de de TC savaş uçaklarının ve Irak ordu güçlerinin tehdidine rağmen kalmıştı. Otonom örgütlerin PKK'nin kaldığı alanlar üzerinde hak iddia etmelerinin

müttefiki emperyalist yönetimleri dünyanın tek egemenleri durumuna getirmişti. ABD dünya haritasını tek başına biçimlendirme kararındaydı. Statükocu zırh delinince ulusal sorunlar alevlenmiş, Balkanlar, Kafkaslar, Orta Asya vb. birçok bölge daha etnik savaşların alanı haline gelmişti. Burjuvazi önderliğinde verilen bu savaşlar ABD'ye müdahale, buralara sızma ya da çatışmaları istediği gibi kullanma olanağını veriyordu. ABD, yeni dünya ve demokrasi sloganlarıyla yeni yönelimini kamufle ediyor, gerçekte ihraç ettiği savaş, baskı ve sömürüydü.

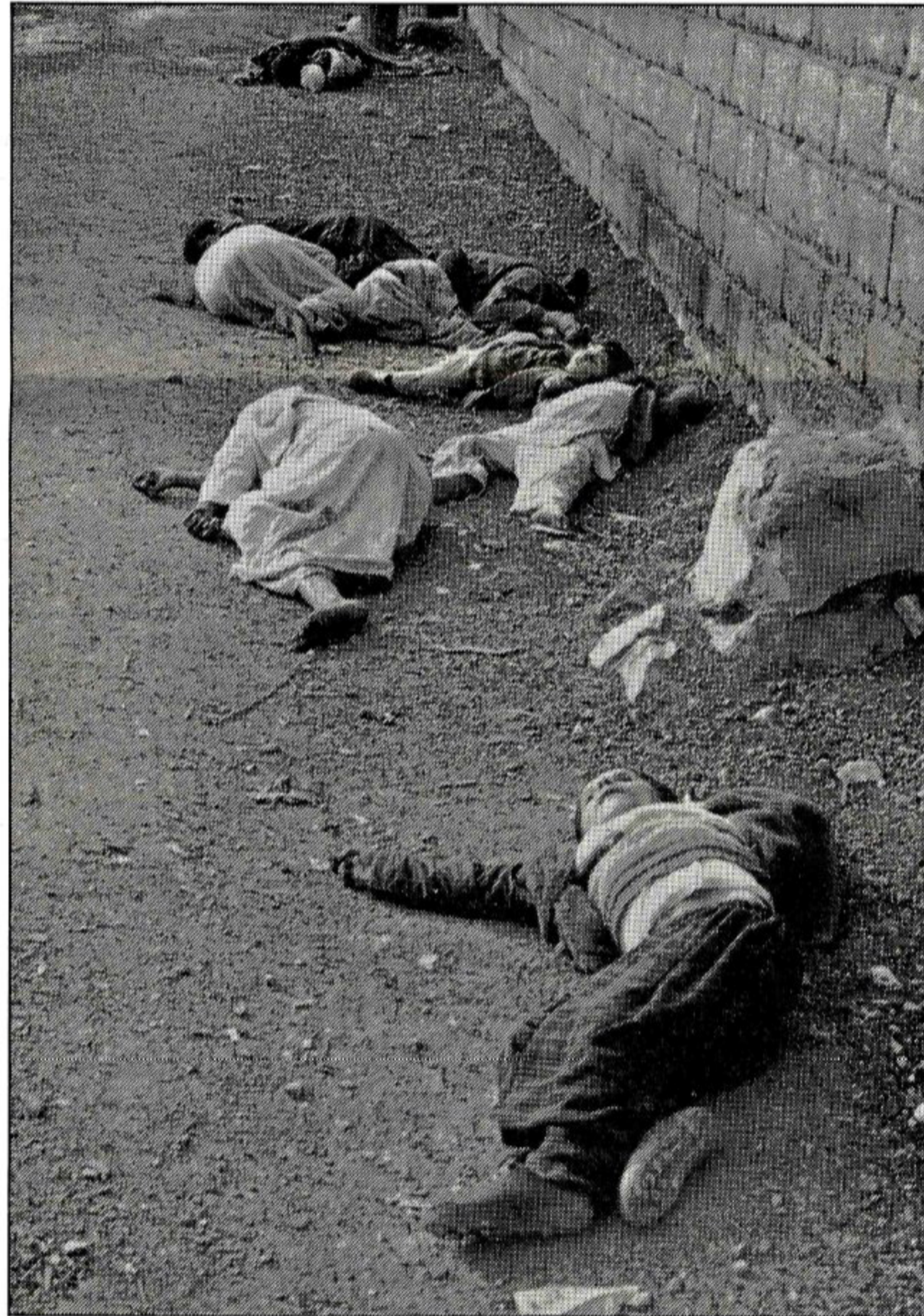
Ortadoğu ABD'nin yeni planlarının hayata geçirileceği alanların başında geliyordu. Irak ordularının 2 Ağustos günü Kuveyt'i işgal etmesi ABD'nin bölgeye kapsamlı müdahalesine olanak yarattı. ABD'nin denetimindeki Güvenlik Konseyi'nin kararıyla Irak'a karşı başlatılan savaş Irak'ın bozgunuyla neticelendi.

Körfez bunalımının başından beri Kürdistan'ın savaşın ve emperyalist oyunların alanı olacağı belliydi. Gelişmeler içinde aktif bir şekilde yeralan Türk devleti, savaşı gerekçe göstererek hem PKK'yi susturmayı hem de Güney Kürdistan petrolleri üzerinde söz hakkı sahibi olmayı hedefliyordu.

Bunalım ve savaş Kürt halkının iradesi dışında çıkmışsa da Kürt halkına yeni fırsatlar yaratmıştı. Birleşik bir direnişi yükseltmek ve buna bağlı olarak Kürt halkının ulusal bağımsızlık çıkarları temelinde uluslararası alanda etkin olmak için birleşmek zorundaydı. Fırsatı siyasi ve askeri açıdan değerlendirmemek Kürt halkına yapılan en büyük kötülüklerden biri olacaktı.

Daha Körfez savaşının başlangıcında PKK tavrını net bir şekilde açıklamış, Körfez Savaşı'nın gerici ve paylaşımcı yanını teşhir etmiş, Kürdistanlı ve bölgenin devrimci-yurtsever güçlerini krizden bölgesel devrimi gerçekleştirmek için yararlanmaya ve birlikte direnmeye çağırırmıştı.

Bu doğrultuda 1991 yılının Şubat ayında PKK, Kürdistan Cephe (I-KDP, YNK) ile İran KDP temsilcileri arasında gerçekleştirilen toplantılar sonucunda Ulusal Cephe Hazırlık Komitesi oluşturulmuştu. Bu adım Kürt halkının birlik yönündeki umutlarını güçlendirmişti. Ancak bu ça-

Talabani ve Mesut'un direnmeden kaçmaları sonucu çocukları ve kadınlar Saddam katli tarafından böyle katledildiler

ları bireyci alıyor, YNK yönetimini dışlıyordu. Bu özellik otonom örgütlerin tümüne hastı.

Silahlı direnişten bahseden ve buna soyunan otonom güçlerin tümü Kürdistan'ı ve halkı terketmiş, mülteci durumuna gelmişlerdi. Avrupa başkentlerini arşınlayan, efendilerinin kapısında sadaka dileyen Talabani ve M. Barzani, verdikleri demeçlerde silahlı mücadeleye küfrediyor, PKK'yi gerekmediği halde suç-

nan Kürt konferansı bu nite-likteydi. Kürdistan'da hiçbir söz hakları kalmadığı halde C. Talabani ve M. Barzani uluslararası platformlarda PKK'yi dışlama çalışması yürütüyorlardı. Akıl hocalarının Türk devleti ve ABD ile Avrupalı emperyalistler olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek.

Çünkü direniş içinde kalan, halkın kurtuluş umudunu diri tutan, otonom politikadan doğan tahribatı gider-

hiçbir gerekçesi kalmamıştı. PKK'nin mücadelesiyle uluslararası alanda Kürt halkının ulusal sorunu canlı kalmış, Kürdistan genelinde tarihte ilk defa ulusal bağımsızlık inisiyatifi, otonom etkinliğinin önüne geçmişti.

Körfez savaşı, KDP ve YNK'nin tavnı:

SSCB'deki çözülme, Doğu Blokunun çöküşü ABD'yi ve

İşmanın içindeki her güç aynı ölçüde tutarlı değildi.

Irak devleti'nin dağılma sürecine girmesi Mart 1991 yılında Güney Kürdistan'da kendiliğindence ayaklanmanın başlamasına gerekçe oldu. Ayaklanmaya Saddam'ın milisi olan aşiretlerde katılmıştı. Ayaklanmanın önünde kesinlikle örgütlü güç, özellikle 1988 Mayıs'ında kurulmuş olan Kürdistan Cephe'nin güçleri (KDP, YNK vd.) yoktu. Bunlar ayaklanma başarıya ulaştıktan sonra alana yollandılar.

Ayaklanma Celal Talabani ve Mesut Barzani'nin istahını kabartmıştı. Her zaman yaptıkları ilk iş PKK ve Kürt halkının özgürlük mücadelesine ihanet etmek oldu. I-KDP ve YNK ulusal cephe çalışmalarından çekildiler. Belli ki ABD ve TC ile ilişki içindeydiler. Çünkü ABD başta Kürt ayaklanmasından yana gözük-müş, her zaman olduğu gibi yine Kürt halkını kaderiyle başbaşa bırakmıştı, bırakmakla kalmamış Kürt halkının düşmanlarına yardıma başlamıştı. Açlar sofrasında Kürtlere yer yoktu. Otonomi öncülerini bir daha oyuna gelmiş, bir daha uşak rolünü gönüllüce oynamışlardı.

Otonom rüyası bozuluyor

Savaşın efendileri şeytan olarak ilan ettikleri kolu kana-

dı kırık Saddam'ın toparlanarak Kürt halkına saldırmasına olanak verdiler ve bu saldırıyı desteklediler. ABD ve müttefiklerinin yeni dünya düzeni Kürt halkına yeni soykırımlar getirmişti. Gerçekte Saddam'ı devirmemek ve Irak'ı dağıtmamak için daha savaşın başında ABD, Suudi, TC anlaşmaya varmıştı. İran da Kürt sorunundan Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasını istiyordu. Amaç Saddam'ı güçsüzleştirmek ve bölgeye tam yerleşmekti. Irak ordusundan kaçan Güney'in tüm Kürt halkı sanki önceden planlandığı gibi Türkiye ve İran'a sığınmış, ayaklanma kaderine boyun eğmiş, bir iki gün içinde dağılmıştı. Talabani ve Barzani'ye TC'ye uşaklık için gün doğmuştu. Artık onların yeni efendileri ABD ve İran değil, ABD ve TC idi. İran'la TC hamilik konusunda yarışıyor, ABD'nin ağırlığını TC'den yana koyması nedeniyle İran kaybediyordu.

Kürt halkının dramı dünyanın gözü önündeydi. Sorunun çapı büyümüş, efendilerin gizleme çabasını aşmıştı. Bu nedenle kırıntı vermek gerekirdi. Bu şekilde çözüm, sorunun devrimci tarzda çözümünü de önleyebilirdi. Ayrıca Kürt sorunu daha da kullanılabilirli. Nasıl halkın gündeminde karnını doyurmaktan ve barınacak bir dam bulmaktan başka bir şey yoktu, nasılsa Mesut Barzani ve Celal Talabani gibi

ulusal onurun zerresini taşımayan denenmiş Kürt uşaklar vardı. TC, bunları PKK'ye karşı da kullanabilirdi.

Kürtlerle ilgili geniş bir uluslararası kamuoyu oluşmuştu, kaderlerini tayin hakkı konuşuluyordu. ABD ve TC bu akımı durdurmalıydı. Devreye yine Celal ve Mesut sokuldu. Saddam'a gidin denildi. Mam Celal, hemen Bağdat'a koştu, Saddam'ı, yani Halepçe katilini yanaklarından öptü. Dünya bu sefilliği izledi. Celal ve Mesut bizi rahat bırakın biz "kardeş Saddam'la anlaşırız" dediler, Irak'a uygulanan ambargoya karşı çıktılar. ABD ve TC rahatlamıştı. Saddam bile bu düşkünlüğe ve ulusal hainliğe şaşırıyordu herhalde. Irak yönetimi fazla bir anlamı olmayan 11 Mart 1970 tarihli otonomiye taahhüt etti. (24 Nisan 1991).

Emperyalist yönetimler de bu iki uşağı besliyor, onlar yoluyla aç ve evsiz halkı denetliyorlardı. Güney Kürdistan emperyalist ajanlar, uzmanlar, ekonomik kaynak araştırmacıları, askeri uzmanlar tarafından doldurulmuştu. "Çekiç Güç" olarak adlandırılan emperyalist-askeri güç Kürtleri koruma adı altında bir koruma bölgesi oluşturuyor, Kürdistan'ın bu parçasını Kürt halkına, Kürdistan'ın bütünlüğüne ve bölge halklarına karşı bir saldırı üssü haline getiriyordu.

PKK'ye karşı savaş, "al otonomiye"

KDP ve YNK, yabancı güçlerin politikalarına alet olmadan ve Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesini karşıya almadan Irak bütünlüğü içinde olsa bile Kürdistan sorununun adil temelde çözümünü hedef almaları gerekirdi. Ders almaları gereken yığınla örnek vardı. Bağdat rejimi onlara bir şey vermeyecekti. Defalarca görülmüştü. Saddam'ın taktiği toparlanmak ve tekrar emperyalist güçlerle uzlaşmaktı.

YNK ve KDP anlaşma noktasına geldikleri Bağdat rejimiyle birden aralarını bir daha açarak sorunun çözümünü Saddam'ın devrilmesi koşulluna bağladılar. Sanki baştan da böyle değildi, madem ki bu gerçek biliniyordu, neden hemen büyük göç ve katliamdan sonra Saddam'ın ayağına gidildi. Neden KDP-YNK Bağdat'ta temsilcilik bulundurdular?

Bu dönüşün arkasında yine TC ve ABD'nin parmağını aramak gerekir. KDP, YNK Irak muhalefet güçlerine yönelmişlerdi. Ancak bu muhalefetin sorunları vardı. Cılızdı, muhalefeti oluşturan unsurlar, TC, ABD ve Avrupa emperyalist hükümetleri tarafından yönetiliyorlardı. Muhalefetin güçlü ögesi olan Şii-ler, İran yönetimiyle birlikte hareket ediyor, Irak'ın toprak bütünlüğünü hedef alıyordu.

İran Kürt sorunundan korkuyordu, Arap şovenizmi Şii hareketine egemendi. ABD'nin Güney Irak'taki Şii nüfusu belli bir askeri korumaya alması, hem onları kendi politikasına çekmesi, hem de İran'la Irak üzerinde olası bir anlaşmanın zeminini yaratmak içindi. Çok etkin olması gereken Kürt ögesi KDP ve YNK'nin tutarsız ve tamamen dışa bağımlı hareket eden politikası nedeniyle rolünü oynayamıyordu.

TC, baştan beri gelişmelerin içindeydi, daha fazla da içine girdi. Bazı gelişmeler TC'nin inisiyatifini artırmıştı. İran, Kürt sorunundan duyduğu korku ve KDP-YNK ikilisinin TC ve ABD ile ilişkilerinden ürkerken Güney Kürdistan'a olan ekonomik yardım kapısı olmayı reddetti. Irak zaten ambargo uyguluyordu. Suriye bu yükü kaldıracak durumda değildi. ABD, Golan'ı geri vermeyi ima ediyordu, bu da İsrail-Suriye anlaşmasını muhtemel hale getiriyordu. Güney'in dışa açılan tek kanalı Türkiye oldu. Sanki gizli bir el bu durumu yaratıyordu. KDP ve YNK'nin bu durumun doğmasında ne kadar bilinçli rol oynadılar, bunu ölçüye vuracak değiliz, ancak sonraki TC-KDP-YNK bütünlüşmesine baktığımızda Celal Talabani ve Mesut Barzani'nin bunu tercih ettiklerini görüyoruz. İran'a bağımlılıktan şikayetleri vardı, peki

şimdi ne değişmişti, TC'ye bağımlılık daha mı iyiydi.

Celal ve Mesut, Ankara'yı ilk ziyaret ettiklerinde, PKK itidallı bir dil kullandı, onları uyardı, dikkat etmeleri, TC'nin oyununa gelmemeleri ve TC'ye güvenmemeleri gerektiğini söyledi. Ancak Mesut ve Celal denize düşenin yılanı sarılsa gibi TC'ye sarıldılar. Güneyli halkın durumu çok kötüydü, mide doyurmak en temel hedefti. Kim yardım ederse etsin. Halkta irade kalmamıştı. Aynı şekilde YNK ve KDP'de de politik irade kalmamıştı. İşte TC için fırsat doğmuş. TC artık Güneyli Kürtlerin hamisi olmuştu. "Kuzeydeki'ni döv, Güneydeki'ni sev" günün moda sloganı olmuştu.

İlginçtir, HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın'ın öldürüldüğü gün Talabani, Olağanüstü Hal Bölge Valisi H. Kozakçıoğlu'nu ziyaret ediyordu. YNK ve KDP, Ankara'da büro açmışlardı. Tümünü aktarmayı gereksiz görüyoruz, ama Mesut ve Celal, Ankara'yı her ziyaret ettiklerinde TC'yi memnun edici demeçler vermeye başladılar: "Türkiye'de demokrasi var", "Türkiye'deki Kürtlerin hakkını alalım yeter", "Irak'ın toprak bütünlüğünden yanayız", "Bağımsız Kürt devleti hayaldir", "PKK teröristtir", "Apo canidir", "PKK en az bir yıl silahlı sürdürmeli", "PKK'yi Saddam destekliyor", "PKK'yi ku-

1988 yılında Serxwebûn gazetesinde yayınlanan PKK-YNK protokol metni:

K A M U O Y U N A A Ç I K L A M A !

Nisan ayı ortalarında, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan ile YNK Genel Sekreteri Celal Talabani başkanlığındaki heyetler bir araya geldiler. Yüksek bir sorumluluk ve yoldaşlık ruhu içinde çalışmalarını sürdüren heyetler, halkımızın ulusal-demokratik hareketini birleştirmek ve bunu daha da geliştirmek için önemli kararlar aldılar.

Her iki heyet arasında yapılan görüşmelerde, Kürdistan'ın tarihi süreç içindeki konumu ve bugüne kadar yaşadığı gelişmeler irdelenerek, günümüzde kapitalist-emperyalist güçler ve sömürgeci tarafından parçalanmış olan Kürdistan'ın ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel vd. alanlardaki durumu ele alınmıştır. Görüşmede, sömürgeci-lerin uyguladığı baskı ve sindirme yöntemleriyle, halkımızın ulusal gelişmesini köstekledikleri; ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda ilerlemesini engelledikleri; günümüzde ise bu yönlü uygulamaları zirveye tımandırdıkları, halkımıza karşı ırkçı-faşist bir savaşı ilan ederek onu topyekûn bir yok oluş sürecine sokmak istedikleri vurgulanmış ve güncel sömürgeci uygulamalar üzerinde de durulmuştur. Bunların yanı sıra, halkımız üzerinde uygulanan her türlü insanlık dışı (göç ettirme, köy ve kasabaları bir bütün olarak yok etme) uygulamalar ve çok yönlü asimilasyon politikalarıyla Kürdistan insanını Türk ve Araplaşma sürecine sokan düşmanlarımızın, buna daha baştan itibaren ilave ettikleri halkımızın toplumsal gerçekliğini ortadan kaldırmaya da toplu imhadan geçirmeye yönelik (son olarak Güney Kürdistan katliamı) vahşiyane saldırılar ile halkımızın ulusal-demokratik hareketini ortadan kaldırma çabaları değerlendirilerek bunlardan çıkarılması gereken sonuçlar değerlendirilmiştir.

Ayrıca görüşmede, günümüzde Türk ve Irak faşist rejimlerinin halkımıza karşı sürdürdükleri en alçakça bir savaşla ulusal-demokratik hareketi boğmaya ve gelişmesini durdurmaya çalıştıkları vurgulanarak, Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişip boyutlanan ulusal bağımsızlık savaşının kazanımları da belirtilmiştir. Kürdistan üzerinde yabancı egemenliğin ilk kurulduğu dönemden günümüze kadar, sömürgeci devletlerin kendi aralarında sıkı bir ittifak oluşturdukları (Sadabad, Bağdat Paketi, Cento ve sonrası); ve oluşturdukları bu ittifaklarıyla halkımızı tam bir cendere içerisine almak istedikleri izah edilerek, Türkiye ile faşist Irak rejimlerinin kendi aralarında imzaladıkları anlaşmalarla halkımızın öncülerini ve devrimci gelişimini nasıl yok etmeye çalıştıkları ortaya konulmuş ve bunlara karşı geliştirilecek devrimci savaş yöntemlerinin önemi belirtilmiştir.

Bütün bu değerlendirmelere bağlı olarak, halkımızın ulusal direniş hareketinin içinden geçtiği sürecin hassasiyetini

gözönünde bulunduran örgütlerimiz, bu ortamdan doğabilecek tehlike ve olumsuzlukların bertaraf edilmesi amacı ile şu kararlara varmış ve bu görüşmelerini bir protokolle sonuçlandırmışlardır:

■ Düşmanın azgın saldırılarına karşı koymak ve halkımızın ulusal direniş hareketini geliştirmek için ciddi bir mücadele vererek, bu savaşı zaferle taçlandırmanın uygun zeminini hazırlamak; bunun için bütün ulusal güçleri birleştirmek ve bunlardan ulusal düzeyde (parça ve genele has) bir cephe oluşturmak, bu cephele arasında koordine, işbirliği ve ortak mücadeleyi geliştirmek için çalışmak.

■ Her parçada devrimci silahlı mücadeleyi geliştirmek; tasfiyeci, bölücü eğilim, akım ve anlayışlara karşı aktif mücadele etmek.

■ Hakim ulusların gerçek devrimci-demokratik güçleriyle sıkı ilişkiler geliştirmek ve aktif dayanışma içine girmek.

■ Örgütlerimiz her şeyden önce, barış ve kardeşlik ilişkilerine zemin hazırlamak için kişi, grup ve örgütler arasındaki çelişkilerin bir yana bırakılmasını, var olan çelişkileri uzlaşmaz çelişkilerle dönüştürme yerine görüşme ve tartışmalar ile giderilmesini; basın vb. kampanyalarla yapılan suçlama ve didişmelerin durdurulmasını, halkımızın kurtuluşu için devrimci silahlı mücadeleyi ve kitlesel direnişleri geliştirmeyi uygun görürler. Bu nedenle de tüm ulusal güçleri barışa çağırarak, bunu sağlamak için de görüş alışverişi, yoldaşlık ve yüksek sorumluluk ruhu ile tartışarak sorunları çözümleme, aralarındaki anlaşmazlıkları bir yana bırakma ve devrimci silahlı direniş mücadelesine katılma yönünde çaba sarfetmeye davet ederler.

■ Halk kurtuluş savaşını ve kitlesel devrimci silahlı direniş mücadelesini ulusal-demokratik hareketimizin ve halkımızın umutlarını gerçekleştirmede en uygun ve doğru yöntem olarak kabul eden örgütlerimiz; mücadelenin en üst biçimi olan bu savaşı azimli bir şekilde sürdürmeyi ve geliştirmeyi esas almaktadırlar. Bu hususta Kürdistan çapında bir güç birliği yaratmak için, Kürdistanlı bütün güçleri de bu yaklaşımı benimsemeye ve uygulamaya çağırırlar. Ayrıca ekonomik, siyasal ve kültürel mücadele biçimlerini de kitlesel mücadeleye paralel olarak geliştirmeye örgütlerimiz çaba sarfedeceklerdir.

■ PKK ile YNK, yabancı işgalci güçlere ve her türden gerici-liğe karşı gerekli savaşı geliştirmek için tüm ulusal güçlerin birleşme, ittifak ve ilişki geliştirmelerinin gerekliliğine kesinlikle inanmaktalar. Doğru temellere ve kurallara dayanmayan ilişkilerin güçlendirilerek devam ettirilemeyeceğine inanan PKK ve YNK örgütleri, bunun için geliştirilecek ilişkilerin karşılıklı örgütsel, siyasal ve ideolojik bağımsızlığa saygı ve birbirlerinin iç işlerine karışmamanın ve Kürdistan'ın

her parçasının kendisine özgü koşulları dikkate alınarak ilişkilerde bu temelde bir yaklaşımın temel alınması gerektiğini kabul etmektedirler.

■ Sömürgeci düşmanlarımız Kürdistan'da gelişen ulusal direniş ve bağımsızlık mücadelemizi bastırmak, dünya kamuoyu ve halkımızın gözünden düşürmek için çok çeşitli karalama ve suçlamalarda bulunmakta, şu ya da bu gücün ajanlığıyla veya terörizm iddiaları ile karalamalarına haklılık kazandırmaya çalışmaktalar. Bu durumu da gözönüne getiren örgütlerimiz, sömürgeci düşmanların başvurduğu bu tür asılsız iddia ve kampanyaları kabul etmeyecek mahkum etmeyi ve ulusal kurtuluş mücadelesinde, Kürdistan'daki her sınıf ve tabakanın desteğini kazanmayı gerekli görmektedirler.

■ Kıyasıyla bir savaşın yaşandığı bu dönemde düşmanın elinde koz olabilecek her türlü hareket ve davranışlarından kaçınmayı gerekli gören örgütlerimiz, tüm Kürdistanlı güçlerin bu hususta dikkatli davranmaları; aynı şekilde sömürgeci-lerin ülkemizdeki vahşi uygulamalarına karşı ortak tavır belirlemenin zorunluluğunu vurgulamaktalar.

Sonuç olarak; faşist-sömürgeci güçlerin en azgın bir biçimde halkımızı ve ulusal direniş mücadelemizi yok etmek, toplumumuzu gerilikler içinde tutarak ulusal bağımsızlık ve özgürlükten yoksun bırakmak istedikleri; bu amaçla da her türlü yol ve yöntemi deneyerek kapsamlı bir karşı-devrimci savaşı yürüttükleri bilinmektedir. Mevcut durumu ve olası gelişmeleri derinliğine irdelleyen ve son derece ciddi olan bu durumun bilincinde olan örgütlerimiz, ulusal kurtuluş sürecinin bir gereği olarak Kürdistan'ın kurtuluşuna kendilerini bağlı sayan kişi, grup ve örgütleri kendi aralarındaki çelişkileri ideolojik mücadele ile gidermeye, halka karşı sorumluluk duymaya ve bu espri ile silahlı mücadele başta olmak üzere, direniş temelinde her parçada hedeflenen cepheleleri oluşturmaya ve genel bir ulusal cephenin kurulması için uygun zemini hazırlamaya çağırılmaktayız. Ayrıca halkımızın tüm devrimci-demokrat güçleri özellikle de Türk ve Arap devrimci-demokrat güçleri ile dayanışma içerisine girmesine, ortak düşmana, emperyalizme ve bölge gerici-liğine karşı kendi kaderlerini özgürce tayin etmesine ve istediği yaşam biçimini seçmesine sonuna kadar onay veren örgütlerimiz, sıraladığımız bütün bu hususlarda bir ittifak protokolü imzaladılar.

1 Mayıs 1988

Abdullah Öcalan
PKK Genel Sekreteri

Celal Talabani
YNK Genel Sekreteri

zey Irak'tan kovacağız", "TC'nin tabiyetine geçmek istiyoruz" vb. açıklamaların seyri izlendiğinde sertlik topları gittikçe artmakta ve gittikçe PKK'yi hedeflemektedirler. Demek ki PKK üzerine pazarlık vardı. Tarih tekerrür etmiş, adamlar yine alet olmuşlardı. TC, Celal ve Mesut ile adamlarına kırmızı diplomatik pasaport vermişti.

TC'yle ilişkiler sadece bu düzeyde değildi, ilişkinin ekonomik, askeri ve istihbarat yönü de vardı. Celal ve Mesut yoluyla Güney Kürdistan TC'nin gizli sömürgeci durumuna gelmişti. Neden siyasal olarak YNK ve KDP tamamen TC'ye bağlı hareket ediyorlardı. Güney'de ekonomi denen bir şey kalmamıştı. Her şey Türkiye üzerinden geliyordu. Güney'de geçerli para Türk Lirası olmuştu. TC kurnazdı, yatırım mallarının ve fabrika araçlarının Güney'e geçmesine izin vermiyordu. Örneğin bir çimento fabrikasının tamiiri için gerekli parçayı vermiyor, ama onları Türkiye'den çimento almaya mecbur kılıyordu. Elbise, ayakkabı, un, şeker, ilaç vb. halkın geçimi için gerekli olan her şey Türkiye'den alınıyordu. TC, Kürtler için toplanan bütün parayı Türkiye'ye çekmişti.

Ekonomik ilişki ya da bağımlılığın daha da çirkin bir yüzü vardı. Güney'de ticareti ağalar ele geçirmişti. Bu tüccarlar TC ile ortak büyük vurgun vuruyorlardı. Bu ilişki aynı zamanda ajanlık ilişkisiydi de. Tüccar kılığında TC ajanları Güney'de KDP-YNK

güvencesi altında cirit atıyorlardı. Dünyaya mideleri yoluyla bakma durumuna getirilen bir halkın bu çirkin ilişkinin farkına varması beklenemezdi.

YNK-KDP ve TC arasında düzenli askeri ve istihbarat komisyonları kurulmuştu. Düzenli toplanan bu komisyonlar sınır güvenliği ve PKK'nin Güney'den çıkarılması üzerinde çalışıyorlardı. Bu doğrultuda Dihok, Zaxo, Erbil, Salahaddin gibi merkezlerde TC askeri uzmanları yerleştirilmişti. Kaldı ki TC'ye ajanlık yapan peşmerge komutanları bu faaliyetlerini gizleme gereği bile duymuyorlardı. TC, kurulan otonomi yönetiminin askeri güçlerinin donanım ve eğitimini de üzerine almıştı. Otonomi hükümeti, 1991'deki büyük göç sırasında TC'ye teslim edilen siahları geri istiyordu, hem de fazlasıyla.

TC'nin Güney Kürtlerine bu kadar "iyiliğinin" anlamı neydi? TC, Kuzey'de Kürt halkını katliamdan geçirmiyor muydu, Kürt ulusal haklarını inkar etmiyor muydu, Güney'de bile sorunun çözümünün önündeki en büyük engel değil miydi?

TC'nin planları vardı. TC'nin Kürdistan politikası yürümüyordu. PKK'yle başa çıkamıyordu. PKK'yi ortadan kaldırmak ya da frenlemek için hayata geçirdiği bütün politikalar başarısız kalıyordu. Şöyle ki PKK sadece kır'a ayağa kaldırmamış, şehirleri de etkisi altına almıştı. Yığınlar sürekli eylemi ve ayaklanmayı yaşı-

yordu. Kürt sorunu devletin siyasal politikalarını çıkmaza sokuyor, ekonomide büyük yaralar açıyordu. Dış alanda da TC oldukça zorlanıyordu. Bütün ilişkilerinde karşısına Kürt sorunu çıkıyordu. Sorunu tümünden inkar etmesi olanaksız duruma gelmişti, ancak sorun Kürt ulusunun tamamen özgür olması karakteriyle kendini dayatıyordu. Sınırlı bir özerklik belki de TC'nin hesabına gelirdi, ama bağımsızlık ya da federasyon TC için imkansızdı.

TC, neden PKK'ye karşı Güney Kürdistan'ı kullanmıyordu, neden YNK ve KDP'ye Hamidiye Alayları görevi gördürmesin ki. Neden Güney'i işgal etme gibi bir risk yerine YNK-KDP aracılığıyla Kürdistanı kurdurtmasın ki.

TC'nin ek hesapları da vardı. TC ekonomisi yürümüyordu. Türk ekonomi stratejistleri Kerkük petroleri gibi bir kaynağın mutlaka gerekliliğini açıklıyorlardı. Gerçekte buydu. Böyle bir kaynak olmadan devlet ve toplumun mevcut yapılanması içinde Türk ekonomisinin darboğazdan kurtulması olanaksızdı. Güney'deki güçlerin durumu TC'ye bu fırsatı veriyordu. Ya da TC böyle düşünüyordu. TC'nin Kerkük'te yoğunlaşan Türkmen azınlığını öne alması, bütün siyasal oluşumlarda ısrarla onlara yer vermemesinin başka bir yorumu yoktu. TC, YNK-KDP'nin yanı sıra petrol yataklarını topraklarında bulunduran aşiretlerin reislerini de Ankara'ya çağırıyor, toplantı yapıyordu. TC, bu et-

kinlikle bölgede İran ve diğer bölgesel güçler karşısında daha güçlü konuma gelmeyi de hesaplıyordu.

TC'nin bu özgün planları ABD'nin bölge ve Kürt politikasıyla da çelişmiyordu. ABD, Güney Kürdistan'ı bölgede üslenme ve saldırı üssü olarak kullanmak istiyordu. ABD'ye bağımlı bir oluşum Kürdistan'ın petrol, uranyum gibi zenginliklerini talan etmek ve diğer ülkelere gerektiğinde müdahale etmek için gerekliydi. Çekic Güç'ün bu bölgeye yerleştirilmesinin başka bir anlamı yoktu. İradeleri kalmayan Celal ve Mesut zaten ABD'nin talimatları dışına çıkmıyorlardı. ABD için güçsüz Saddam, devrilmiş Saddam, gevşek bir Irak federasyonu, Irak üzerinde kendine bağlı TC, İran ve Suudi etkinlik bölgelerinden oluşan bir yapı alternatifler arasındaydı. İran bu gelişmeden rahatsızdı, ancak İran yönetimi Kürt sorununda çok tutucuydu, üstelik kaşındırılan bir de Azeri sorunu vardı.

Bu açıklamalar Kürdistan sorununun ağırlığını koymakta ve belli yönleriyle insanı ürktürmektedir. Ancak gerçek buydu. Kürt sorunu bu koşullar ve müdahalelere rağmen çözülecek miydi? İmkansız mıydı? Elbette hayır, PKK'nin varlığı, TC'nin milyonluk ordusuyla 8 yıldır dışı bir mücadele sürdürmesi, gerilla ordusu kurması, halkın ayaklanması, devrim hükümeti kuracak aşamaya gelmesi sayılan zorluklara rağmen, sorunun Kürt halkının bağımsızlığının

güvenceye alınması temelinde çözülebileceği konusunda tereddüt bırakmamaktadır. TC'nin yasak, terör, şehir yıkma pratiği ölçü alınır bile PKK'nin gücü konusunda kesinlemeye varmak zor oluyacaktı.

Kürdistan kurtuluş davasına bağlı bir gücün bu durumu değerlendirmesi, ABD ve TC'nin oyunlarına gelmemesi, tam aksine sorunun bağımsızlık temelinde çözümü için de dayatıcı olması, bunun için mücadele içinde olması gerekirdi.

TC'nin KDP-YNK'ye verdiği ilk görev sınır boyundan PKK'yi kovarak bu zonda bir karakol zinciri kurmak şeklindeydi. Bu plan çerçevesinde sınır zonu TC savaş uçaklarının ve kara birliklerinin saldırı hedefi haline getirildi. YNK-KDP, bu saldırıların hedefine ulaşması için TC ordusuyla işbirliği yaptılar. Talabani'nin kendisi Türk askeri parkasıyla Türk özel harp dairesi elemanlarıyla defalarca görüştü. Bu iddia değildir, belgeseldir. Kürt halkı şu gerçeği çok iyi görmeli, bu adamlarda ulusal onur ve iradenin zerresi kalmamıştır. KDP-YNK saldırıların hedefini bulması için sınır zonundaki köylerin kuruluşunu engellediler, sonradan da PKK'nin izin vermediği propagandasını yaptılar. KDP-YNK ikilisinin bir diğer korkusu da vardı. Güney Kürdistan'da birkaç yıl içinde çok şey değişmişti. Kitleler bilinçlenmiş, PKK'nin bağımsızlık çizgisinden etkilenmişlerdi. 1991 Haziran'ında kurulan

PAK (Kürdistan Özgürlük Partisi-Partiya Azadiya Kurdistan), PKK'ninkine eş ulusal kurtuluşçu ve toplumsal bir mücadele hattı benimsemişti. YNK ve KDP her ne kadar halkın içinde bulunduğu zorluklardan dolayı duruma hakim gözüküyorlarsa da, PAK her an kitlesel patlama yapabilecek bir alternatifti. Bundan dolayı olacak ki otonomi hükümeti PAK'ı yasadışı ilan etti, yönetici, üye ve sempatanlarını tutukladı, bazılarını komployla vurdu. Sadece PAK üyeleri değil, birçok PKK savaşçısı ve sempatanını da aynı yolla tutukladılar. Peşmerge içinde PKK'ye sempatiyle bakanları safdışı ettiler. 1992 yazında direnişçi peşmerge komutanı Sadikê Emerî'in Zaxo bölgesinde öldürülmesi gibi.

PKK'ye karşı federasyon

Türkiye'de Demirel-İnönü hükümetiyle yeni bir süreç başlatılmıştı. Bu sürecin belirgin özelliği şuydu, bir yandan demokrasi propagandası yayılacak diğer yandan Kürt halkına karşı özel yıkım savaşı şiddetlendirilecekti. Bu politikayla parlamento ve hükümetin tamamen Genel Kurmay'lık emrine girmesi, yedğine düşmesi demekti. Türkiye'de Ağustos ayı içinde olan Şırnak olaylarından sonra gizli ordu darbesi de gerçekleştirilmiş, ordu bütün devlet politikalarının tek karar ve yürütme organı haline gelmişti.

TKP-ML Hareketi Merkez Komitesi'nin gazetemizin "Güney Kürdistan'daki işbirlikçilerin saldırılarını nasıl değerlendiriyorsunuz", sorusuna cevabı:

UZLAŞMACILIĞIN SONU İŞBİRLİKÇİ İHANETTİR!

Bu sürecin başlıca özelliklerinden biri ve en önemlisi, Güney'deki önderliğin, başta Türk egemenleri ve ABD olmak üzere bölge gerici güçleri ve emperyalistlerle devam edegelen uzlaşmacılığına işbirliğine vardırmasıdır. Aynı dönemde Türk devletinin ve emperyalistlerin güdümüne girmesidir.

Sürecin bugünkü sonuçları açısından, Irak yönetimi ile emperyalistlerin ve bölgenin egemen sınıflarının çıkar çatışmalarından kaynaklanan, Saddam diktatörlüğünün gücünün ve etki alanının iyice zayıflatılması amaçlı emperyalist politikanın doğal gereklerinin önemini ayrıca vurgulamak gerekir.

Emperyalist hegemonyanın pekiştirilmesi esas amacıyla yerleştirilen Çekiç Güç'ün Güney Kürdistan'ın 36. paralele kadar olan kısmını şemsiyesi altına alması, sürecin başlıca belirleyici etmenlerinden biridir.

Kürt Federe Devleti, Kürt ulusal hareketinin devrimci bir ürünü ve sonucu değildir. Emperyalist egemen güçlerle işbirliği temelinde, onların çıkarlarının belirlediği ilişkiler zemininde, gerçek anlamıyla "kurdurulan", kukla bir federe devlettir. Talabani ve Barzani'nin kısa bir süre önce ABD ve diğer Batılı emperyalist devletlere yaptıkları ziyaretlerde gerçekleştirilen anlaşmalar bu gerçeği yeterince ortaya koyuyor.

Özel olarak Güney Kürdistan ve genelde de Kürdistan sorununda başa oynayan ABD, Fransa, Almanya ve İngiltere, kendi işbirlikçileri yönetimindeki böylesi bir kukla devleti kurdurmakla ya da buna onay vermekle, Kürdistan'da ve bölgede kendi egemenliklerini pekiştirmeyi, ekonomik, siyasi, askeri hegemonyalarını artırmayı amaçlıyorlar. Bu amaç, çok yönlü hedefleri içeriyor. Bunların başında öncelikle, emperyalist sistem dışı, bağımsızlıkçı, devrimci bir Kürdistan kurma olasılığını bertaraf etmek gelir. Böylece anti-emperyalist bir Kürt dinamiği için sistem içi, uşak bir model dayatılıyor.

Emperyalistler, bölge gerici güçlerinin kukla bir özelliğe de sahip olsa bir federe Kürt devletine taraf olmadıkları gerçeğinden hareketle doğacak olan sorunlarda, bu kartı onlara karşı daha etkili bir tarzda kullanma olanağını yakalamak istiyorlar.

Yine aynı nedenlerden kaynaklanan sorunlar çıkabileceği gerekçesiyle ve hesabıyla, Güney Kürdistan'daki as-

keri varlığını güçlendirmek ve daha uzun süre kalmasını sağlamak daha kolay olacaktır.

Gerek Çekiç Güç'ü, gerekse özellikle Güneyli Kürt kuvvetlerini ulusal devrimci Kürt güçlerine karşı kullanmak hedefi, burada özel bir önem taşıyor.

Federe devlet ilanı sürecine işbirlikçi ulusal önderlik, PKK'ya karşı saldırıya geçti. Talabani ve Barzani'nin Ankara'ya yaptıkları son ziyarette yapılan anlaşmada, PKK'nin Güney Kürdistan'daki varlığını sona erdirmeye maddesinin de olduğu pratikte görülüyor. Sosyalist Parti'nin lideri Sami Abdurrahman'ın bu arada Ankara'da yaptığı görüşmelerden sonra bu partinin peşmergelelerinin de Barzani ve Talabani'nin güçleriyle birlikte PKK'ya karşı saldırıya katılmaları, özellikle Türk devletinin Güneyli Kürtleri PKK'ya karşı kullanmaya özel bir önem verdiğini gösteriyor.

Bu durumda Türk devletinin onlara onay verip vermediği çok da önem taşıyor. İşbirlikçi ulusal önderliklerin Türk egemenlerinin istekleri doğrultusunda PKK'ya karşı saldırıya girişimleri faşist diktatörlüğün bu önderlikleri yönlendirme düzeyini ortaya koyuyor.

İşbirlikçi Güney Kürtlerini PKK'ya saldırısının, bir yoruma göre, Türk hakim sınıflarının federe devlet ilanına karşı tepkilerini yumuşatma hedefi gütmesi, bu saldırının karşı-devrimci nitelik, hangi düzeyde karşı devrimci işleve sahip olduklarını ve bunu yerine getirdiklerini kanıtıyor.

Kaldı ki, PKK'ya karşı Güney'de başlatılan saldırı, MGK'nın "topyekün savaş"ı başlatmasıyla birlikte gerçekleştirildi. Ve Talabani ile Barzani'nin son Ankara ziyaretinde bu saldırının planlanıp kararlaştırıldığı, bunun, Genelkurmay ve MİT tarafından güdümlenip getirildiği açıkça çıkmıştır.

İşbirlikçi Güneyli önderliğin Türk egemenleriyle yürüttükleri bu işbirliği sonucunda meydana gelecek gelişmelerin seyrine bağlı olarak, uşaklıkta gösterecekleri başarı ve verecekleri güven derecesine göre, Türk egemen sınıflarının tarihsel Musul-Kerkük rüyalarını gerçekleştirme hevesleri daha ateşli bir şekilde gündeme gelecektir. Bölgesel ve uluslararası konjonktüre bağlı olarak, kukla devletin, Türk egemenlerine davetiye çıkarması ve bir biçimde birleşme spekülasyonlarının şimdiden yapılıyor olması bu yüzdendir.

Ancak işbirlikçi güçlerin PKK'ya saldırısının, diktatörlüğün ve kendilerinin istedikleri biçimde sonuçlanması, bir zafer sağlamaları hiç de kolay olmayacaktır. Bu karşı-dev-

rimci saldırı planından beklemedikleri sonucun tersi de gerçekleşebilir. Bu gerici saldırı bu olasılığı daha baştan itibaren içinde barındırıyor. Ki, o durumda karşı devrimci Kürt güçleri ve Türk egemenleri için büyük bir tehlike demek olan, önemli devrimci olanaklar ortaya çıkacaktır. Bu ise, işbirlikçi önderlik için sonun başlangıcı olur demektir.

Türk egemen sınıfları açısından ise bu, her şeyden önce büyük bir gümbürtüyle başlatılan "topyekün savaş"ın ciddi bir alanında yenilgi demektir. Çünkü başlatılan bu saldırı "topyekün savaş"ın önemli bir ayağını oluşturuyor. Egemenler bu yüzden işbirlikçilere her türlü desteği veriyorlar. Aynı zamanda kendileri de hava saldırısıyla olduğu gibi işbirlikçilerine askeri uzman göndererek de bu saldırıya katılıyorlar.

Bundan dolayı olmalı ki, itidalli kimi gerici, faşist yazar-cıerler şimdiden bu konudaki kuşkularını dile getirmeye başladılar. Gerici-faşist basında ilk günlerde işlenen, "bu kez kurtuluşun yok, ezilecekler, yok olacaklar" naraları, yerini işbirlikçi Kürtlerin saldırıda başarı sağlayacakları hakkında kaygı ve kuşkuyla bırakmış durumda. Hatta, "onlar da başaramazsa, ordumuz kara gücüyle girsın halletsin" teması bir kesim tarafından hararetle ileri sürülmeye başlandı.

Türk egemen sınıfları, Kürt işbirlikçilerini bu tarzda kullanırken aynı zamanda Saddam yönetimiyle de temaslarını sürdürüyorlar, ilerde muhtemel gelişmeler karşısında Güney Kürdistan Kürtlerinin gerekirse Saddam'la işbirliği halinde ezilesi hesabını da bir olasılık olarak kenarda tutuyorlar. Irak'ın toprak bütünlüğüne saygı söylemini ısrarla vurgulamalarının asıl nedeni bağımsız bir Kürdistan'dan yana olmamaları gerçeği olmakla birlikte, bu aynı zamanda söz konusu olasılık için Saddam yönetimiyle işbirliğine kapıyı açık tutmak içindir.

Gerek Kürt halkı ve gerekse Türk işçi ve emekçileri ile bölgenin diğer halkları, Türk devletinin "kendi" sınırlarını da aşan tarzda başlatılan "topyekün savaş"ı ve işbirlikçi Kürt önderliklerinin saldırısına karşı mücadeleyi, dayanışmayı yükseltme görev ve sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar. Bu görevin yerine getirilmesine yönelik en küçük çaba dahi Kürt ulusunda muazzam güven duygusu yaratacaktır. Halklar arasında güven ve birlik, duygu ve düşüncesini yaratmanın yolu buradan geçer.

TKP-ML Hareketi Merkez Komitesi

Ordu, hükümet, parlamento, basın arasında milli mutabakat kurulmuştu. Bu Kürt halkına ve PKK'ye karşı topyekün savaş demektir.

TC, yeni planının adını da koymuştu, topyekün psikolojik savaş. Bu savaşın ögeleri yeni değildi, ordu şiddeti, özel tim şiddeti, korucu şiddeti, yurtsever aydınların kompolarla ortadan kaldırılması, yasaklar, göçler, şehir ve köylerin bombalanması, legal zeminin tamamen Kürtlere kapatılması, basın ve diğer iletişim organlarında tek yanlı propaganda ve Kürt-Türk düşmanlığının körüklenmesi.

1992 yazı boyunca bu savaşın uygulamalarını izledik. PKK durdurulmadı, kiteler sindirilemedi. Tam aksine belli bir suskunluğa rağmen kiteler tamamen ayaklanma noktasına getirildi. Dünya suskundu, çünkü emperyalist güçlerin tümü de TC'nin bu imha politikasını onaylıyor, destek veriyordu. TC, ABD savaş uçakları, helikopterleri ve ABD tanklarıyla vuruyordu.

PKK yine durdurulamadı. 1992 yılı kapatılıyor, kış yaklaşıyordu. TC, mutlaka sonuç almak istiyordu. Bu onun son kozuydu. Eğer beceremezse artık PKK'yi imha edemeyeceğini kesin kabul etmesi gerekecekti. Çünkü savaşın siyasal ve ekonomik yükü onu boğma noktasına getiriyor.

TC akıllıydı, Kürdün Kürde kırdırtacaktı. Güneyli güçler, YNK ve KDP önderlikleri buna uygundular. Uzun uzun anlattık. İpleri tamamen TC ve ABD'nin eline geçmişti. PKK gerillaları Behdınan-Bradost sınır zonunda kuşatılacak, imha edilecek, kuşatma sürecinde belki aylar süren bir çatışma içinde tutulacak, bu süreçte PKK'nin içindeki güçlerinin imhası hedeflenecek, eğer bu plan tutarsa, alternatif Kürt politikacılar devreye sokulacak, Kürt sorununun PKK yöntemiyle çözülemeyeceği kitleye benimsetilmeye çalışılacak, sınırlı bir özerklikle sorunun çözümüne belki gidilecek, Güney Kürtleri üzerinde sağlanan etkinliklerle petrol yataklarından pay alınacak. Milliyet gazetesinde birkaç gün devam eden "Kürt Aydınlar İnişiyatifi" girişimi, Hasan Cemal ve benzerlerinin bu yönlü yorumları, halka uygulanan sınırlı şiddet, gazetecilere uygulanan terör, HEP'in kapatılması sürecinin başlatılması, şehirleri hedef alan imha hareketi vb. uygulamaların tümü TC'nin belirlenen hedeflere varması için ilçine girdiği son gayretlerdi.

Güney'e aşırı şekilde Türk subay ve istihbarat elemanları yerleştirildi. Çekiç Güç subayları saldırının planlaması içinde yer alıyorlardı. Washington'a giden Celal Talabani ve Mesut Barzani talimatla dönmüşlerdi. Güney'de faaliyet gösteren bazı Avrupalı yardım kuruluşları daha Temmuz ayında ABD ve TC askeri uzmanlarının peşmergelere saldırı provası yaptıklarını tespit etmişlerdi.

Saldırıya gerekçe lazımdı. PKK'nin bölgelerinden çıkmasını istiyorlardı. Neden bölgeleri oluyordu. Burası Kürdistan'dı ve Kürdistan'ın kalbiydi. Üstelik YNK ve

KDP bölgeyi terk ettikleri halde PKK, tam 1982 yılından itibaren direnerek burada kalmış, burayı özgür bir Kürdistan'ın üssü ve beşiği haline getirmişti. Kaldı ki sömürgeci sınırlar neden geçerli kabul edilsinki. Halk eylemiyle bu sınırları ortadan kaldırmıştı Kim kimi, kimin ülkesinden ve neden çıkarmak istiyordu. PKK'nin bölgeden çıkmasını istemek yerine, PKK'nin kurulanmış Botan-Behdınan ülkesini yaratma, devrim meclisi ve hükümeti oluşturmaya omuz vermek Kürt halkının daha çıkarına değil miydi?

Saldırıya bir başka gerekçe de PKK'nin sınır köylerinin inşasına izin vermediği iddiasıydı ki, bu iddia tümüyle yalandı. PKK sınır aşiretleri kitleleriyle bütünleşmişti. Yazının içinde örnekler verildi, sınır zonunu köylülerin karşı çıkmasına rağmen TC'nin isteğiyle boşaltan KDP olmuştur. KDP-YNK iddiasının arkasında TC için sınırda PKK'ye karşı çete karakolları oluşturma isteği ve planı yatıyordu.

İlginçti, tam saldırının başladığı gün otonom Kürt hükümeti, federasyon ilan etti. Bu ilanın ardından da komplo vardı, amaç halkı çatışmalar konusunda psikolojik baskı altına almak ve TC sorununu Kürt halkının lehine ilgilenen yabancı çevreleri etkilemekti.

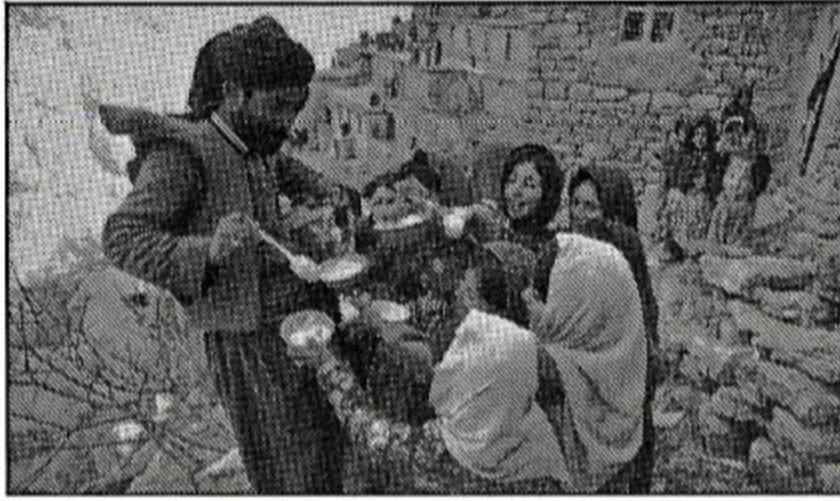
PKK, federasyona karşı değildi. Ama nasıl bir federasyon Kürt halkının ulusal çıkarlarını güvenceye alan, Kürdistan'ın ekonomik kaynakları üzerinde söz sahibi olan, Kürdistan'ı bölge halklarına karşı emperyalizmin bir saldırı üssü olarak kullanmaya izin vermeyen bir federasyon. Sözde federal Kürt devletin varlığını PKK'nin imhasına bağlamak bile belli başına bir suç ve Kürt halkına karşı ihanettir. ABD-TC uzmanlarının, subaylarının, istihbaratının, ekonomik denetiminin altında bir devlet, Kürt halkının ulusal bağımsızlık örgütüne saldıran bir federal devlet, daha kurulmadan ABD'nin istemleri doğrultusunda komşularına tehdit savuran bir devlet, Kürdistan'ın petrol kaynaklarını ABD şirketlerine ipotek ettiren bir devlet, kendi halkının bağımsızlık sesini boğmaya çalışan bir devlet, kendileri gibi düşünmeyenleri şimdiden susturan bir devlet, TC ve ABD'nin oyun alanı ve aracı olan bir devlet.

TC, ABD ve Alman devletine nasıl güvenilebilirdi. Mahabad'ın yıkılışına onay veren, Kürtleri kıskırtıp yalnız bırakan, TC'yi donatan ABD değil miydi? Her zaman Kürt sorununun önündeki en büyük engel TC değil miydi? Kürt halkına mevcut durumda bile dünyanın hiçbir ülkesinde görülmeyen şiddet uygulayan ve Kürt halkının tüm haklarını inkar eden TC değil miydi? Saddam rejimini zehirli gaz bombalarıyla donatan, Halepçe'ye atılan bombaların sahibi ve TC'yi panzer ile tanklarla donatan Almanya değil miydi? İngiltere ve Fransa da Kürt halkına karşı aynı konumda değil miydi?

Gazetelerde çıkan bazı demeçler, yapılan açıklamalar ya da yayınlanan belgeler, PKK'ye saldırının kimler tarafından

ve ne amaçla yapıldığını açıklamaya yardım etmektedir. TC federasyonu tanımamıştı, sadece TC değil, ABD de tanımamıştı. Bu oyundu, senaristler YNK ve KDP'den PKK'nin işinin bitirilmesini istiyorlardı. TC Devlet Başkanı Turgut Özal, "Federasyon'dan korkmaya gerek yok" diyordu. Özal'ın açıklaması anlamlıydı, çünkü nasıl bir federal devlet olduğunu çok iyi biliyordu. Özgür Gündem gazetesi, 14 Ekim 1992 tarihli sayısının kapağında, YNK-KDP hükümetinin Kürdistan petrol yataklarının işletmesini E.P. Hulsman adlı eski CIA ajanına ait Caribbean Continental B.V. adlı bir ABD petrol şirketine verdiğini yayınladı. (6) Demek ki Kürdistan kaynakları önceden pazarlanıyordu, hem de Celal ve Mesut'un kendilerine bağlı uydu şirketleri yoluyla.

Saldırı başlatılmadan önce Türk Genelkurmay Başkanı Güreş ve kontrgerilla uzmanı

Güney Kürtleri açlıktan ölüren, aşiret reisleri sermayelerine sermaye katıyorlardı

Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis, Botan ve Hakkari'ye gittiler. Eşref Bitlis, kışa varmadan PKK'nin Şemdinli, Şırnak, Uludere, Çukurca gibi merkezlerle saldıracağını söyledi. Açıklamanın amacı belliydi. YNK-KDP güçleri PKK'ye saldırarak, tutunamayan PKK kuzeye geçmeye çalışacak, sayıları fazla olan güçlerini barındırmak için zorunlu büyük askeri birliklere saldırarak zorunda kalacaktı. Tabii bunu bilen ve hazır bekleyen Türk ordu birliklerinin PKK'nin işini bitirmesi büyük sorun olmayacaktı. Plan aynen buydu. Bizzat Celal Talabani, Eşref Bitlis'le görüşmüş, saldırının kışa yakın başlatılması ve PKK'nin ulusal meclis, ulusal hükümet kurma aşamasına rastlatılması tesadüf değildi.

Beklenen ve gerçekleşen saldırı, gelişimi ve muhtemel sonuçları

Beklenen saldırı 1 Ekim günü başlatıldı. YNK-KDP güçleri birkaç gün içinde sonuç alma umuduyla saldırdılar. Yazıyı kaleme aldığımız gün, çatışmalar 20. gününü doldurmuştu. KDP-YNK peşmergeleri 200'ün üzerinde kayıp vermişti.

Planın tutmadığı ilk günlerden, ortaya çıkmıştı. Halk çatışmaları onaylamıyordu. Peşmergeler çatışmak istemiyordu. Kürdistan Cephe içinde yeralan örgütlerden sadece KDP ve YNK çatışmalara katılıyordu. Çatışmaların Türk subaylarının denetiminde ya-

pılması, KDP-YNK'yi teşhir etmişti. PKK savaşçıları çok sayıda Türk subayını peşmerge kılığında esir almışlardı. Kürt halkının ezici çoğunluğu saldırının TC ve ABD tarafından başlatıldığını, amacın Kürt halkının birliğini ve ulusal kurtuluşunu dağıtmak olduğunu, KDP ve YNK'nin alet olduklarını görüyor ve PKK'nin yanında yer alıyordu. KDP-YNK'nin sahte belgelerle PKK'nin İran, Irak ve Suriye'den destek aldığı şeklindeki propagandası tutmamıştı, tabii ki çatışmalardan bölge güçleri yararlanmak isteyecekti, ama bunu yaratan PKK değil, KDP ve YNK idi. Türk Genel Kurmay Başkanı Güreş'in "peşmergeler isterlerse yardım ederiz" yönlü açıklamaları TC-KDP-YNK işbirliğini açığı vuruyor, halkın bilincine yansırıyordu. Mesut Barzani'nin "Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, kahrolsun PKK" sloganını yorumlamak kimse zor-

luk çekemezdi. Kaldı ki Türk subayları peşmerge müfrezelerinin başına fiilen geçiyor, bombalama yapan uçaklara koordinat bildiriyor, boyanan askeri araçlarla peşmergelere durmadan silah ve cephane taşıyorlardı. Türk askeri can kurtaranları peşmerge yaralılarını tedavi için Güney'e yollanıyor, peşmergelere TC ordusunun askeri miğferleri dağıtılıyordu.

PKK'nin direnişi saldırıyı şaşırtmıştı. PKK çatışmadan yana değildi, peşmergeleri vermek istemiyor, kardeş kanının dökülmesini istemiyordu. PKK savaşçıları vuruyor, saldırıları püskürtmeye çalışıyor, peşmergeleri asıl saldırganları tanımaları ve başarıları TC ile ABD ajanlarının çirkin yüzlerini görmeleri için uyarıyorlardı. PKK aktif gerilla hareketiydi, gerilla ve hareketli savaşta deneyli ve yetkindi. PKK haklıydı, meşru savunma savaşı veriyordu. PKK, Kürdistan halkının ilk defa yakaladığı özgürlük ve bağımsızlık inisiyatifinin boğulmaması mücadelesi veriyor. PKK savaşçı ve silah olarak da güçlüydü. Saldırganlar cezalandırılmış, her saldırılarında büyük kayıp vermişlerdi. PKK, caydırıcı olması için karşı saldırılarda da bulunmuş, Zaxo gibi şehir merkezlerine kadar saldırıyı kovalamıştı. PKK'nin saldırı yollarını mayınlaması saldırganlarda büyük kayba yol açmıştı. PKK, zorunlu ekonomik ambargo uygulamış, KDP-YNK'ye askeri mühimmat akışını önlemeyi hedeflemişti. Ambargo gönüllü katılımla tam başarılı olmuştu. Ambargo halkı da olumsuz et-

kilemiş, temel maddelerde kıtlık ve aşırı pahalılık baş göstermişti. KDP-YNK'nin başlattığı saldırı, bölgede insancıl faaliyet gösteren yabancı kuruluşların çalışmalarını da baltalamıştı.

Savaşın bu seyri KDP-YNK'yi zorlamış saflarında gedikler açmıştı. Bu hain ikili halk içindeki PKK, PAK üye ve sempatanlarına yönelmiş, bazıları kurşuna dizilmişlerdi. Tutuklular gizli yere hapsedilmiş, konuyla ilgilenen yabancı kuruluş temsilcilerinin tutukluları görme istemleri geri çevrilmiştir. Savaş cephesine Türk burjuva gazete muhabirleri dışında kimse bırakılmamaktadır. Yalanan dört PKK sempatanı Habur sınır kapısından Türk devletine teslim edilmişti. KDP-YNK, Güney'de bulunan Kuzeylilere terör uygulamaktadırlar. Bunlar gündüzleri bile evlerinden çıkmamaktadırlar. Bu hain ikili halkı sindirmek için her baskıya başvuruyor, öyle ki Kuzey'den getirilen kasetlerin bile çalınmasını yasaklıyor.

KDP-YNK'nin başarısızlığı ve peşmerge saflarında görülen dağınıklık üzerine Türk ordusunun sınıra yığıldığı güçleri Şemdinli, Çukurca ve Uludere bölgelerinden Güney'e girmeye başladılar. Bu saldırı başarısızlığa uğramış durumdadır. Uludere'nin Güney'inde saldırgan Türk ordu birlikleri PKK gerillaları tarafından kuşatılarak büyük kayıp verdirildi. Şemdinli bölgesinde de bir savaş uçağı düşürüldü. PKK mayınları bu defa işgalci ordu birliklerini biçmektedir. Bu kayıplar ve PKK savaşçıların geçit vermez direnişleridir ki, Türk ordusunun saldırısı belli noktalarda birkaç km ile sınırlı kaldı.

Mevcut aşamada savaş TC ile PKK arasındaki savaşa dönüşmektedir. YNK-KDP yedeğe düşmüşlerdir. Konumları yeni Hamidiye Alayları karakterindedir. Bunların Kürt kimliğine bakarak kimse aldanmamalı. Bu hain guruhun Hamidiye Alay komutanlarından, çete reislerinden farkı kalmamıştır. Savaşın Kürtler arasında olması kimseyi yanıltmamalı, savaşın bu yanı biçimdir, özü Kürdistan halkı TC ve emperyalist destekçileri arasındaki bir savaştır. Kürt usaklar, TC basını ve Kürt usakların kuyrukçuluğunu yapan sözde aydın bir kısım Kürtler, ısrarla biçimi önde tutmaktadırlar.

Savaşın sonuçlarına gelince:

Birincisi; Saldırının amacı PKK'nin imhası olmasına rağmen, kimse bu savaştan böyle bir sonuç beklememeli. Bunun askeri ve siyasal olanağı yoktur. PKK, Kürdistan gerçekliğinin, bilinçlenen halkın, örgütlenen halkın, ayaklanan halkın, onun ulusal kurtuluş özeleminin adı ve somutudur, PKK'yi imha etmek Kürt halkını imha etmekle eşdeğer hale gelmiştir. PKK, doğuştan beri bu tür saldırı ve komplolara uğradı, bir sonraki bir öncekinden hep daha büyük oldu, ama her defasından PKK bu saldırıları üstelik

güçlenerek boşa çıkardı. Bu son saldırı, şimdiye kadar olanların en kapsamlısı ve en büyüğüdür. Saldırganlar da amaçlarına ulaşmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Ancak halkın bilinci ve PKK'ye desteği, PKK'nin askeri gücü ve savaş yeteneği, bölgesel olanakları ortada. Ki saldırının mevcut aşamasını askeri ve siyasal ölçülere vurduğumuzda saldırganların amaçlarına ulaşamayacağı ve PKK'nin kazandığı şimdiden ortaya çıkmıştır.

İkincisi; TC'nin bir amacı da PKK'nin ana güçlerini sınır zonunda çatışma içinde tutarak, kış koşullarından da yararlanarak iç bölgelerdeki birimleri imha etmektir. Doruğa ulaştırılan askeri terörün anlamı budur. TC, bu amacına da ulaşamamıştır. Kuzey Kürdistan'ın dört bir yanında eylemler olmakta, halk PKK'ye saldıranları protesto eylemleri yapmakta, PKK'yle dayanışma kampanyaları geliştirilmektedir.

Üçüncüsü; Sömürgeci sınırları meşru görerek Kürdistan sorununda çözüme gitmek hayal olmuştur. Kürdistan'da sınırlar halkın iradesine karşı zorla çizildi. Yine bu sınırlar halkın iradesiyle zorla kırılacaktı. PKK'nin yaptığı budur. Dost düşman herkes Kürdistan sorununun bu yönünü görmek zorundadır. Gelişmeler gösteriyor ki artık bu sınırlar asla olmayacak ve tanınmayacaktır.

Dördüncüsü; Savaş kardeş kavgası olarak değerlendirilmemeli. Evet Kürt olanlar savaşıyor, ama Barzani'ye karşı Saddam'ın çeteciliğini yapanlar da Kürt'tü, Musa Anter'i vuran da Kürt'tü, yüzlerce PKK savaşçısını katleden köy korucuları, Alisher'in kafasını kesen de Kürt'tü, Hamidiye Alayları'nı yönetenler de Kürt'tü.

Demek ki sadece Kürt olmak yetmemektedir, yurtsever olmak ve özgür bir Kürdistan'dan yana olmak, bunun için savaşmak gerekmektedir. Bu savaşta tabii ki ölen her Kürt TC ve Kürt halkının diğer düşmanlarını sevince boğmaktadır. Ama sorumlusu kesinlikle PKK değil, tam aksine TC ve ABD'nin yedeğindeki savaştan KDP ve YNK'nin hain yöneticileri, özellikle Mesut Barzani ve Celal Talabani'dir. Bu iki haine oyun ve ihanetlerinin sonuna geldiklerini, artık Kürt halkını aldatamayacaklarını her Kürt hatırlatmalı ve bu iki haini ve onları bilinçlice izleyenleri lanetlemelidirler. Kürdistan'ın yabancı güçlerin oyun alanı olmaktan çıkarılmasının ve iç çatışmaları önlemenin başka yolu yoktur.

Mevcut savaş, TC ile emperyalist destekçilerinin Kürt Hamidiye alayları nı kullanarak PKK'ye saldırılarından başka bir şey değildir. Diğer yönüyle Kürdistan'ın sosyal gerçekliğinin ürünü olarak aynı zamanda bir sınıf savaşıdır da. 1980'den önce Kuzey Kürdistan'da bu parçayla sınırlı bir alanda PKK'nin temsil ettiği ulusal kurtuluşçu, özgürlükçü inisiyatif, işbirlikçi inisiyatifin saldırılarına uğradı, bu savaş PKK kazandı. Bugün bu savaş Kürdistan geneli üzerinde olmaktadır. Herkes bu gerçeği görmelidir. Ve ke-

sinlikle yenilecek olan işbirlikçilik olacak, bu sonuç Kürdistan ulusal bağımsızlık siyasetini Kürdistan genelinde hakim çizgi haline getirecektir, işte o zaman Kürdistan sorununun devrimci çözümü kaçınılmaz olacaktır.

Çatışmalara halen KDP-YNK kuyruğundan yaklaşanlar, üstelik onların oyunlarına gelerek onlarla toplantı yapanlar, onların gölgesinde gelişmek isteyenler ve PKK'nin imhasını bekleyerek Kuzey'de de işbirlikçi çözümler peşinde olanlar büyük bir yanılgı içinde olduklarını görmelidirler. Böylesi çabalar ve planlar sadece düşmana yarıyor ve iç çatışmalara zemin olan kesimleri güçlendiriyor.

Beşincisi; çatışmaların durmasını PKK'nin güney'den çekilmesine bağlayanlar ve federal devletin yaşamasını buna bağlayanlar da büyük bir yanılgı içindedirler. Savaş TC başlatmıştır, amaç PKK'yi imha etmektir, Celal ve Mesut gönüllü alet olmuş, peşmerge ve halkı kullanmaktadırlar.

Kesinlikle PKK alandan çekilse ya da imkansız olmasına rağmen yenilse bile TC ayakları üzerinde duran bir federal Kürt devletine izin vermeyecektir. Türk Genel Kurmay Başkanı Güreş'in "Bu çatışmaları PKK kazanırsa güneyli güçler yok olur" sözlerinin anlamı kavranmıyor mu? TC ve ABD'nin PKK'yi imha etme yanında Kürdistan ve bölgeye yönelik başka amaçları da vardır. Şimdilik Güneyi TC ordusunun işgali pek ihtimal dahilinde görmesek de, yaşadıkları ve bu konularını sürdürdükleri müddetçe Celal ve Mesut'u Kürt halkına karşı kullanacaklardır. Ancak bu çatışmalarda başarısız olmaları durumunda daha başka seçenekleri gündeme getireceklerdir. Seçenek ne olursa olsun bu defa karşılarında sadece PKK'de temsil edilen ulusal bağımsızlık hareketini göreceklerdir.

Altıncısı; bölgede özgür yaşayan tüm güçler de çatışmalardan ders çıkarmalıdır. Eğer saldıranlar başarılı olurlarsa bölgede emperyaliz-

min denetimi ve TC'nin bölge halklarına saldırıları daha da artacaktır. Bu oyun ve saldırılara karşı en ön safta PKK durmaktadır. Kürdistan sorunu gözardı edilerek ve Kürt hareketi taktik bir araç görülerek mevcut statüko sürdürülemez. En mantıklı ve gerçekçi yol Kürt halkının özgürlük sesine olumlu cevap vermek ve onunla dayanışmaktır. Özellikle Türkiye ve Kürdistan'ın diğer parçalarını egemenliğinde bulunduran ülkelerin devrimci ve yurtsever güçleri, bu insanlık dramı karşısında hareketsiz durmamalı, saldırı-ganları mahkum etmeli, Kürt halkıyla dayanışmalarını aktif bir şekilde göstermelidirler. Halen soruna kardeş kavgası, emperyalistlerin oyununa gelme, sömürgecilere alet olma vb. yüzeysel yaklaşımlar, bırakalım devrimciliği ve yurtseverliği insan olma hakkına bile saygısızlık ettiklerini göstermektedirler.

Yedincisi; çatışmalarla ilgili Avrupa cephesinde büyük bir suskunluk gözlenmektedir. Bu bilinçli bir suskunluk-

tur. Saldırı-ganların arkasında Körfez Savaşı'nın faturasını Kürt halkından çıkaran emperyalist güçler vardır. Bu güçler Kürdistan'ı da bölen ve yıllardır Kürt halkını ezen sömürgeci güçleri besleyen odaklardır. Bunlar Kürdistan'da Kürt halkını temsil eden güçleri değil, uşaklarını istiyorlar, bunlar vasıtasıyla Kürdistan'ı daha rahat sömürecek, Kürdistan'ı bölge oyunları için rahat at oynatacakları bir alan olarak kullanacaklardır. Tümünün PKK'nin imhasına onay vermesi bu nedenledir. Suskunlukları ise suçluluklarından, cinayetlerini kamuoyundan gizlemek istiyor, saldırılarının başarısız olması durumunda daha hangi oyunları tezgahlayabileceklerini planlıyorlar. Bunların suskunluk ve çeşitli medyalar vasıtasıyla yaptığı amaçlı propaganda Kürt halkının yanında olması gereken ilerici, anti-emperyalist baskı gruplarını etkilemekte ve şartlandırmaktadır. Kürt halkının ulusal kurtuluş hakkını yadsımayan, Kürt ulusal kurtuluş mücade-

lesine sempatiyle bakan tüm ilerici güçlerin tavı saldırı-ganları mahkum etmek ve bu dayanışmalarını devletlerinin Kürdistan halkına karşı saldırı-gan politikalarına karşı durarak göstermelidirler. Bir halk katlediliyorken, sessiz durmak katliamı onaylamaktır.

Her namuslu Kürdistanlı kimliği netleşen hainleri lanetlemeli, PKK'nin zaferi için elinden geleni yapmalıdır. Zira bu savaştan mutlak galip çıkacak PKK, Kürdistan halkının bağımsızlık mücadelesine çok belirgin bir ilerleme sağlayacak, ulusal birlik önündeki otonom engellerin kaldırılması çok daha kolay olacaktır. Kardeş kanının dökülmesine yolaçanlar, TC ordusuna reberlik edenler Kürt milliyetçisi değil olsa olsa hain olabilirler. Çelişkinin kardeşçe çözümüne yerine düşmanla takviyeli şiddeti tercih edenler en iyi cevabı haktan almamışlardır. Savaş PKK gerillalarıyla peşmerge savaşı, hele parçalar arasındaki savaş hiç değildir. Düşman ve aleti olanlar parçayı parçaya karşı çıkarmak istiyorlar.

Şimdiye kadar da bunu yaptılar. Güney'in otonom güçleri hem iç çatışmalarında halkı kırdılar, hem Doğu Kürdistan'ın örgütlerine karşı savaş-tılar, hem de Kuzeyli yurtseverleri katlettiler. Bunlar bir gürühtür, ulusal onur ve kimlikten yoksun bu gürühu engel olmaktan çıkarmak tüm Kürtlerin ortak görevidir. Bu onlara da yapılacak en büyük iyiliktir. Aksi durumda Kürt halkına karşı tahribatlarını sürdürceklerdir. Mevcut kazanımı değerlendirerek birleşmek, PKK'yi desteklemek, PKK ile dayanışmak, mevcut kaosu önlemek ve ileriki düşman oyunlarını boşa çıkarmanın en doğru yöntemi olacaktır.

- (1) Avukatsız Halk Kürtler, Dr. Heinz Gsteln, s. 18
- (2) 1961'e Kadar Irak'ta Kürt Sorunu, 1970, Macit Abdurdirra
- (3) Serxwebün, Temmuz 1983, s. 10
- (4) Serxwebün, Haziran 1983, s. 24
- (5) Serxwebün, Mayıs 1988
- (6) Özgür Gündem, sayı 73, 14 Ekim 1992, s. 1, 11

Berxwedan Haber Merkezi'nin Günlüğünden Güney Kürdistan'daki gelişmeler

İHANET KÜRDİSTAN'DA SON GÜNLERİNİ YAŞIYOR

TC'nin sınır ötesi harekatı fiyasko

**Berxwedan
Xan Kürkê
Haftanın-Zaxo:**

17 Ekim 1992

KDP ve YNK güçlerinin ARGK gerillalarına karşı başlattıkları saldırılara önceki gün Türk ordu birliklerinin de katılmasıyla başlayan çatışmalar özellikle Haftanın bölgesinde şiddetlenmektedir. Muhabirlerimiz silah seslerinin Zaxo kent merkezinde rahatlıkla duyulduğunu belirtiyorlar. Zaxo'nun Güneyin'de Çiyaye Sipi dağılarına yayılarak genişleyen çatışmalarda peşmergelerin komutanı YNK'li Hacı Melo ile KDP'li peşmerge komutanı Ali Veysi'nin de ölen çok sayıda peşmergenin içinde olduğu kesinleşti. Zaxo'daki muhabirlerimize bilgi veren bir YNK'li komutan, çatışmaların başlamasından beri ARGK gerillalarından hiçbir mevzi almadıklarını söyledi. Zaxo bölgesindeki peşmer-

geleri yöneten Fadıl Mutli'nin Türk MİT'yle çalıştığı daha önceleri öğrenilmişti. Sindi aşireti reislerinden Sadık Ömer'in katledilmesi olayında fiili olarak da yer alan Mutli, Silopi'de özel tim birlikleri içinde faaliyet yürütmektedir.

Türk ordu birliklerinin önceki gün Uludere'nin Taşdelen, Işıkveren ve Kayadibi ile Çukurca'nın Çimenli köyleri yakınlarında başlattığı kara harekatının yer yer sürdüğünü bildiren muhabirlerimiz, harekatın başlamasını daha önceden hesaplayan ARGK gerillaları tüm geçiş yerlerine döşedikleri mayınlara basan 37 asker ilk giriş anında öldü. Hezil Çayı'nda karşıya geçmek isteyen 76 asker ARGK gerillaları tarafından otomatik silahlarla taranarak öldürüldü. Uludere'nin karşısında 5 km içerde bulunan Bezening ve Awagize mıntıkasında pusuya düşen 23 kişilik bir Türk ordu birliği gerillalarca öldürüldü. Öldürülen askerlerin cenazelerinin gerillaların ko-

numlandığı tepe ile Türk ordu birliklerinin mevzilendikleri alan arasında kaldığını beliren muhabirlerimiz, "23 asker cenazeleri bize çok yakındı, Türk ordu birliği iki kez cenazeleri almak istedi. Ancak gerillaların yoğun ateşi ve ateş menzilli içinde olmasından dolayı, cenazeleri almak isteyen askerlerden ikisi daha öldü" dediler. Xan Kürkê bölgesinde ise herhangi bir çatışma olmadı. Haftanın bölgesinde ise esir alınan 100 peşmergenin

**Güney Kürdistan'da çatışmalar
gerillanın üstünlüğüyle devam etmektedir**

18 Ekim 1992

İki gün önce Uludere'nin Işıkveren, Taşdelen ve Kayadibi ile Çukurca'nın Çimenli köyleri boyunca Güney Kürdistan'ın Sinah ve Hezil, Kanimasi bölgesine giren Türk ordu birlikleri ile ARGK gerillaları arasında çıkan çatışmada, çatışmayı yöneten biri binbaşı olmak üzere 2 yüzbaşı, 1 onbaşı ve 13 er öldürüldü. Çatışmanın başla-

bugün gerillalarca 70'nin serbest bırakıldığını, kalan 30 peşmergenin ise daha sonra bırakılacağını belirttiler.

Türk devletinin peşmergelere çeşitli silahlar yolladığını belirten esir peşmergeler, "Biz Zaxo bölgesinde Fadıl ile birlikte çok sayıda Türk subayı yönetiyor. Türk subayları telsizlerle uçaklarına koordinatlar veriyorlar. Hatta birkaç kez biz kendimiz de buna şahit olduk" dediler.

kısmını geri çektiklerini bildiriyorlar.

Zaxo ve Batufa'daki muhabirlerimiz, peşmergelerin bu gece büyük bir saldırıya hazırlandıklarını ve Şemdinli bölgesinde ise Türk ordu birliklerinin içeriye girme hazırlıkları yaptıklarını bildiriyorlar.

**Güney Kürdistan'da Türk ordusu
ve peşmerge ittifakı**

19 Ekim 1992

Dün gece saat 12.45 sularında genel bir saldırı düzenleyen KDP-YNK ve Türk ordu birlikleri ile ARGK gerillaları arasında şiddetli çatışmalar sürüyor. Gece 12.45 sularında başlayan saldırılara, dün Habur Kapısı'nda giriş yapan 37 Kızılay aracıyla Zaxo'ya gelen 210 kişilik Türk asker ve subayı, araçlardan indikten sonra Zaxo'ya 5 kilometre uzaklıkta bulunan Derkari nahiyesine ve Batufa'ya hareket eden 210 kişilik Türk birliği, bugün fiili olarak peşmergelerle birlikte ARGK gerillalarına karşı çatışmalara katıldı-

Gerilla komutanlarından bugün aldığımız bilgilerde ise peşmergelerin saldırılarına karşı hazırlıklı olduklarını ve yine Türk ordu birliklerinin giriştiği saldırılarda büyük kayıplar vererek önemli oranda birliklerini geri çektiklerini belirtiyorlar.

Çatışmalar özellikle Zaxo çevresinde ve Haftanın bölgesinde yoğunlaşmaktadır. Önceki gece Batufa, Kanimasi, Kela Şabaniye ve Banik, Busele bölgelerine de Süleymaniye ve Erbil'den getirilen yeni takviye peşmergeler yollandı. Bölgeye yolladığımız muhabirlerimiz peşmergelerin kendilerini engellediklerini bildirirken, Zaxo'ya döndüğümüzde 10 peşmerge cenazesiyle karşılaştık. ARGK gerillalarından da 4 gerillanın yaşamını yitirdiğini öğrendik. Xan Kürkê bölgesine yolladığımız muhabirlerimiz ARGK gerilla ko-

Türk basını "ARGK gerillalarını nasıl imha etti"

Şakşakçılar ve İhanetçiler

Türk basınında Güney Kürdistan'da KDP ve YNK güçlerinin ihanet saldırılarının şakşakçılığı ve psikolojik savaş yöntemlerinin her türlü kullanılarak üretilen asparagas haberlerle bu ihanet odaklarına verilen destek, hayali bir şekilde gerilla komutanlarının öldürülmesi, her gün bu iğrenç basın tarafından ele geçirilen mev-

ziler. Peşmergeler her gün başarısızlıkla sonuçlanan saldırılarından sonra mevzi kaybederken, Türk basını mevzileri nasıl kazanıyordu doğrusu, insan mantığının bu denli tersine kurulmuş olabileceğini düşünmek oldukça ürktürcüdür. Rahmetli Sokrat, Aristo ve diğer felsefe ustaları yaşamış olsalardı, öne sürdükleri tüm tez-

leri, yazımsal ürünlerinin tümünü değiştirme gereği duycaklarından kimsenin kuşusu yoktur. Türk basını tarihi boyunca kendine has bir edebiyat ekolü yaratmıştır yalana-talana dayalı, ancak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin hızlı gelişim süreci ile birlikte bu ekol tamı tamına rayına oturtuldu. Yalan ve talan ekolüdür bunun ismi. Bunun en

son örnekleri olan işbirlikçi güçlerin saldırıları sırasında bu ekolün yaratıcılığının atılım yapmasının örneklerini yer yer yorumsuz, yer yer de gerçeklerin altına bir kahn çizgi atarak sunarız.

Tarih 1 Ekim 1992. Güney Kürdistanlı işbirlikçi güçler özgürlük ve bağımsızlık hareketine yönelik ABD ve TC'nin yardım ve fiili destekleriy-

le saldırı başlattılar. TC'nin 9 yıldır varıyla yoğunla imha etmek istediği PKK'ye karşı bu kez ihanet odakları devreye koyulmuştu. Bu saldırıların bedeli ise oldukça gülünçtü. Bir tencere tırşık idi. Ve Türk basını 2. cepheyi hemen 2 Ekim tarihinde PKK'ye karşı açıyordu. Çünkü ihanetçilerin savaş cephesinde kaybettiklerini, kaldı ki kaybedecek, ne

namusları, ne de vicdanları, ne de insanlıkları vardı ihanetçilerin. İşte olmayan ama varmış gibi gösterilmek istenilen bir amaç için savaş imajını da Türk basını üstlenmişti.

İşte örnekleri: Tercüman gazetesi: "Türk helikopterleri de destek verdi. Peşmergeler 400 PKK'lıyı öldürdü. Haftanın ve Bajya

mutanlarıyla görüştüler. Muhabirlerimizin gerilla uydutelsizleriyle gazetemizin merkez bürosuna geçtikleri haberleri aynen aktarıyoruz. "Xan Kürkê vadisine ulaştığımızda bizi 12 kişilik bir gerilla birliği karşıladı. Geleceğimizden haberdar olduklarını ve bizi beklediklerini belirttikten sonra, yorgun olup olmadığımızı sordular, yürüyebileceğimizi söyledik. 7 gerilla önümüzde, 5 gerilla da arkamızda yürüyerek yaklaşık 1 saat kadar sarp dağları aşarak kalabalık bir gerilla grubunun yanına gittik. Kamp komutanı Osman Öcalan iki gün önce Tercüman gazetesinde öldürülmüştü. Gazetenin haberini okuduğunu belirten kamp komutanı Osman Öcalan, "Bunlar psikolojik savaş yöntemleridir" diyerek gazeteyi bize gösterdi. Gazetelerde bu bölgede yoğun çatışmalar olduğu habere karşı, gerillaların konumlandığı yerin çok uzağında top sesleri işitiyorduk. Peşmergelerin top atışı yaptıklarını belirttiler. Bulduğumuz yerde iki saat kadar kaldıktan sonra başka bir alana geçtik, burada da yaklaşık 3 bin kişilik bir gerilla topluluğu bulunuyordu.

İşbirlikçilerin yenilgisi Türk devleti'nin yenilgisidir diyen

ARGK komutanları:

İhanet Kürdistan'da son günlerini yaşıyor

20 Ekim 1992

ARGK'nin Xan Kürkê kampına ulaşan muhabirlerimiz, ARGK komutanlarıyla yaptıkları röportajları ve gözlemlerini gerillaların uydutelsiz-telefonlarıyla gazetemizin merkez bürosuna ulaştırdıkları haberlerde, çatışmaların son iki gün içinde şiddetlendiğini bildirdiler. Muhabirlerimiz Xan

Gerilla komutanları dün ve bugün Türk ordu birlikleriyle girdikleri çatışmalarda yüzün üzerinde asker öldürdüklerini söylediler. Hezil Çayı'nda pusuya düşürülen 76 Türk askerinin öldürüldüğünü belirten gerilla komutanları, "Türk ordu birliklerinin bize karşı başarılı olması mümkün değildir." Peşmergelerin kendilerini zorlayıp zorlamadığını sordüğümüzda ise, "biz yıllardır gerilla savaşı veriyoruz, onlar hantal ve mevzi savaşı biliyor. ilerlemeleri ve başarıları olmaları Türk devletinin fiili yardımlarına rağmen imkansızdır" dediler.

Savaşın sonucu nasıl olacak sorumuza ise, "bizim buraları, ülkemizi terk etmemiz düşünülmez. Türk devletinin ajanlığını yapan işbirlikçi hainler, düşmana karşı savaşmayıp, bizimle savaşmayı tercih ederek, gerçek yüzlerini ortaya koydular."

ARGK komutanlarından Cemil Bayık'ın öldürüldüğü haberinin doğru olup olmadığını sordüğümüzda ise, "merak etmeyin yarın onunla görüşeceğiz" cevabını veren gerilla komutanları, "dün akşamdan beri saldırıların yoğunlaştığını" belirttiler.

kari bölgelerinde saldırıya geçtiklerini ve özellikle Haftanın bölgesinde gerillalarla girdikleri çatışmalarda ağır kayıplar verdiklerini de belirtiyorlar. Muhabirlerimizin görüştüğü kamp komutanlarından Cemil Bayık ve Osman Öcalan, "peşmergeler yeni takviye güçler getirerek üzerimize saldırıyorlar, ancak peşmergeler gerilla savaşını bilmediklerinden oldukça hantaldır. Biz çok çabuk mevzi değiştirerek onlara büyük kayıplar verdiriyoruz" dediler. Çatışmaların şiddetli geçtiği Haftanın'de 4 gerilla yaşamını yitiren 20'nin üzerinde peşmerge de yaşamını yitirdiğini belirten gerilla komutanları, Xan Kürkê'ye yönelik peşmergelerin başlattığı saldırıların püskürtüldüğünü de belirttiler. Türk ordu birlikleri ise Şemdinli ve Çukurca bölgesinde 10 kilo metreye kadar ilerlediler, ancak dün saat 3 sularında kalabalık bir gerilla birliği ile Türk ordu birliği arasında başlayan ve yaklaşık 4 saat süren çatışmalarda, ön cephede savaşan gerillalara yardımı 1500 kişilik bir gerilla grubu da Türk ordu birliklerine ağır silahlarla saldırı. İki grup arasında kalan Türk ordu birliği 100'ün üzerinde kayıp verdi. Çatışmanın çok şiddetli geçtiği saatlerde Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı 3 uçak havadan gerilla birliklerini bombalamaya başladı.

Gerilla birlikleri arasında sıkışan yaklaşık 300 askerden 100 kadarı ölürken, diğerleri geri çekildi. Çatışmanın bitiminden yaklaşık 35 dakika sonra geri dönüp bombalama yapan iki Türk savaş uçağının birisi gerillalar tarafından düşürüldü. Gezdiğimiz tüm yerlerde gerilla üstünlüğü tartışmasız görülmekteydi. Türk ordu birlikleri sınıra yakın yerlerde konumlanarak beklemeye

dediler. Türk ordu birlikleri ile gerilla birlikleri arasında son üç gün içinde çıkan çatışmalar, bu çatışmalara gerillaların döşediği mayınların patlamasını da eklersek 250 asker öldü. Gerilla kayıpları ise, iki ayrı çatışmada biri gerillanın yüksekçe bir kayadan düşmesi sonucu, 4 gerillanın da çatışmalarda şehit düştüklerini belirtiyor gerilla komutanları. Xan Kürkê bölgesinde gerillaların İran sınırına çekildiklerine tanık olmadığımız gibi, geçmişe göre çok geniş bir çöğrafyaya yayılmış durumdadırlar. Çatışma bölgelerinde bulunan köylerdeki insanlarla da görüştük, köylüler bu çatışmaların kesinlikle düşmanın işine yaradığını, ARGK gerillalarının çatışmaların durmasını yana olduklarını ve peşmergeleri öldürmek istemediklerini bize söylediler. ARGK Xan Kürkê kamp komutanı Osman Öcalan; "Çağrılarımıza silah ile cevap veriyorlar, çünkü Türk devleti onları tamamen avuçlarına almış. Yoksa aklı başında biri 'yaşasın Türkiye devleti' der mi? Bunların ajanlığı bu saldırılarla çok açıkça ortaya çıktı. Bize kendi ülkemizden çıkın diyecek kadar çılgın ve ihanet içinde bulunabiliyorlar. Türk devletine halkımızı teslim edecek kadar Kürdistan tarihinde en büyük ihaneti oynuyorlar. Biz ülkemiz uğruna binlerce şehit vermiş bir hareketiz ve her gün onlarca şehidimiz oluyor. Biz ihaneti yerin dibine batıracağız. Türk basını bizi öldürerek ordusuna ve ihanetçilere moral vermek istiyor. Burada her arkadaşımız bir kahramandır benim ölümüm neyi değiştirir" dedi. İki günlük gözlemlerimizde, "ARGK gerillalarının tüm saldırıları püskürtülecek ve yenilgiye uğratabilecek tüm imkan ve morale sahip oldukları" dediler.

Güney Kürdistan'daki çatışmalarda işbirlikçi güçler dağılıyor

21 Ekim 1992

İki gün önce Güney Kürdistan'da 4 bakanın hükümetten istifa ettiği öne sürülmüştü. Ancak bu doğrulanmamıştı. Gazetemizin Erbil muhabirleri dört bakanın istifa ettiği olayını doğruladılar. İstifa eden bakanların Melle Muhamed Abdulhadi Din işleri Bakanı, İdris Hadi Bayındırık Bakanı, Mumin Brifkan Taşıma ve Ulaştırma Bakanı, Selahattin İbrahim Kadir Maliye Bakanı. İstifa eden bakanlardan 3'ü KDP'li, biri de YNK'li bakan olduğunu belirten muhabirlerimiz, bakanların istifa gerekçelerinin KDP ve YNK'nin PKK'ye karşı başlattığı saldırıları durdurmaları ve çatışmaların Türk devletinin işine yaramaktan başka bir işlele sahip olmadığını hükümetle görüş ayrılığına düştüklerini bildiren muhabirlerimiz, bu bakanların istifalarıyla yeni istifaların gündemde olduğunu belirttiler.

Zaxo muhabirlerimiz ise dün Zaxo şehir merkezinde görüştükleri Asuri milletvekili ve bir bakanın da çatışmalardan

kayıp duyduklarını belirttiklerini ve çatışmaların Kürt halkına hiçbir yararının olmadığını ve oldukça tedirgin olduklarını belirttiklerini bildirdiler.

Dün Haftanın bölgesinde ARGK gerillalarına karşı saldırılar başlatan peşmergelerden 50'si mayınlara çarparak yaşamalarını yitirmesi üzerine, Haftanın cephesinde çok sayıda peşmerge silahlarını bırakarak Süleymaniye kentine gittiğini bildiren muhabirlerimiz, peşmergelerin ARGK gerillalarına karşı başarısız olduklarını ilk kez açıkça belirttiklerini de belirtiyorlar. Dün akşamdan bu yana devam eden çatışmalarda 20 peşmergenin öldüğü bildirilen muhabirlerimiz, Türk ordu birliklerinin geriye çekildiklerini de belirtiyorlar. ARGK komutanları, "peşmergelerin fazla dayanmayacaklarının açık olduğunu, çünkü biz her şeyimizle inancımız ve ülkemiz için savaşıyoruz, halkımızın her parçada desteği çok güçlüdür" diyerek çatışmaların sonuçları hakkında görüş belirtiyorlar.

Gerillalar bir Türk savaş uçağını düşürdü

21 Ekim 1992

Türk savaş uçaklarının dün sabah saat 10.00 sularında Batufa ve Kela Şabaniye bölgesindeki gerilla mevzilerine yönelik giriştikleri günboyu saldırılarda, gerillalar tarafından 1 savaş uçağı düşürüldü. Gerillaların ateşle yara alan savaş uçağı Malatya'daki üssüne dönmek

isterken Muş'a 30 km uzaklıktaki Basik dağında yere çakılarak parçalandı. Uçakta bulunan iki pilot üstüçmen de öldü. Son iki gün içinde düşen uçak sayısı iki oldu. TC yaptığı açıklamada, "uçak bir kuş sürüsüne çarpması sonucu düştü" diyerek yeni bir komedi oluşturdular.

bölgesindeki, Celal Talabani ile Mesut Barzani'ye bağlı peşmergeler, kuzey Irak'taki PKK kamplarını yerle bir ederek teröristleri yok ettiler" diye manşet atıyordu. Gerçekten ise Tercüman gazetesinin bu manşeti kullandığı 8 Ekim günü, peşmergeler Haftanın ve Batufa'da 10 kayıp vermişlerdi ve mevzilerinde çakılıp kalmışlardı. 7 Ekim tarihli Hürriyet gazetesi, "Peşmerge-PKK savaşı" manşetini kullanarak YNK'nin Ankara temsilcisinin şu açıklamasına yer veriyor: "PKK'ya bölgeyi terk etmeleri konusunda birçok kez ultiमत verdik, ama sözlerini tutmadılar. Sabrımız tükendi. PKK'yi bölgeden siliceğiz. Ölenleri gömeceğiz yaralıları tedavi edeceğiz ve yakalananları hapsedeceğiz" Serçil Kazaz'ın bu açıklamayı yaptığı gün 4 yaralı gerilla Silopi'de Türk devletine teslim ediliyordu.

8 Ekim tarihli Hürriyet manşet puntolarını daha da büyütürken "PKK, tam bozgun." "Kuzey Irak'ta peşmergeler tarafından çembere alınarak PKK, tam bir bozgun yaşıyor. Sıkışan teröristler bölgeden kaçma için yollar ararken, Suriye ve İran sınırları peşmergeler tarafından atıldı" diyor. Aynı gün Türk hava kuvvetlerine bağlı uçaklar peşmergelerin aldıkları yenilgileri kapatabilmek için Haftanın ve Xan Kürkê bölgelerini akşama kadar bombalıyorlardı. Peşmergeler ise Zaxo'ya 5 km uzaklıkta bulunan Derkari nahiyasını bırakıp kaçmışlardı ve yaklaşık 70 ton cephane gerillaların eline geçmişti. Aynı tarihli Hürriyet gazetesi Kürdistan Cephennin temsilcisi Safeen Dızai'nin şu demecini

de ilk sayfasında veriyordu. "PKK'nin diktatörlüğünü kabul edemeyiz". 8 Ekim tarihli Milliyet gazetesi ise "Kürt Bildirisi" başlığıyla ABD ve TC'ye göbekten bağlı sahte Kürt hükümetinin Kürtlere karşı imha saldırılarını başlatan bildirisine yer veriyordu. Bildiride "Biz PKK'nin silahlı elemanlarından bizim sınır bölgesini terk etmelerini ve kendi çarışma sınırları içine dönmelerini kendilerinden istememizi, görevimiz olarak biliyoruz. Özgür Kürdistan'da kanun devleti kurmak istiyoruz" diyordu. 9 Ekim tarihli Hürriyet, "Ordumuz da devrede, Peşmergeler PKK'yi silme hareketi'na Türk uçakları da katıldı. Jetlerimiz, PKK'nin Xan Kürkê ve Durji kamplarına bomba yağdırdı. Komandolar da tampon bölgede hareketlendi" manşetini kullanarak, ordularının sanki ilk kez Güney Kürdistan'a girdiği imajını vermek istiyordu. 10 Ekim Hürriyet gazetesi peşmergelerin başarısızlıklarını gizleyebilmek için olayı daha büyük yalanlarla başka yöne çekmeye başladı. "Hedef Öcalan. Barzani, peşmergelere, hedef Apo'nun Kardeşi Osman Öcalan ve onun karargahı Har-kurk kampıdır emrini verdi" manşeti ile psikolojik savaş dizginsiz bir şekilde ateşliyordu. Devletin denetiminde olan tüm basın-yayın kuruluşları daha büyük yalanlar uğruna ve ihanetçi liderlerden demeçler alabilme yarışına girmişti. Show TV'de Mehmet Ali Birand'ın özel olarak hazırladığı "32. Gün" programının, aynı 32. günden değil de ayın ilk haftasında yayınlanması Güney Kürdistan'da ABD ve TC tarafından ilan edilen Kürt devletinin reklamı yapılarak ve ihanetin başı Barzani'yi konuş-

turarak Kürt halkına küfredmesine olanak hazırlaması ise başlı başına ele alınması gereken bir konu olmaktadır. Barzani efendilerinin televizyonunda ne söylemiş, onu da sayfamıza yazalım ve kanla temizlenen Kürdistan tarihinin hükmüne belge olarak sunalım. İhanetin en kokmuş önderi Barzani Show TV'de, "Topraklarımızın PKK tarafından askeri üs olarak kullanılmasına izin vermiyoruz. Gitsinler eyerlemlerini başka yerlerde gerçekleştirsinler. Biz buna karışmayız. Irak'ta Tikriti'de ve Musul'da kampları olduğunu biliyoruz. Abdullah ÖCALAN'la görüşseydim, kendisine onun da herkes gibi bir insan olduğunu söylerdim. Sen de diğer Kürt partilerinin liderlerinden birisin, kendini beğenmişliğin lüzümü yok. Ayrıca bize Kürt olduğunu da kanıtlaması lazım. Bu konuda benim şüphelerim var. Çünkü kendisini daha önce gördüm. Kürtçe bile bilmiyor" diyerek TC'nin söylemek istediğini yine bir TC televizyonunda söyleyerek ne denli azgın bir ajan ve ihanetçi olduğunu ortaya koydu. 12 Ekim tarihli Milliyet gazetesi ise TC'nin söylemek istediği fakat söyleyemediklerini Talabani'ye şu şekilde söylüyordu. "PKK'ye İran pastalarını yardım ediyor." Hürriyet gazetesi yıllardır hep kullandığı si-kuşları cümlesini manşetine bir kez daha çıkararak, "APO sıkıştı" manşetini kullanıyordu. Yıllardır Hürriyet'e göre sıkışan PKK oluyordu, ancak ne hikmetse karakolları ortadan kalktı ve TC oluyordu. 12 Ekim tarihli Hürriyet gazetesi saldırıya geçerek Xan Kürkê karargahını düşürdü. Karargahı düşürdüğü gün "APO'nun karargahı düştü" manşetini kullanıyordu. 14 Ekim Tercüman

gazetesi Hürriyet gazetesine atfata bulunarak Osman Öcalan'a kurduğu bir pusu sonucu şehit etmişti. Tercüman "APO'nun kardeşi öldürüldü" manşetini kullanmıştı. 14 Ekim tarihinde telefonla görüştüğümüz Zaxo'da bu habere peşmergeler bile şaşıyorlardı. Bir Güney Kürdistanlı dost tüm sağıyla "Türk gazeteleri komplo kurmuş olamazlar mı" diye bize soruyor. Biz de hayır, onlar bu haberleri İstanbul'da lüks binaların içinde şarap içerek yazdıklarını söyleyince, dostumuz kahkahalarını tutamadı. 17 Ekim tarihli Milliyet gazetesi, Tercüman gazetesinin öldürdüğü gerilla komutanı Osman Öcalan'ı "Ermenistan'da PKK'ya kamp" manşetiyle Ermenistan'a götürmüştü. 18 Ekim tarihli Hürriyet gazetesi "İnha hareketi" manşetini kullandığı gün Türk ordu birlikleri Işıkveren ve Taşdelen köylerinde Güney Kürdistan'a girmişti ve gerillaların döşediği mayınlara çarpan 37 asker ölmüştü. Mayın patlama olayından hemen sonra gerillaların Hezil çayında pusuya düşürdüğü 42 asker de öldürülmüştü. 19 Ekim tarihli Milliyet gazetesi ise Hürriyet gazetesinin bir önceki günün manşetini daha da pekiştirerek "PKK ölüm kapınında" manşetini kullanıyordu. Kim bilir kaçınıcı kezdi bu ve buna benzer manşetler kullanılmıştır. Saymak mümkün değildir. Milliyet bununla da kalmayarak Ankara'da lüks bir binanın içinde ya viski ya da yeni rakıyı yudumlayarak haber yazar Nilüfer Yalçın imzasıyla, "27 PKK'lı kurşuna dizildi" başlığıyla "Abdullah ÖCALAN'ın kardeşi Osman ÖCALAN, Barzani'ye karşı savaşmayacaklarını söyleyen 27 PKK'lı kurşuna dizildi." Mil-

liyetin rivayetine göre öldürülen PKK'lılar içinde bölge sorumlusu Abdullah Ramazan isimli bir de gerilla komutanı vardır. Gerilla komutanının ismi dahi peşmergecidir. Ankara'dan Güney Kürdistan'daki gelişmeleri içerek izleyen Nilüfer hanımın doğrusu hayal gücünü tersinden zorlamış olduğu ortaya çıkıyor. 18 Ekim tarihli Tercüman gazetesi "Irak'ta ilerliyoruz" diyerek peşmergeleri kendi ordusundan saydıklarını açıklıyordu. Hürriyet Gazetesi "Kuzey Irak'ta 2. cephe" manşetiyle savaşı uluslararası kamuoyuna duyuruyordu.

Türk basını kontra-basındır. Türk basınının ahlak ölçütleri yoktur ve ahlaksızlığın almasını temsil ediyor. Çağdaş toplumsal yaşamda kitle iletişim araçlarının ve bu arada basının vazgeçilmez bir yeri ve önemi vardır. Toplumların ekonomik düzeyi ve buna bağlı olarak sosyal-kültürel düzeyleri yükseldikçe, basının siyasal alandaki etkisi de giderek artmaktadır. Bu yerini güncel olayları ve gelişmeleri yorumlayıp değerlendirerek okuyucu kitlelerine sunabilme özelliğinden ötürü edindirmiştir. Düşünceleri oluşturma ve açıklamada önemli bir araç olan basının, kamuoyu oluşturma ve yönlendirme gücü ve özelliği genelde onun "dördüncü kuvvet" olarak değerlendirilmesi ve kabul edilmesi görülmüştür. (Bilindiği gibi, ilk üç kuvvet olarak yasama, yürütme-hükümet-yargı ve mahkemeler kabul edilmektedir). Dördüncü kuvvet olarak basının, siyasal iktidarı sürekli denetleme, böylelikle iktidarı köntüye kullanmasını önleme gibi bir işlevi de vardır. Yani bir "basın grubudur" basın. Burjuva demokratik ülkelerde, devletin kişi

üzerindeki baskılarının sınırlandırılması ve özgürlüklerin korunmasındaki önemli etkisinden ötürü, basına özgürlüklerin bekçisi gözüyle bakılmaktadır. Genelde samdığının aksine, basının görevi salt haber verme ile sınırlı değil, denetleme ve kamuoyu oluşturma gibi görevleri de vardır. Zaten basından dördüncü kuvvet olarak söz edilmesinin asıl nedeni de buradan kaynaklanmaktadır.

Böylesine ciddi ve küçümsemeyecek bir işleve sahip olan basının, sıkı sıkıya bağlı olduğu ve asla vazgeçemeyeceği belli ilkeleri vardır. "Basın ahlak yasası"nda belirlenen temel ilke doğruluk, doğru haber verme ilkesidir. Elbetteki kimi çevrelerin bilinçli olarak çarpıtmaya çalıştığı gibi, basını "tarafsız" veya "sınıflar üstü" görmek veya göstermek büyük bir saçmalaktır. Bu anlamda burjuva basınından, ideoloji ve düşüncesini savunurken doğru söylemesini beklemek gülünç olacaktır. Burjuva basının kendisi de içerisinde farklılıklar arz etmektedir. Örneğin bir İngiliz ya da Fransız basını ile Türk basını karşılaştırıldığında, burjuva basınının sözü edilen farklılıklarını daha somut biçimde görmek mümkündür. Dünyanın en ahlaksız boyalı kağıtları Türkiye'de basılmaktadır. Basılan bu boyalı kağıtların üzerinde ise her türlü ahlaksızlığın, yalanın, dolanın, entrikanın şatafatlı bir biçimde sergilenmesi ve tarihin çöp sepetine mutlaka atılması gereken bir ideolojinin nagmeleri akmaktadır. Dünya basını içinde en onursuz yere sahip olan Türk basını, bu onursuzluğuyla övünmenin dışında hiçbir vasıfa sahip değildir.

Kürt hakim sınıfları tarih boyunca yabancı güçlerin Kürdistan'daki truva atı rolünü oynamışlardır. Celal Talabani ve Mesut Barzani türlerinin son örnekleridir. Gerçekten son 30 yıldır bu ikilinin Kürdistan'da oynadıkları ihanetçi rol, Kürdistan'da yüzyıllardır kurumlaşan ihanetin devamından başka bir şey değildir. Kürdistan tarihindeki ihanetlerin detayları, bu ikilinin ihaneti iyice öğrenilerek açığa çıkarılabilir. Bunların ihaneti en gelişkin, en olgunlaşmış ihanettir.

Bilim adamları bir olguyu incelerken, tezlerini en olgun türlerin üzerine oturturlar. Olgun türlerin çözümlenmesi sonucu ortaya çıkan sonuç, doğru sonuç olarak kabul edilir. Bu bilimsel mantıktan hareketle, Barzani ve Talabani'nin misyonunun doğru bir analizini yapmakla Kürdistan tarihindeki bütün ihanetin analizini yapmış oluruz.

Talabani ve Barzani ikilisi Güney Kürdistan'daki hakim sınıfların ve aşiretlerin temsilcileridir. Bu tartışma götürmez bir gerçektir. Feodalizm ve aşiret olgusu, çağa, tarihe karşı ayak direten, dünyanın büyük bir bölümünde yüzyıllardır çöken, ama Kürdistan'da hala varlığını sürdüren bir olgudur. Hiç kuşkusuz ki, bu kadar çürümüş, eskimiş gerilemiş bir olgunun kendi başına ayakta kaldığını düşünmek mümkün değildir. Onu besleyen, destekleyen ömrünü uzatan dış destekler vardır. Kürdistan ülkesi dört sömürgeci güç tarafından bölünüp parçalanmasıyla bu kurumların yaşatılması arasında çok yakın ilişki söz konusudur. Öyle ki, parçalanmışlığın ömrü bu güçlerin yaşaması, parçalanmışlığın sürmesiyle mümkündür.

Kürdistan'ı bölüp parçalayanlar, Kürt hakim sınıflarının bir bölümünü temsil eden bu güçler, bir hançer gibi Kürt halkının zulme, baskıya ve sömürgecilğe karşı her başkaldırışında kullanarak halkı kırdırıp egemenliklerini sürdürmüşlerdir. Yukarıda söylediklerimizi son 30 yılda Güney Kürdistan'da meydana gelen gerçeklerle örnekleyerek ispatlamak istiyoruz.

1966'da I-KDP Güney Kürdistan'da bir güç oluşturmaya başladı. Halk zulüm ve bas-

Kürt halkının sırtındaki

İHANET HANÇERLERİ

kıya karşı harekete geçti. Bu durumu gören Irak rejimi Sovyetlerle ilişkiye geçti. Baas Partisi sosyalist olduğunu iddia etti. IKP rejimi destekledi. KDP içinde bir ayrışma oldu. Celal Talabani Irak rejimiyle işbirliğin ilk yolunu açtı. Molla Mustafa Barzani komünistlere ve cahşlara karşı cihat açtı. Yüzlerce Kürdü, Kürt aydınını katletti. Talabani sosyalizm maskesi altında faşist rejimle işbirliği yaparak Barzani güçlerine karşı savaştı. İki feodal tarafından Kürt Kürde kırdırıldı. Sonuç: Irak rejiminin başarısı oldu. Talabani işbirliği yapmakla bir yarar sağlayamadığını görünce İran'a kaçtı. Barzani biraz güçlenince, İran şahlığının ve ABD'nin oyuncuğu oldu. Şahlık ve ABD Barzani'yi Saddam'ı dize getirmek için kullandılar. Ona çok şey vaad ettiler. Saddam şahlığa taviz verince anlaşıldı. Ve Barzani'nin işini bitirdiler. Kürt halkı perişan oldu, tutuklandı, katledildi, İran'a sığındı. Baba Barzani büyük dostu Amerika'ya gitti orada öldü. Küçük Barzani (Mesut) babasının kü-

çük dostu şahın himayesine girdi. Orada küçük bir mülk, birkaç araba sahibi oldu. Mam Celal da Suriye'yi mekan eyledi.

1979'da İran'da rejim değişince küçük Barzani "öldü şah, yaşasın Humeyni" dedi. Humeyni'nin himayesine girdi ve tekrar Güney Kürdistan'a döndü. Saddam ile Humeyni rejimi arasındaki çelişkiler artınca Mam Celal da fırsattan istifade kendi bölgesine geçti. O, Mesut'un tersine Saddam'la ilişkiler geliştirme yollarını aradı Mesut'la kapıştı. Zaten daha önce Suriye'ye geçmek isterken Mesut kendisini ve taraftarlarını ortadan kaldırmak için komplo kurmuştu. Artık tarih olmuş bu komployu bilen bir tanık bize şöyle anlattı:

"Talabaniciler, 22 Mayıs gecesi 800 silahlı adamla Hakkari'ye girdikten sonra askeri bir düzenle ilerliyorlardı. Genellikle 20 kişilik mangalar halinde yürüyorlardı. Her manganın öncülerini ardıcıları vardı. Türk askerleri Talabanicileri görüyorlar. Tuzaktan haberleri olduğundan müdahale etmiyorlar. Aynı gün Hakkari ağaları ve KDP peşmer-

geleri Talabanicilere pusula kuruyorlar. Aralarında büyük çatışmalar çıktı. Yüzlerce kişi öldü. Türk askeri olaya göz yumdu. Çünkü planlamanın içinde Türk MİT'i vardı. Çatışmaların bir kısmı Saddam'a sığındı. Bir kısmı Suriye'ye kaçtı, bir kısmı da Türk MİT'nin denetimine girdi."

Oğul Barzani babasının mesleğini icra ediyordu, Mam Celal da kendi mesleğini. Oğul Barzani, baba Barzani'nin Sait Kırmızıtoprak ve arkadaşlarını, Sait Elçi'yi nasıl birbirine kırdırttığını, Faik Bucağı nasıl MİT'e öldürttüğünü biliyordu. O da Hakkari de baba mesleğini icra ediyordu. Çünkü onun da Mam Celal'ın da ipleri başkalarının elindeydi. Ve başkaları onları Kürt halkına karşı bir ihanet hançeri olarak kullanıyorlardı.

Saddam ile Humeyni rejimi arasındaki çelişkiler derinleştikçe Barzani ve Talabani Güney'de güç olmaya başladılar. Bu ara şahlığa karşı direnişte bir güç olan ve Kürdistan'ın bazı şehirlerini kontrol altında tutan İran KDP'si Humeyni rejimi için bir tehlike

oluşturuyordu. Humeyni kendi dağınık güçleriyle Kürt halkının haklı mücadelesini bastıramayacağını anlayınca beslemesi Mesut'u harekete geçirdi. Önce bir söylenti çıkarıldı: "İran KDP'si taraftarları büyük Barzani'nin kemiklerini mezardan çıkarıp kırmıştı. Bunun üzerine Mesut'un adamları aşireti Doğu Kürdistanlılara karşı savaştı. Pastarlarla birlikte Kürtleri katletti. Mesut bizzat megafonla büyük şehirlerde Kürtleri teslim olmaya çağırırdı.

İran ile Irak arasında savaş başlayınca Mam Celal Saddam'dan Humeyni kapısına geçti. Mesut'la birlikte İran'a askerlik ve rehberlik ettiler. Humeyni'nin cephesinde Saddam'la işbirliği yapan Kürtlerle savaştılar. Umutlarını Humeyni'nin zaferine bağladılar. Humeyni tıpkı şah gibi onları kullandı. Saddam'ı yenemeyeceğini anlayınca yüz üstü bıraktı. Kürt halkı bir ihaneti daha yaşadı. Halepçe'de kırıldı. Diyal'a da yakıldı. Musul'da yıkıldı. Kerkük'te tutsak kaldı. Türkiye'ye esir düştü.

Türkiye'nin tuzağına düşen

Talabani ve Mesut bu kez Türkiye tarafından kullanılacaklardı. Hayatları boyunca kullanılan bu ikili, kullanılmaya alışmışlardı zaten. Şah kullanmış, Humeyni'ye devretmişti, Humeyni Saddam'a ama sonunda işlerine yaramaz hale gelmiş, Kürt halkını perişan duruma düşürmüştü.

Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da bağımsızlık mücadelesi boy vermişti. Türk ordusu mücadeleyle baş edemiyordu. Kullanmalıklara acil ihtiyacı vardı. Onların da kullanılmaya yani tencere yuvarlanmış kapığını bulmuştu. Talabani ve Barzani Tahran yerine Ankara'yı mesken seçtiler, helikopterle taşındılar. Kırmızı pasaportlar taşıdılar PKK'yi arkadan hançerleme karşısında federe bir devlete kavuşacaklarına inandırıldılar.

Büyük Barzani Amerika ve şaha inanarak, Kürtleri cahş ve komünist olarak damgalayıp öldürdü, Talabani Irak rejimine inanarak Barzani'ye karşı savaştı Kürtleri kırdı. Sonuçta Barzani de Talabani de hiçbir şey elde edemedi.

Mesut Barzani Humeyni rejimine inanarak Doğu Kürtlerini kırdı. Talabani ile birlikte Humeyni saflarında savaştı ottonomiye elde edeceklerine inandılar. Kürdü Kürde, Kürdü Humeyni'ye, Kürdü Saddam'a kırdırtdılar. Özerkliği sadece rüyalarında gördüler.

Günümüzde Türk devletinin kanlı elinde bir hançer olup Kürt halkını arkadan hançerleyip federasyona kavuşacaklarını umuyorlar.

İşte Kürdistan'da ihanet bu kadar açık oynuyor. Kürdistan halkı bu ihaneti artık görmeli, kendisine arkadan saplanan bu hançeri düşmanın elinden alıp kırmalıdır. Yoksa gelecek kuşaklarda hançerleneceklerdir.

İhanet son rolünü oynuyor. Ömrüne son vermek Kürt halkının işidir. Halkımızı arkadan vuran hançeri söküp atmamızın zamanı gelmiştir.

Satırlarımızı şairin dizeleleriyle bağlıyoruz.

"Kaderim yine reislerin elinde
Etim yine Barzani'ye gitti.
Kemiklerim Talabani'de
Aşım yağmalara gitti
Kilerim bir devin kildinde
Kör olayım yine göremedin
ateşleri
Ateşler dağların en yücesinde"

Barzani'nin Carter'e Mektubu:

Başkan Jimmy Carter / Beyaz Saray-Washington / D.C. 20530

9 Şubat 1977

**"Yarım asırdan fazla bir zamandır ki halkım bütün güvenini, umudunu bana bağladı
ŞİMDİ BEN BU UMUDU SİZE DEVREDİYORUM"**

Sayın Başkan Carter,

Başkanlık seçimini kazanmanızdan dolayı sizi yeniden kutlarım.

Başkanlık seçiminiz sırasında, dünyanın her yerindeki halkların temel insan haklarını açıkça destekleyeceğinizi defalarca belirtmeniz beni çok sevindirdi ve yüreklendirdi.

İşte bu umutladır ki size, Kürt halkının yenilgisine ve bunu izleyen dağılmasına yol açan sorun ve olayların nedenlerini kısaca belirtmek için yazıyorum.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşüyle, Güney Kürdistan, İki Nehir Arası Ülke olarak bilinen yerle bir-

leştirilerek Irak oluşturuldu ve İngiltere'nin yönetimine verildi.

Müttefik devletler, özerk bir Kürdistan'ın kurulmasını vaat etmişlerdi; çünkü Kürtler, Araplar, Türkler ve Persler'den sonra dördüncü büyük etnik grubu oluşturuyorlardı.

1920'de yapılan Sevr Ant-

laşması, geniş Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer halklarıyla eşit temeller üzerinde, Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakkını da içeriyordu. Ama uluslararası çıkarlar antlaşmanın gerçekleşmesine olanak vermediler, böylece Kürt halkının durumu bir çözüme ulaşmadan olduğu gibi kaldı.

Ondan sonra Kürtler, kendilerini zorla asimile etmek isteyen işgalcilere karşı, kendi ülkelerinde asgari düzeyde eşitlik ve adaletle kavuşmak için, sık sık, kendilerini savunmaya zorlandılar.

Irak'ta monarşik sisteme son veren ve General Kasım liderliğinde bir askeri yönetim oluşturan 1958 darbesinden

sonra Kürt halkının ulusal haklarının tanınacağı vadedildi. Yine rejim Sovyet etkisi altına girer girmez, komünistlerin Irak'ta yarattıkları kargaşa içinde vaatler unutuldu.

Demokrasi ve özgürlük konusunda Kürtlere düşen sorumluluk nedeniyle, Irak komünistlerinin yaptıkları kitle halinde katliamlara karşı se-

yirci kalamazdım. Ancak General Kasım ve diğer yüksek rütbeli subaylara durumun ciddiyetini anlatınca, onların öfkelerine maruz kaldım.

Yerel komünistlerin desteği ve Sovyetler Birliği'nin cesaret vermesi ile Irak hükümeti, 1961 yılında silahlı kuvvetlerini silahsız Kürt halkına karşı hücumu geçirdi.

Kürt halkının kendisini korumak için başlattığı devrim, o zamandan beri devam ediyor.

Bu süre içinde Irak'ta dokuz hükümet ve beş rejim değişti. "Bu zulümlerin her aşamasında, ilişkileri yeniden düzeltmek için, çok mütavazi bir dille ricada bulunduk. Ancak bizim tekrarlanan ricalarımıza yalnızca tekrarlanan hakaretlerle karşılık verildi."

Bizim acılarımız, sayın Başkan, sizin dedelerinizin acılarından farklı değildir. Ki onları, değerli Amerikalı Thomas Jefferson en iyi şekilde dile getirmiş, belgelendirmişti.

Son olarak, 1968 yılında, bugünkü Baas rejimi iktidara gelir gelmez bize savaş ilan etti. Fakat, amacına savaş yoluyla ulaşamayacağını anlayınca 1970'te barış görüşmelerine başlamak zorunda kaldı ve bu görüşmeler aynı yıl 11 Mart Antlaşması'yla sonuçlandı.

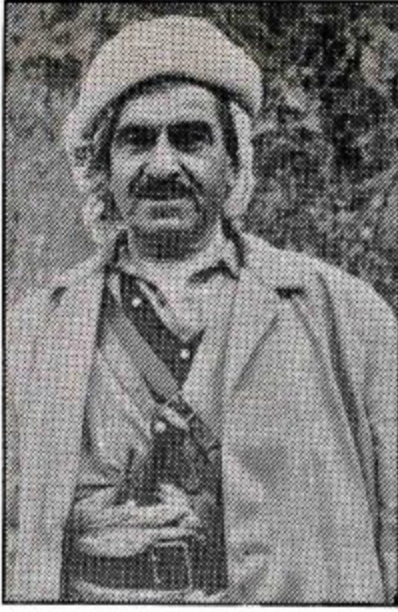
Antlaşma, Irak halkının iki asli milliyetten Araplar ve Kürtlerden oluştuğu kabul ediyordu. Antlaşma aynı zamanda Kürt milliyetinin haklarını sayıyordu, ki bunlar arasında en önemlisi -dört yıl içerisinde- Irak Cumhuriyeti çerçevesi içinde bir otonom Kürdistan'ın oluşturulmasıydı.

Antlaşmayı imzalamaya istekli oluşturmaya yalnızca, onun şartları bizi derinden tatmin ettiği için değildi; fakat, aynı zamanda Irak'ta barışın sağlanmasını istiyor ve Kürtlerin hükümete katılmasının Baas'ın Irak halkına ve komşu ülkelere karşı sert ve uzlaşmaz politikasını değiştirebileceğini umuyorduk.

Fakat çok geçmeden, bu antlaşmanın, Baas'ın zaman kazanmak için başvurduğu bir taktik olduğunu farkettilik. Onların iç barışa ihtiyaçları vardı ve Irak'ın komşularına karşı giriştikleri yeni hareketlerde Kürtlerin desteğini almayı umuyorlardı. İran, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Suriye ile yaratılan sürtüşmelerde bizi savaşa sürüklemek istiyorlardı.

Biz bir araç olmayı reddedince, bu kez Kürt bölgesini, özellikle de zengin petrol sahalarını -ki bu sahalar Irak petrol üretiminin %65'ini ve petrol rezervlerinin %70'ini kapsamaktadır- Araplaştırma politikasını başlattılar. Aynı zamanda barışı, ülke içindeki politik düşmanlarını tasfiye için kullandılar. Demokratik partiler kapatılınca ve onların yüzlerce üyesi kitle halinde katledildi. Veya işkence ile öldürüldü.

Ve arkasından, dört yıllık sürenin bitiminde Antlaşma tüm hükümleriyle uygulanacağına, bize karşı yeni bir savaşın hazırlığına geçildi. Bağdat'la Moskova'nın bağları, 1972 başlarında imzalanan Yirmi Yıllık Dostluk Antlaşması'yla daha da güçlendirildi.

Mustafa Barzani

Büyük miktarda geliştirilmiş Sovyet silahları, askeri uzmanlar ve teknisyenlerle birlikte Irak'a ulaşmaya başladı. Buna paralel olarak Irak'taki Sovyet nüfusu da arttı. Baas rejimi hemen Moskova yanlısı Irak Komünist Partisi'yle birleşik cephe oluşturmak için çağrıda bulundu. Bizim Kürdistan Demokrat Partisi'nin de katılması istendi. Liberal milli partilerin cephe dışında bırakıldıklarını gözönüne alarak, en iyimser bir yargıyla bile, Irak'ın çıkarlarını temsil etmeyen böyle bir cepheye katılmayı reddettik. Bu da Baas liderlerinin husumetini arttırdı. Siyasi cinayetler düzenlemeye ve Kürt halkını zorla yerinden sürmeye başladılar. Bana karşı iki kez suikast teşebbüsü yapıldı!

Baas rejimiyle barış içinde birarada yaşama imkansız hale geldi. Böylece biz de Amerikalı ve İranlı dostlarımıza döndük.

Onlara durumu ve Baas'ın politikası böyle devam ederse -yalnız bizim için değil, bölgedeki diğer uluslar için de- doğacak sonuçların ciddiyetini izah ettik.

Aynı zamanda, Sovyetler Birliği tarafından desteklenen bir rejime karşı tek başımıza duramayacağımızı belirttik. Onlar düşüncelerimizi tümüyle haklı buldular.

Bize Kürt devriminin, hem Birleşik Devletler'den, hem de İran'dan destek göreceği söylendi; o şekilde, Kürtler için gerçek bir otonomi ve Irak için demokratik bir cumhuriyeti gerçekleştirmek için mücadele eden Kürtlerin Irak rejimi karşısında dayanabilmeleri mümkün olsun.

Bunu, ilgili taraflar arasında heyetlerin geliş-gidişi izledi ve bizimle dostlarımız arasında koordinasyon sağlandı.

Asgari Kürt ulusal haklarını tanımayan otonomi yasası, 1974 Mart'ında, Irak hükümeti tarafından kasıtlı bir biçimde ilan edildiği zaman, dostlarımızın bize vadettikleri yardımı güvenerek onu reddettik.

Irak ordusunun 8 tümeni, yüzlerce tankı ve yüzden fazla modern savaş uçağıyla karşılaşıncaya -bunlardan bir kısmı Rus ve Hintli pilotlar tarafından yönetilmekteydi- böylesine iyi donanmış bir orduya karşı etkin biçimde savaşabilmek için, dostlarımızın bize yaptığı yardımın hem miktar, hem de kalite bakımından düşüktü. Üstelik, yardımlar daima "çok az ve çok geç"ti.

Bütün bu güçlüklerle rağmen halkımız kahramanca savaştı, birçok zaferler kazandı

ve Irak Silahlı Kuvvetleri'ne ve donatımına büyük kayıplar verdi; Sovyetler'den anında gelen yardımlar olmasaydı, bu kayıplar Irak tarafından doldurulamaz cinstendi.

1975 kışında halkımız, dondurucu soğuk ve kara rağmen, düşmana bir karşı taarruz başlattığında Irak rejimi çok umutsuz bir duruma düştü. Moskova'nın öğütü üzerine o, bir kez daha hile ve iki yüzlülük yöntemine başvurdu. Cezayir Devlet Başkanı Bumed-yen vasıtasıyla İran Şahıyla temas kurulmuştu. Ayrıca, Kürt sorunu sona erdiği taktirde, Baas'ın komşularına karşı politikasını değiştirmeye ve Moskova ile olan ilişkilerini kısımaya hazırlıklı olduğu, dolaylı yollardan Amerika'ya duyuruldu.

6 Mart 1975'te İran Şahı ile Devrim Kumanda Konseyi Başkanı Saddam Hüseyin Takriti arasında Cezayir ihanet antlaşması imzalandı. Antlaşma, yığıtçe savaşmış ve böylece bu görüşmeleri mümkün kılmış olan, İran'ın Kürt müttefikleri yararına hiçbir şey içermiyordu.

Sayın Başkan, biz İran ile Irak arasında iyi ilişkiler kurulmasına karşı değiliz. Ama bu bizim kurban edilişimiz pahasına mı olmalı? Biz Kürtler, ABD ve İran'ın şeref sözüne güvenerek düşmana karşı koyduk ve onlarla savaştık. Bize mükâfat olarak söz verilen otonomi nerede?

- İran'ın mülteci kamplarında mı?

- Kürt halkının kitle halinde Güney Irak'a sürülmesinde mi?

- İşkence altında ölümle mi?

- Kürt mültecilerinin İran makamlarınca ansızın sürülme, geri iade edilme korkusunda mı?

Bütün halklar için onur, birlik, özgürlük ve demokrasi-nin temel ilkelerini ilan etmiş olan Amerika Birleşik Devletleri ulusu gibi büyük bir ulus. Kürt yenilgisindeki rolünden sonra, olanlara kayıtsız kalabilir mi?

Ortadoğu'da şöyle bir söz vardır: "İyi adam odur ki, sen ona bir iyilik yaptığın zaman o iki misliyle karşılık verir."

Biz sizden, öylesine, yaptığımız iyiliğin iki mislini istemiyoruz. Hatta eşitini bile. Biz yalnızca Kürtlere vaad edilen otonominin verilmesini istiyoruz.

Sayın Başkan, biz dostlarımızın yardım vaadine güvenerek bir savaşa girdik, fakat ansızın, savaş alanında kendimizi yalnız bulduk; Amerika ve İran yardımından yoksun, arkamızda kapalı bir İran sınırı ve karşımızda durmadan akan son model Sovyet silahlarıyla donanmış modern bir ordu.

Kötüleşen ekonomik koşullar, ihanete uğrama duygusunun yarattığı düşük moral ve bunların yanı sıra, İran'da mülteci olarak 250.000 kadının, çocuk ve yaşlıların bulunuşu yüzünden, istemeyerek ve acı içinde İran'a çekilmekten yurdumuzu Baas'a terketmekten başka çaremiz yoktu.

Biz, düşmanlarımız tarafından askeri yenilgiye uğratılmış değildik. Dostlarımız tarafından yıkılmıştık.

Sayın Başkan, Kürt dramı-

Jimmy Carter

nın son perdesi henüz yeni başlamakta. O, ya bir trajedi ile bitecek veya onun sonu bir yeni başlangıç olacak. Bu size bağlı.

Kürt halkının bir düşü var -belki sizin Thomas Jefferson'unki kadar büyük değil ama bir otonomi düşü bu. Onlar, onun için savaştılar, onun için öldüler ve daima onun özelemini duyular. Onlar inançlarına ve yüreklerini ona bağladılar ve inandılar ki Amerika'nın verdiği söz, ister yazılı ister sözlü olsun demir bir zırh gibi sağlamdır. Onlar söz verilen mükâfatın verilmesini benden bekliyorlar. Ben de, sayın Başkan, sizden bekliyorum.

zayıf ulusların korunması ve onların temel insan haklarına kavuşmaları için destek sağlanmasını öngördüğüne dair kanırlardır.

Biz hiçbir zaman başka ülkeleri işgal etmeyi veya başka halklara baskı yapmayı düşünmedik. Biz, yalnızca kendi ülkemizde barışın içinde ve özgür olarak yaşamamıza olanak verilmesini ve bize de, birlikte yaşadığımız halklar gibi adil ve eşit biçimde davranılmasını istiyoruz. Biz Irak'ın yeni sakinleri, ya da göçmen değiliz. Atalarımız binlerce yıldan beri bu ülkede yaşamışlar.

Sayın Başkan, eğer Amerika'nın verdiği söze tam olarak inanmasaydım, halkımı bugün içine düştüğü felaketten kurtarabilirdim. Bu, Baas'ın politikasını tam olarak desteklemek ve onunla güçleri birleştirmek yoluyla yapılabilirdi. Ama bu tutum Amerika'nın çıkarlarına ve ilkelerine ters düşer, Irak'ın komşularına da zarar verirdi.

Ancak üst dereceli Amerikan yetkililerinin teminatı üzerine bu alternatifte iltifat etmedim, onun yerine Amerika Birleşik Devletleri ve İran'la işbirliğini tercih ettim. Böylece biz kendi hedefimizi -otonomiyi- ve Irak halkının he-

Amerikan yönetiminin dost ve müttefik uluslara karşı izlediği politika, hem bu uluslara, hem de Amerika'ya zarar verici cinstendi. Bu politika, dostlarının Amerika'ya güvenlerini yitirmelerine, bunun sonucu olarak Amerika'nın etkisinin azalmasına neden oldu; böylece Amerika'nın prestij ve saygınlığını dünya ölçüsünde tehlikeye sokucu nitelikteydi.

Sayın Başkan, Amerika halkı güvenini size belirtti; çünkü onlar, sizin bu güven-sizlik havasını değiştireceğinize ve Amerika'nın gele-neksel insani prensiplerini gerçekleştirmek için çalışacağınıza derinden inanmaktadırlar.

Kendisini daima Amerika için güvenilir bir dost saymış olan Kürt halkı, yüklü çalışma programına rağmen, onların geleceği üzerinde düşünmeye zaman bulacağını ve sorunlarının çözümünü için çaba göstereceğiniz umudundadır.

Sayın Başkan, Kürt sorunu, Ortadoğu'nun diğer önemli sorunlarıyla yakından ilişkilidir ve sizin ihtimamla ilgilenmenize değerlidir. Ümit ediyoruz ki bu sorun, sizin, Ortadoğu'ya yönelik ve gide-rek önem kazanan dış politika müzakerelerinizde özel bir yer tutacaktır.

Yine derinden umut ediyoruz ki, Irak hükümetinin temel insan haklarına saygı göstermesi, Kürtlere karşı gayri insani politikasını değiştirmesi, Güney'e sürülmüş Kürtleri yeniden Kuzey'deki anayurtlarına döndürmesi ve 11 Mart 1970 Antlaşmasına tam olarak riayet etmesi hususlarında ikna edilmesi için Amerikan hükümeti, bölgedeki dost ulusları etkinliklerini kullanmaya zorlayacaktır.

Kürt sorunu sükut etmemiştir ve Kürt devrimi yok edilmemiştir. Bunu Irak hükümeti iyi bilir. Her türden saldırgan karşı yüzyıllar boyu direnmiş olan Kürt ulusu, öyle kolayca yokedilemez. Acı olayların üstünden daha bir yıl bile geçmeden halkımız ve partimiz yeniden örgütlenmiş ve öncesine oranla daha dar bir alanda da olsa devrim yeniden başlamıştır. Bu durum Iraklı yöneticilere çok uykusuz geceler yaşatacaktır.

Bu arada, ümit ediyoruz ki, İran'daki Kürt mültecilerinin Amerika'ya gelmelerine müsaade edilecek ve onlara makul bir maddi yardım tahsis edilecektir; daha önceleri başka ülkelere tahsis edildiği gibi.

Sayın Başkan, dilerim ki halkının yaralarına deva bulmak için çaba göstereceksiniz ve onların yurtlarına dönmesi ve temel insan haklarına kavuşmalarını sağlayan kahraman siz olacaksınız. Bir zamanları onların da sizin için kahramanlık yaptıkları gibi.

Yarım asırdan fazla bir zamandır ki halkım bütün güvenini, umudunu bana bağladı. Şimdi ben bu umudu size devrediyorum.

İçten dilekler ve derin kişisel saygılarımla

Mustafa Barzani
Kürdistan Demokrat Partisi
Başkanı
2933 Melanie Lane
Oakton, Virginia 22124

ABD TEHRAN BÜYÜK ELÇİLİĞİ
Gelen TELGRAF Kontrol-No: 12946

GİZLİ

R 021359Z Kasım 77
ABD Dışişleri Bakanlığından Washington DC
RUHMIR / ABD Büyükelçiliğine Tehran 0274
INFO RUEHCR / US Bağdat Dahiline 5249
BT
G I Z L I State 261784
RTA / ARN 'den
E.O. 11652: GDS
TAGS: CABC
Konu: Barzani Hareti
1. Barzani Haretinin bir üyesi bize, Barzani'nin, genel Bütçe işlemlerini haleltirmek için bir kişi ABD'ye getirmek istediğini bildirdi.
Bunlar Mustafa Ahmed isminde birini seçmişler ve SAVAK'ın ona bir Pasaport verip yurt dışına gitmesine razı olduğunu bize bildirdiler.
2. Barzani ABD' de Göçmen Statüsüne sahip olmadığından ve Ahmed geçişte Barzani ile ilişkili halinde olduğundan geçici bir ziyaret Vizesi için uygun görülmüştür.
3. Effer Ahmed Vizeye müraaat ederne Büyükelçilik Vize vermeden önce SAVAK ile bu konuda ilişkiye geçsin.
Effer Vize verilirse lütfen bizi bilgilendirin.
VANCE

(El vaziesi ile karvedilmiş)
Vize Mülteci Belgelerine tabii olarak verildi.
10.11.70
BB

GİZLİ

TELGRAF
ABD Büyükelçiliği Tehran

ABD Dışişleri Bakanlığı Washington DC

INFO ABD Büyükelçiliği Cezayir 3281
ABD Büyükelçiliği Sam 10 Nisan 75 12472
ABD Büyükelçiliği Reyut
ABD Büyükelçiliği Ankara
ABD Büyükelçiliği Kahire
ABD Nisyonu Cenevre
ABD Nisyonu New York
ABD Cinceur
ABD Konsolosluğu Korrasmahr (Pouch)
ABD Konsolosluğu Tebriz (Pouch)

Güvenilir Tehran 3281
Reyut Pass Bağdat
E.O. 11652: GDS
TAGS: PINS, SREF, IR, 12
Konu: İran'daki Irak'lı Kürtler
İlgi: Tebriz 17

1. Tebriz ABD Konsoloslu Neumann'ın, Barzani'nin bir temsilcisi (Reftai) ile buluştuktan sonra, Neumann 7 Nisan'da Barzani'nin oğlu İdris'in arzusu üzerine kendisi ile Naqadeh'de-Batı Azerbeycan buluştu. İdris'in benzer fikirleri vardı ve dedeki, ICRC'nin siyasette kamplarında bulunmaları, İran'lıların, Kürtleri zorla Irak'a geri göndermelerini engellemek, o, devamlı ve zora dayalı bir geri göndermenin olmaması için AHU'nin veya İran'nin garantisi için (sonuç olarak Amerika'nın etkisi yada baskısı sonucu) ricada bulundu.

Sayın Başkan, halkımın uğradığı felaketin nedeni, onların demokrasiye olan inançları, Batı ile olan dostlukları, Amerika'nın prensiplerine olan güvenleri; bu prensiplerin,

defini -demokrasiye- gerçekleştirmiş olacaktı ki bu da tüm bölgenin çıkarlarına olacaktı. Sizin de seçim kampanyanızda birçok kereler belirttiğiniz gibi, sizden önceki

İHANETİN RESİMLERİ

1992'de TC, Cizre'de

Kürdistanlıları katlettikten sonra

Barzani Türk devletinin temin ettiği

helikopterlerle Cizre'nin üstünden

uçararak Demirel'i öpmeye gitti

Saddam, Halepçe'de ve Kürdistan'ın diğer kentlerinde Kürtleri katlettikten sonra Talabani onu öpmeye gitti

